

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.10.6
KOM(2011) 615 galutinis

2011/0276 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui, kurių veiklos gairės pateiktos Bendroje strateginėje programoje, bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui ir Sanglaudos fondui taikytinos bendrosios nuostatos, ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006

{SEC(2011)1141 final}

{SEC(2011)1142 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2011 m. birželio 29 d. Komisija priėmė kitos 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos pasiūlymą – Strategijos „Europa 2020“ biudžetą¹. Pagrindiniai naujo laikotarpio programų bruožai – supaprastintas politikos įgyvendinimas, plačiau taikant sąlygas ir daugiausia dėmesio skiriant rezultatams.

Supaprastinimas kaip pagrindinis tikslas nustatytas Komunikate dėl ES biudžeto peržiūros², Pažangaus reglamentavimo darbotvarkėje³ ir minėtame Komunikate dėl kitos daugiamečių finansinės programos. Remiantis patirtimi galima teigti, kad dėl šiuo programavimo laikotarpiu išlaidų programas reglamentuojančių taisyklių įvairovės ir suskaidymo dažnai manoma, kad jos pernelyg sudėtingos, jas sunku įgyvendinti ir kontroliuoti. Todėl paramos gavėjams, Komisijai ir valstybėms narėms tenka didelė administracinė našta, kuri gali turėti nenumatytą poveikį – atgrasyti nuo dalyvavimo programose, didinti klaidų skaičių ir vilkinti programų įgyvendinimą. Todėl gali būti nevisiškai išnaudotos ES programų teikiamos galimybės.

Europos regioninės plėtros fondu (ERPF), Europos socialiniu fondu (ESF), Sanglaudos fondu (SF), Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir nauju Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondu (EJRŽF) (toliau – BSP fondai) siekiama vienas kitą papildančių politikos tikslų ir juos bendrai valdo valstybės narės bei Komisija. Todėl svarbu, kad visomis struktūrinėmis priemonėmis būtų kuo veiksmingiau įgyvendinami programose nustatyti tikslai ir uždaviniai bei optimizuojama įvairių priemonių sinergija ir veiksmingumas. Šių tikslų bus siekiama patikimomis pagrindinėmis fondų politinėmis, reglamentavimo ir institucinėmis nuostatomis, daugiau dėmesio skiriant rezultatams ir pažangos siekiant programų tikslų ir uždavinių stebėsenai bei, kiek įmanoma, derinant įgyvendinimo taisykles ir kontrolės reikalavimus.

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, šiuo reglamentu nustatomos bendros pagrindinės taisyklės. Jis suskirstytas į dvi dalis.

Pirmojoje dalyje nustatytos bendros sąlygos, taikomos visoms Bendros strateginės programos struktūrinėms priemonėms. Šios nuostatos yra susijusios su bendraisiais paramos principais, pvz., partneryste, daugiapakopiu valdymu, vyrų ir moterų lygybe, tvarumu ir taikomos ES bei nacionalinės teisės laikymusi. Pasiūlyme taip pat išdėstomi bendrieji strateginio planavimo ir programavimo elementai, įskaitant pagal strategiją „Europa 2020“ nustatytų bendrų teminių tikslų sąrašą, Bendros strateginės programos Sąjungos lygmens nuostatas ir partnerystės sutarčių, kurios turi būti sudarytos su kiekviena valstybe nare, nuostatas. Pasiūlyme nustatoma bendra strategija, kuria siekiama įtvirtinti sanglaudos politikos, kaimo plėtros politikos ir jūrų reikalų bei žuvininkystės politikos rezultatų siekį, todėl jame taip pat išdėstomos ne tik taikomų sąlygų ir veiklos rezultatų peržiūros nuostatos, bet taip pat stebėsenos, ataskaitų teikimo ir vertinimo tvarka. Taip pat nustatomos bendrosios BSP fondų nuostatos, susijusios su

¹ COM(2011) 500 galutinis.

² COM(2010) 700 galutinis.

³ COM(2010) 543 galutinis.

tinkamumo finansuoti taisyklėmis, ir speciali finansinių priemonių bei bendruomenės inicijuotos vietos plėtros priemonių įgyvendinimo tvarka. Kai kurios valdymo ir kontrolės tvarkos nuostatos taip pat bendrai taikomos visiems BSP fondams.

Antrojoje pasiūlymo dalyje nustatomos konkrečios ERPF, ESF ir SF taikomos nuostatos. Šiose nuostatose atsižvelgiama į sanglaudos politikos paskirtį ir tikslus, finansinę programą, konkrečią programavimo ir ataskaitų teikimo tvarką, didelės apimties projektus ir bendrų veiksmų planus. Antrojoje dalyje taip pat nustatomi sanglaudos politikos valdymo ir kontrolės sistemų reikalavimai ir išsamiai išdėstoma konkreti kontrolės ir finansų valdymo tvarka.

Komisija taip pat užtikrins, kad būtų išlaikyta paprastinant ir derinant bendrosios žemės ūkio politikos pirmąjį ramstį (EŽŪGF – Europos žemės ūkio garantijų fondas) ir antrąjį ramstį (EŽŪFKP) pasiekta sinergija. Todėl EŽŪGF ir EŽŪFKP ir toliau sies tvirtas ryšys bei toliau bus naudojamos valstybėse narėse jau nustatytais struktūromis.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI

2.1. Konsultacijos ir ekspertų patarimai

Rengiant šį reglamentą išsamiai konsultuotasi su suinteresuotaisiais subjektais dėl kiekvienam struktūriniam fondui pagal 2014–2020 m. finansinę programą rengiamų pasiūlymų – konsultuotasi su valstybėmis narėmis, regionais, socialiniais ir ekonominiais partneriais, mokslo ekspertais ir tarptautinėmis institucijomis. Taip pat buvo atsižvelgta į 2000–2006 m. programų *ex post* vertinimo rezultatus, įvairius tyrimus ir ekspertų patarimus.

Rengiant kito laikotarpio sanglaudos politikos programą, ekspertų patarimai buvo teikiami per aukšto lygio grupės būsimos sanglaudos politikos klausimais posėdžius – 2009–2011 m. įvyko 10 posėdžių; tai neoficiali darbo grupė, kurios paskirtis – padėti Komisijai nubrėžti būsimas sanglaudos politikos kryptis; patarimai taip pat buvo teikiami per Darbo grupės sąlygoms nustatyti posėdžius – 2011 m. pradžioje įvyko trys jos posėdžiai. Viešos konsultacijos dėl penktosios sanglaudos ataskaitos išvadų vyko nuo 2010 m. lapkričio 12 d. iki 2011 m. sausio 31 d. Iš viso gautos 444 nuomonės. Apibendrinti rezultatai paskelbti 2011 m. gegužės 13 d.⁴

Nuo 2010 m. lapkričio 23 d. iki 2011 m. sausio 25 d. vyko viešos konsultacijos dėl būsimos kaimo plėtros politikos, o 2011 m. sausio 12 d. surengtas patariamojo komiteto posėdis, kuriame dalyvavo suinteresuotieji subjektai⁵. Iš viso Komisija gavo 517 nuomonių. Iš organizacijų pateiktos informacijos 44 proc. sudarė ūkininkų ir perdirbimo sektoriaus atstovų nuomonės ir 40 proc. – nacionalinių, regionų ir vietos valdžios, aplinkosaugos organizacijų, ekspertų grupių ir mokslinių tyrimų institutų, vystymosi organizacijų, prekybos sektoriaus ir vartotojų organizacijų atstovų nuomonės. Kitos konsultacijose dalyvavusios organizacijos (12 proc.) atstovavo sveikatos apsaugos, vandentvarkos ir pilietinės visuomenės įstaigoms.

⁴ Viešų konsultacijų dėl penktosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos išvadų rezultatai, Briuselis, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, SEC(2011) 590 galutinis, 2011 5 13.

⁵ http://ec.europa.eu/agriculture/events/cap-towards-2020_en.htm.

Po viešų konsultacijų 2009 m. balandžio mėn.⁶ priimta Žalioji knyga dėl bendrosios žuvininkystės politikos reformos. Be viešų konsultacijų surengta apie 200 susitikimų su valstybėmis narėmis, Žuvininkystės ir akvakultūros reikalų patariamuoju komitetu (ŽARPK) ir regioninėmis konsultacinėmis tarybomis (RKT), žvejybos pramonės, perdirbimo ir prekybos sektoriaus atstovais, profesinėmis sąjungomis, NVO ir mokslo bendruomene. Visų pirma surengti du susitikimai su valstybėmis narėmis: Gente (2010 m. rugsėjo 12–14 d.) ir Nordveike (2011 m. kovo 9–11 d.); per šiuos susitikimus aptartas būsimas finansavimas; 2010 m. balandžio 13 d. Briuselyje surengtas specialus seminaras dėl steigiamo Europos žuvininkystės fondo, kuriame dalyvavo pramonės, profesinių sąjungų ir valstybių narių suinteresuotieji subjektai; taip pat Briuselyje (2011 m. balandžio 12–13 d.) įvyko konferencija dėl žuvininkystės teritorijų vietos plėtros ateities.

Remiantis įvairiomis viešomis konsultacijomis galima padaryti keletą bendrų išvadų, patvirtinančių, kad:

- dauguma suinteresuotųjų subjektų ragina toliau finansiškai remti šias politikos sritis;
- ES paramą reikėtų sutelkti į keletą prioritetų, o politikos sritys turėtų būti suderintos su strategija „Europa 2020“;
- visų pirma sanglaudos politikos srityje suinteresuotieji subjektai ragina taikyti labiau į rezultatus orientuotus metodus ir nustatyti skaidresnes ir paprastesnes finansų valdymo procedūras.

Dauguma suinteresuotųjų subjektų ragino taikyti labiau integruotus metodus arba jungtines strategijas, susietas su kitomis ES politikos sritimis ir finansinėmis priemonėmis.

2.2. Poveikio vertinimas

Šis pasiūlymas pagrįstas trimis poveikio vertinimo dokumentais: vienas parengtas dėl ERPF, SF ir ESF, ir po vieną atskirą – dėl EŽŪFKP ir EJRŽF. Šiuose poveikio vertinimo dokumentuose nagrinėti ES papildomos naudos, politikos įgyvendinimo rezultatų ir taikymo, supaprastinimo ir derinimo taisyklių klausimai. Poveikio vertinimo dokumentuose įvertinti variantai, susiję su i) didesniu politikos pajėgumu suteikti papildomos naudos Europai, ii) geresniais politikos įgyvendinimo rezultatais ir iii) paprastesne tvarka – mažesnėmis administracinėmis sąnaudomis ir mažesne klaidų rizika.

2.2.1. Papildoma nauda Europai

Norint struktūrinėmis programomis suteikti Europai daugiau papildomos naudos, reikia a) pagal jas kryptingiau remti ES prioritetus ir b) koordinuoti jas su kitomis ES politikos sritimis ir finansinėmis priemonėmis. Strategijoje „Europa 2020“ nustatyti aiškūs bendri tikslai, taip pat pateikti pagrindiniai tikslai ir pavyzdinės iniciatyvos – pagal juos galima nesunkiai nustatyti finansavimo prioritetus. Suinteresuotieji subjektai iš esmės sutinka dėl įvairių politikos sričių (sanglaudos politikos, kaimo plėtros politikos ir jūrų reikalų

⁶ COM(2009) 163 galutinis.

bei žuvininkystės politikos) vaidmens prisidedant prie strategijos „Europa 2020“⁷ įgyvendinimo.

Aptariant paramos sutelkimo ES prioritetams įgyvendinti aspektą įvertinti šie variantai: lankstus požiūris į paramos sutelkimą pagal lėšų paskirstymo nuostatas, aiškesnė ir visapusiškesnė sąsaja su pagrindiniais strategijos „Europa 2020“ tikslais ir integruotomis gairėmis, būtiniausios ESF paramos užtikrinimas, dėmesio sutelkimas į ES prioritetus tik mažiau išsivysčiusiose valstybėse narėse. Palankiausiai įvertintas variantas – stipri sąsaja su strategijos „Europa 2020“ tikslais, labiausiai padėsianti įgyvendinti pagrindinius tikslus.

Aptariant koordinavimą su kitomis ES politikos sritimis ir finansinėmis priemonėmis, nagrinėti šie variantai: bendras derinimas remiantis neprivalomomis Bendrijos strateginėmis gairėmis, visapusiškesnis derinimas su strategijos „Europa 2020“ tikslais, remiantis Bendra strategine programa ir partnerystės sutartimi, ir derinimas su kitomis ES politikos sritimis ir finansinėmis priemonėmis tik tiek, kiek oficialiai reikalaujama. Manoma, kad strategine planavimo tvarka, kurią Sąjungos lygmeniu sudaro bendra strateginė programa, o nacionaliniu lygmeniu – partnerystės sutartys, būtų užtikrintas veiksmingas Sąjungos politikos sričių ir priemonių tarpusavio koordinavimas.

2.2.2. Politikos įgyvendinimo rezultatų gerinimas

Įvairių struktūrinių priemonių veiksmingumas priklauso nuo patikimų politinių, reglamentavimo ir institucinių sistemų. Daugelyje sektorių norint veiksmingai kovoti su augimo kliūtimis reikia derinti strategines ir reglamentavimo sąlygas bei viešąsias investicijas. Atsižvelgiant į šias aplinkybes išnagrinėti keli variantai, susiję su a) *status quo* išlaikymu (pagal SF taikomos makrofiskalinės sąlygos, procedūrinių reikalavimų laikymasis, ES sektorių teisės aktų ir strateginių programų, nors jos nėra sistemškai taikomos, laikymasis, jokių nuostatų dėl veiklos rezultatų); b) *ex ante* sąlygomis, kurios turi būti įvykdytos prieš patvirtinant programas; c) *ex post* sąlygomis, įskaitant veiklos rezultatų planą ir veiklos lėšų rezervą; d) sustiprinta makrofiskaline sąlyga ir e) kelių variantų deriniu. Palankiausiai įvertintas kelių variantų derinys, nes pasirinkus jį būtų galima daugiau dėmesio skirti būtinoms veiksmingo BSP fondų naudojimo prielaidoms ir būtų skatinama siekti iš anksto nustatytų tikslų bei derinti programų įgyvendinimą su Sąjungos ekonomikos valdysena.

2.2.3. Supaprastinimas – administracinių sąnaudų ir klaidų rizikos mažinimas

Norint patikimai, veiksmingai ir efektyviai valdyti struktūrines priemones, reikia tinkamų, veiksmingų ir skaidrių sistemų, susijusių su visomis dalyvaujančiomis administracijomis. Šiomis sistemomis reikia užtikrinti, kad būtų atrenkami kokybiški veiksmai, kurie būtų veiksmingai įgyvendinami siekiant politikos tikslų. Valdymo ir kontrolės sistemomis taip pat turi būti užtikrinama pažeidimų, taip pat sukčiavimo, prevencija ir nustatymas, taip tinkamai užtikrinant, kad išlaidos būtų tvarkingos. Įgyvendinimo sistema turėtų būti kuo paprastesnė ir racialesnė, kad būtų užtikrintas veiksmingumas, o paramos gavėjams tektų mažesnė administracinė našta.

⁷

Tarybos išvados dėl Penktosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos, 3068-asis Bendrųjų reikalų tarybos posėdis, Briuselis, 2011 m. vasario 21 d.

Sanglaudos politikos srityje nagrinėti įvairūs išlaidų atlyginimo variantai (atlyginimo pagal realias sąnaudas ir sąnaudų supaprastinimo galimybės), e. valdysena ir patikinimas. Svarbiausi šių galimybių skirtumai yra susiję su Komisijos dalyvavimo vertinant valdymo ir kontrolės sistemas lygiu, galimybe taikyti išlaidų atlyginimo pagal rezultatus galimybes ir priemones, skirtomis nuolat tvarkant ES lėšas skatinti taikyti e. valdyseną. Palankiausiai įvertintas variantas – proporcingas požiūris, pagal kurį būtų nustatyta rizika pagrįsta kontrolės tvarka, įvairios atlyginimo galimybės ir pažangi e. valdysena valstybių narių ir regionų lygmenimis, nes pasirinkus šį variantą būtų galima labai sumažinti kontrolės išlaidas, be to, sumažėtų darbo krūvis ir būtų geriau laikomasi subsidiarumo principo.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

ES veiksmas pagrįstas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 174 straipsnyje nustatytais tikslais ir subsidiarumo principu. Teisė imtis veiksmų įtvirtinta SESV 175 straipsnyje, kuriame Sąjunga tiesiogiai raginama įgyvendinti politiką panaudojant struktūrinius fondus, kartu su 177 straipsniu, kuriame nustatomas SF vaidmuo. ESF, ERPF ir SF tikslai nustatyti atitinkamai SESV 162, 176 ir 177 straipsniuose. Su žemės ūkiu ir žuvininkyste susijusios priemonės pagrįstos SESV 38 ir 39 straipsniais.

SESV 174 straipsnyje nustatyta, kad ypatingas dėmesys skiriamas kaimo vietovėms, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovėms bei didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčioms vietovėms, pavyzdžiui, labai retai apgyvendintiems toliausiai į šiaurę esantiems regionams bei salų, pasienio ir kalnuotiems regionams.

SESV 349 straipsnyje nustatyta, kad reikia patvirtinti konkrečias priemones siekiant atsižvelgti į struktūrinę socialinę ir ekonominę atokiausių regionų padėtį, kuri yra dar sunkesnė dėl tam tikrų konkrečių savybių, labai ribojančių šių regionų plėtrą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pagal Komisijos pasiūlymą dėl daugiamečių finansinės programos 2014–2020 m. ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos politikai numatyta skirti 376 mlrd. EUR.

Siūlomas 2014–2020 m. biudžetas	mlrd. EUR
Mažiau išsivystę regionai	162,6
Pereinamojo laikotarpio regionai	38,9
Labiau išsivystę regionai	53,1
Teritorinis bendradarbiavimas	11,7
Sanglaudos fondas	68,7
Papildomas asignavimas atokiausiems ir retai apgyvendintiems regionams	0,926
Europos infrastruktūros tinklų priemonė transportui, energetikai ir IRT	40 (papildomų 10 mlrd. EUR rezervuota Sanglaudos fonde)

**Visi skaičiai pateikti pastoviosiomis 2011 m. kainomis*

Siekiant didinti BSP fondų indėlį įgyvendinant pagrindinius strategijos „Europa 2020“ tikslus, Komisijos pasiūlyme taip pat nustatytos ESF paramos kiekvienos kategorijos regionams minimalios dalys. Taikant šias dalis ESF iš viso skiriama ne mažiau kaip 25 proc. sanglaudos politikai numatyto biudžeto, t. y. 84 mlrd. EUR. Tačiau svarbu

pažymėti, kad į nurodytą mažiausią ESF biudžeto dalį įtraukiamas būsimo Komisijos pasiūlymo dėl paramos maisto produktais skurstantiems gyventojams biudžetas.

Komisijos pasiūlymas dėl EŽŪFKP ir EJRŽF finansavimo bus įtrauktas į konkrečius fondams skirtus reglamentus.

5. REGLAMENTO TURINIO SANTRAUKA

5.1. Bendros nuostatos, kuriomis reglamentuojami visi BSP fondai

5.1.1. Bendrieji principai

Bendrieji visų BSP fondų paramos principai – partnerystė, daugiapakopis valdymas, taikytinos ES ir nacionalinės teisės laikymasis, vyrų ir moterų lygybės skatinimas ir tvarus vystymasis.

Atsižvelgdama į šias aplinkybes Komisijai dėl ESF toliau talkins Sutarties 163 straipsnyje nurodytas Komitetas, sudarytas iš vieno vyriausybės atstovo, vieno darbuotojų organizacijų atstovo ir vieno darbdavių organizacijų atstovo iš kiekvienos valstybės narės.

5.1.2. Strateginis požiūris

Siekdama kuo geriau išnaudoti politikos poveikį įgyvendinant Europos prioritetus, Komisija siūlo stiprinti strateginį programavimą. Tai reiškia, kad reglamente būtų nustatytas teminių tikslų, atitinkančių strategiją „Europa 2020“, sąrašas:

- (1) mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų skatinimas;
- (2) informacinių ir ryšių technologijų prieinamumo ir naudojimo didinimas bei kokybės gerinimas;
- (3) mažųjų ir vidutinių įmonių, žemės ūkio sektoriaus (EŽŪFKP) ir žuvininkystės bei akvakultūros sektoriaus (EJRŽF) konkurencingumo didinimas;
- (4) perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas;
- (5) prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas;
- (6) aplinkosauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas;
- (7) tvaraus transporto skatinimas ir kliūčių pagrindinėse tinklo infrastruktūros dalyse šalinimas;
- (8) užimtumo skatinimas ir darbo jėgos judumo rėmimas;
- (9) socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu;
- (10) investicijos į švietimą, įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą;
- (11) institucinių pajėgumų stiprinimas ir veiksmingas viešasis administravimas.

Vadovaujantis Bendra strategine programa pagal Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslus bus nustatyti pagrindiniai ERPF, SF, ESF, EŽŪFKP ir EJRŽF veiksmai ir užtikrinta, kad BSP fondai būtų naudojami integruotai, bendriems tikslams pasiekti.

Komisijos ir kiekvienos valstybės narės sudarytose partnerystės sutartyse bus nustatyti regioninių bei nacionalinių partnerių ir Komisijos išsipareigojimai. Jos bus susietos su strategijos „Europa 2020“ tikslais ir nacionalinėmis reformų programomis. Jose taip pat bus nustatytas integruotas požiūris į teritorinį vystymąsi, remiamas visų susijusių BSP fondų, taip pat bus įtraukti tikslai, pagrįsti sutartais rodikliais, strateginėmis investicijomis ir tam tikromis sąlygomis. Sutartyse bus nustatytos prievolės teikti metines sanglaudos politikos ir kaimo plėtros politikos ataskaitas bei kitas viešas ataskaitas, ir jose apžvelgti tose srityse per metus padarytą pažangą.

5.1.3. Sąlygos ir veiklos rezultatai

Siekiant geresnių veiklos rezultatų bus nustatytos naujos nuostatos dėl sąlygų, kad ES finansavimu valstybės narės būtų labai skatinamos užtikrinti, jog būtų įgyvendinami strategijos „Europa 2020“ tikslai ir uždaviniai. Bus nustatytos tiek *ex ante* sąlygos, kurios turės būti įvykdytos prieš gaunant lėšas, tiek *ex post* sąlygos, pagal kurias priklausomai nuo veiklos rezultatų bus skiriamos papildomos lėšos.

Fondų paramos *ex ante* sąlygos griežtinamos siekiant užtikrinti, kad būtų įvykdytos veiksmingam fondų paramos taikymui būtinos sąlygos. Ankstesnė patirtis rodo, kad kai kuriais atvejais fondų finansuojamos investicijos buvo mažiau veiksmingos dėl politinės, reglamentavimo ir institucinės struktūros trūkumų. Sąlygų samprata sanglaudos politikoje nėra nauja. Per kelis programavimo laikotarpius iš eilės buvo nustatyta nemažai priemonių intervencijų veiksmingumui didinti. Kai kurios jų susijusios su valdymo ir kontrolės sritimi, kitos – su strategine ir reglamentavimo sistema ar administraciniais pajėgumais. Tačiau patirtis rodo, kad sąlygų taikymo įvairiose programose rezultatai yra nevienodi. Todėl pagrįsta būtų jas taikyti skaidriau ir sistemiškiau.

Ex post sąlyga užtikrins, kad daugiau dėmesio būtų skiriama veiklos rezultatams ir strategijos „Europa 2020“ tikslų įgyvendinimui. Ji bus grindžiama partnerystės sutartyje nustatytų programų orientyrų, susietų su siekiamu strategijos „Europa 2020“ tikslų įgyvendinimo našumu ir rezultatais, įgyvendinimu. 5 proc. atitinkamų fondų biudžeto bus atidėta ir skirta, atlikus laikotarpio vidurio veiklos rezultatų peržiūrą, valstybėms narėms, kurių programų orientyrai buvo pasiekti. Be su veiklos lėšų rezervu susijusių pasekmių, nepasiekus orientyrų parama gali būti sustabdyta, o nepasiekus didelės programos tikslų dalies – iš viso panaikinta.

Siekdama užtikrinti, kad fondų parama nebūtų mažiau veiksminga dėl nepatikimos makrofiskalinės politikos, Komisija siūlo griežtinti fondams taikomas taisykles dėl makrofiskalinės sąlygos ir suderinti jas su naujomis Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimo užtikrinimo priemonėmis, kurios bus priimtose su Šeštuoju ekonominės valdysenos paketu.

Be to, bus galima padidinti bendro finansavimo normą (10 procentinių punktų), jeigu valstybė narė gauna finansinę pagalbą pagal SESV 136 ir 143 straipsnius, ir taip sumažinti pastangas, kurių reikalaujama iš nacionalinių biudžetų vykstant fiskaliniam konsolidavimui, kartu išlaikant tą patį bendrą ES finansavimo lygį.

5.1.4. Bendra valdymo tvarka

Pasiūlyme numatyta valdymo ir kontrolės sistema yra panaši visoms pagal pasidalijamojo valdymo principą įgyvendinamoms priemonėms ir grindžiama bendrais principais. Siekiant pabrėžti valstybių narių patikimo finansų valdymo išsipareigojimus nustatoma nauja nacionalinio akreditavimo sistema. Suderinta tvarka, kuria Komisija galėtų įsitikinti išlaidų tvarkingumu, be to, jai sustiprinti įtraukti nauji bendri elementai, pvz., valdymo patikinimo deklaracija ir metinis sąskaitų tvirtinimas.

5.1.5. Bendruomenės inicijuota vietos plėtra

Valstybės narės galės taikyti bendrus rengimo, derybų, valdymo ir įgyvendinimo procesus, ir bus raginamos tai daryti, ypač srityse, kuriose labiausiai reikia geriau koordinuoti investicijas į žmogiškąjį kapitalą ir infrastruktūrą.

BSP fondų parama reikia patenkinti įvairius vystymosi poreikius subregioniniu ir vietos lygmenimis. Siekdama sudaryti sąlygas įgyvendinti daugialypes tarpsektorines intervencijas, Komisija siūlo stiprinti bendruomenės paskatintas iniciatyvas, sudaryti sąlygas įgyvendinti integruotas vietos plėtros strategijas, kurtis vietos veiklos grupėms, remiantis metodo LEADER taikymo patirtimi.

5.1.6. Finansinės priemonės

Be finansavimo dotacijomis, siūloma paramą įmonėms ir projektams, kurių tikėtina finansinė grąža yra didelė, pirmiausia teikti taikant novatoriškas finansavimo priemones.

Bus naudojamos tokios pačios kaip 2007–2013 m. finansinės priemonės, tačiau reikėtų pabrėžti kai kuriuos supaprastinimo aspektus. Pirmia, Komisija pasiūlys galimybę pasinaudoti parengtais sprendimais – naudotis ES lygmeniu nustatytais finansinėmis priemonėmis ir nacionaliniams bei regioniniams fondams skirtais pavyzdžiais, pagrįstais tipinėmis Komisijos nustatytais sąlygomis. Antra, pasiūlyme nustatoma aiški šių priemonių įgyvendinimo tvarka, pašalinami neaiškumai, kilę pagal 2007–2013 m. laikotarpio teisės aktus, taip visoms šalims padidinant teisinį tikrumą. Trečia, ateityje finansines priemones bus galima naudoti visiems investicijų tipams ir paramos gavėjams, todėl galimybės naudotis šiomis novatoriškomis priemonėmis bus gerokai išplėtos.

5.1.7. Stebėseną ir vertinimą

Į visiems BSP fondams taikomas bendras stebėsenos ir vertinimo nuostatas įtraukiamos nuostatos dėl stebėsenos komiteto vaidmens ir sudėties, metinių įgyvendinimo ataskaitų, metinių peržiūros posėdžių, pažangos įgyvendinant partnerystės sutartį ataskaitų, *ex ante* ir *ex post* vertinimų.

5.1.8. Supaprastintos ir racionalizuotos tinkamumo finansuoti taisyklės

Šiuo metu daugelis paramos gavėjų, kurie naudojami įvairiomis Sąjungos finansavimo priemonėmis, turi taikyti skirtingas tinkamumo finansuoti taisykles, dėl to sudėtingėja valdymas, didėja klaidų rizika. Todėl skirta dėmesio priemonėms, kuriomis būtų užtikrinama, kad administravimo sąnaudos būtų proporcingos, o su ES fondų valdymu susijusi paramos gavėjams tenkanti administracinė našta būtų mažesnė. Šias pagrindines taisykles, kurios taikomos pagal pasidalijamojo valdymo principą įgyvendinamoms priemonėms, siekiama kuo labiau suderinti, kad taisyklių įvairovė būtų kuo mažesnė.

Supaprastinus sąnaudų apskaitą, pavyzdžiui, taikant fiksuoto dydžio sumas ir vienkartinės sumas, valstybės narės, valdydamos kiekvieną atskirą veiksmą, galės labiau orientuotis į veiklos rezultatus.

Į bendras įgyvendinimo nuostatas taip pat įtrauktos bendros tinkamų finansuoti išlaidų taisyklės, įvairios finansinės paramos formos, supaprastintos sąnaudos ir veiksmų trukmė. Be to, pasiūlyme numatyti bendri valdymo ir kontrolės sistemų principai.

BŽŪP srityje taikomos administracinių sąnaudų ir kontrolės sistemų taisyklės bus taikomos ir toliau.

5.2. Bendros ERPF, ESF ir SF taikomos nuostatos

Reglamento Trečiojoje dalyje nurodomi sanglaudos politikos uždaviniai, tikslai, geografinė paramos aprėptis, finansiniai ištekliai ir pagalbos, programavimo, didelės apimties projektų, bendrų veiklos planų, teritorinės plėtros, stebėsenos ir vertinimo, informavimo ir komunikacijos, išlaidų tinkamumo finansuoti bei valdymo ir kontrolės sistemų principai.

5.2.1. Geografinė paramos aprėptis

Išskiriami mažiau išsivystę, pereinamojo laikotarpio ir labiau išsivystę regionai.

Mažiau išsivystę regionai. Pagal SESV parama mažiau išsivysčiusiems regionams išliks svarbus sanglaudos politikos prioritetas. Tam, kad ekonominiu ir socialiniu požiūriu atsiliekantys regionai sparčiau vystytųsi, didėjančio netikrumo sąlygomis prireiks ilgalaikių nuolatinių pastangų. Prie šios kategorijos priskiriami regionai, kuriuose BVP vienam gyventojui sudaro mažiau kaip 75 proc. ES-27 BVP vidurkio.

Pereinamojo laikotarpio regionai. Bus įvesta nauja regionų kategorija – pereinamojo laikotarpio regionai; ji pakeis dabartinę laipsniško paramos nutraukimo ir laipsniško įvedimo sistemą. Ši kategorija apims regionus, kurių BVP vienam gyventojui yra 75 – 90 proc. ES-27 vidurkio.

Labiau išsivystę regionai. Nors intervencija mažiau išsivysčiusiuose regionuose išliks sanglaudos politikos prioritetas, esama svarbių uždavinių, pavyzdžiui, visuotinės konkurencijos žinių ekonomikos sąlygomis, perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos, socialinės poliarizacijos, kurią didina dabartinis ekonominis klimatas, kuriuos teks spęsti visoms valstybėms narėms. Prie šios kategorijos priskiriami regionai, kurių BVP vienam gyventojui sudaro daugiau kaip 90 proc. ES-27 BVP vidurkio.

Visi regionai, kurių BVP vienam gyventojui 2007–2013 m. laikotarpiu buvo mažesnis kaip 75 proc. ES-25 vidurkio atitinkamu laikotarpiu, tačiau kurių BVP vienam gyventojui padidėjo iki daugiau kaip 75 proc. ES-27 vidurkio, gaus du trečdalius jų 2007–2013 m. skiriamos paramos.

Kiekvienai regionų kategorijai bus nustatyta minimali ESF paramos dalis (25 proc. konvergencijos regionams, 40 proc. pereinamojo laikotarpio regionams ir 52 proc. konkurencingumo regionams).

SF parama bus teikiama valstybėms narėms, kurių BNP vienam gyventojui yra mažesnė kaip 90 proc. ES-27 vidurkio, ir bus skirta investicijoms į TEN-T transporto tinklus ir

aplinką. Dalis Sanglaudos fondo lėšų (10 mlrd. EUR) bus rezervuota pagrindiniams transporto tinklams finansuoti pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę.

Galiojančią finansinę programą įgyvendinant įgyta patirtis rodo, kad daug valstybių narių per trumpą laikotarpį nesugeba panaudoti didelės apimties ES lėšų. Be to, kai kurioms valstybėms narėms dėl jų fiskalinės padėties sunkiau skirti lėšų nacionaliniam bendram finansavimui. Siekdama spręsti finansavimo panaudojimo klausimą, Komisija siūlo keletą priemonių:

- sanglaudos lėšų asignavimams nustatyti 2,5 proc. BVP apribojimo tarifą;
- kiekvienos veiksmų programų prioritetinės krypties lygmeniu apriboti bendro finansavimo normas iki 85 proc. mažiau išsivysčiusiems regionams (arba tam tikrais atvejais – iki 80 ir 75 proc.) ir atokiausiems regionams, iki 60 proc. – pereinamojo laikotarpio regionams ir iki 50 proc. – labiau išsivysčiusiems regionams.
- į partnerystės sutartis įtraukti tam tikras sąlygas dėl administracinių pajėgumų stiprinimo.

5.2.2. *Strateginis programavimas labiau orientuojamas į rezultatus*

Komisija siūlo programuojant labiau orientuotis į rezultatus, kad būtų užtikrinta aiški sanglaudos politikos programų intervencijos logika, programos būtų labiau orientuotos į rezultatus ir apima tinkamas nuostatas dėl integruoto požiūrio į vystymąsi ir veiksmingo fondų įgyvendinimo. Visų pirma, Komisija siūlo numatyti galimybę rengti bendrus veiksmų planus, susijusius su veiksmais, kuriuos sudaro grupė pagal veiksmų programą įgyvendinamų projektų, kuriems valstybės narės ir Komisija bendrai nustatė konkrečius tikslus, rezultatų rodiklius ir siektiną našumą. Jų valdymo ir kontrolės sistemos yra paprastesnės ir labiau orientuotos į rezultatus.

5.2.3. *Finansų valdymo ir kontrolės paprastinimas*

Valdymo ir kontrolės sistemoje reikia rasti valdymo sąnaudų, kontrolės ir su tuo susijusios rizikos pusiausvyrą.

Komisijos vaidmuo atliekant nacionalinių valdymo ir kontrolės sistemų *ex ante* peržiūrą bus proporcingas, nes privalomą Komisijos peržiūrą pakeis rizika pagrįstas metodas. Mažų programų peržiūros Komisija neatliks. Taikant rizika pagrįstą metodą mažinamos administracinės sąnaudos, susijusios su mažomis programomis ir patikimomis administracijomis. Taip pat šiomis nuostatomis užtikrinamas patikimumas, nes Komisijos išteklius galima naudoti veiksmingiau ir nukreipti į didesnės rizikos sritis.

Elektroninis duomenų valdymas gali būti pagrindinė administravimo darbo krūvio mažinimo priemonė ir kartu padidinti projektų ir išlaidų kontrolės galimybes. Todėl siūloma iš visų valstybių narių reikalauti iki 2014 m. pabaigos nustatyti sistemas, pagal kurias paramos gavėjai visą informaciją galėtų teikti elektroninio keitimosi duomenimis priemonėmis.

Viena iš problemų, susijusių su 2007–2013 m. programavimo laikotarpio finansų valdymo sistema, yra bendra taisyklė, kad kiekvieno veiksmo patvirtinamieji dokumentai būtų saugomi trejus metus nuo programos užbaigimo. Todėl pasiūlyme numatyta, kad

atliekant metinį sąskaitų tvirtinimą kasmet bus privaloma užbaigti įgyvendintus veiksmus arba baigti tvirtinti išlaidas. Taip siekiama sumažinti paramos gavėjams tenkančią našta, susijusią su ilgu dokumentų saugojimo laikotarpiu, ir riziką, kad gali nutrūkti audito seka.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai, kurių veiklos gairės pateiktos Bendroje strateginėje programoje, bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui ir Sanglaudos fondai taikytinos bendrosios nuostatos, ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 177 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavę įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁸,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁹,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę¹⁰,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sutarties 174 straipsnyje nustatyta, kad, norėdama sustiprinti savo ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, Sąjunga siekia mažinti įvairių regionų plėtros lygio skirtumus, nepalankiausias sąlygas turinčių regionų arba salų, ypač kaimo vietovių, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovių bei didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčių vietovių, atsilikimą. Sutarties 175 straipsnyje nurodyta, kad šių tikslų Sąjunga siekia Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus, Europos socialinio fondo, Europos regioninės plėtros fondo ir Europos investicijų banko veiksmais ir kitomis priemonėmis;
- (2) remdamosi 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadomis, pagal kurias priimta Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio strategija, Sąjunga ir

⁸ OL C , , p. .

⁹ OL C , , p. .

¹⁰ OL C , , p. .

valstybės narės turėtų siekti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, kartu skatindamos darnų Sąjungos vystymąsi ir mažindamos regionų skirtumus;

- (3) siekiant geriau koordinuoti ir derinti pagal sanglaudos politiką, būtent Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo (ESF) ir Sanglaudos fondo, kaimo plėtrai skirtų fondų, būtent Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir jūrų bei žuvininkystės sektoriaus fondų, būtent Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) teikiamą paramą, reikėtų nustatyti visiems šiems fondams (toliau – BSP fondai) taikomas bendras nuostatas. Be to, šiuo reglamentu nustatomos ERPF, ESF ir SF taikomos bendros nuostatos, netaikomos EŽŪFKP ir EJRŽF. Dėl kiekvieno BSP fondo ypatybių reikėtų atskiruose reglamentuose nustatyti konkrečias taisykles, taikomas kiekvienam BSP fondui ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui pagal ERPF;
- (4) dėl bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) suderinus BŽŪP pirmojo ramsčio (EŽŪGF – Europos žemės ūkio garantijų fondo) ir antrojo ramsčio (EŽŪFKP) valdymo ir kontrolės taisykles jau pasiekta reikšmingos sinergijos. Todėl EŽŪGF ir EŽŪFKP ir toliau turėtų sieti tvirtas ryšys bei toliau turėtų būti naudojami valstybėse narėse nustatytais struktūromis;
- (5) atokiausiems regionams turėtų būti taikomos specialios priemonės ir skiriamas papildomas finansavimas, kad būtų kompensuojami trūkumai, susiję su Sutarties 349 straipsnyje nurodytais veiksniais;
- (6) siekiant tinkamo ir nuoseklaus nuostatų aiškinimo bei prisidedant prie teisinio tikrumo valstybėms narėms ir paramos gavėjams, būtina apibrėžti tam tikrus šiame reglamente vartojamus terminus;
- (7) šį reglamentą sudaro trys dalys: Pirmojoje dalyje pateikiamos konstatuojamosios dalys ir apibrėžtys, Antrojoje dalyje – visiems BSP fondams taikomos taisyklės, o Trečiojoje dalyje – tik ERPF, ESF ir SF (toliau – fondai) taikomos nuostatos;
- (8) pagal Sutarties 317 straipsnį, taip pat atsižvelgiant į pasidalijamojo valdymo principą turėtų būti nustatytos sąlygos, leidžiančios Komisijai vykdyti savo įsipareigojimus, susijusius su Europos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymu, ir patikslinti valstybių narių bendradarbiavimo įsipareigojimai. Šios sąlygos turėtų suteikti galimybę Komisijai įsitikinti, ar valstybės narės naudojami BSP fondais teisėtai, tvarkingai ir laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, nustatyto 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl bendrajam Europos Bendrijų biudžetui taikomo finansinio reglamento¹¹. Valstybės narės ir jų tam tikslui paskirtos įstaigos turėtų būti atsakingos už programų įgyvendinimą atitinkamu teritoriniu lygmeniu ir paisyti institucinės, teisinės ir finansinės valstybės narės sistemos. Šiomis nuostatomis taip pat turėtų būti užtikrinta, kad būtų skiriama dėmesio būtinybei užtikrinti Sąjungos intervencijos papildomumą ir nuoseklumą bei administracinių susitarimų proporcingumą, o BSP fondų paramos gavėjams tektų mažesnė administracinė našta;

¹¹

OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

- (9) partnerystės sutarties ir kiekvienos programos įgyvendinimo tikslais valstybė narė turėtų bendradarbiauti su kompetentingomis regionų, vietos, miestų ir kitomis valdžios institucijomis, ekonominiais ir socialiniais partneriais, pilietinei visuomenei atstovaujančiomis įstaigomis, įskaitant aplinkosaugos srities partnerius, nevyriausybines organizacijas ir už lygybės ir kovos su diskriminavimu skatinimą atsakingomis įstaigomis. Šia partneryste siekiama laikytis daugiapakopio valdymo principo, užtikrinti, kad suinteresuotieji subjektai būtų atsakingi už planuojamą intervenciją, ir naudotis atitinkamų šalių teorine ir praktine patirtimi. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomas elgesio kodeksas, siekiant užtikrinti, kad rengiant, įgyvendinant, stebint ir vertinant partnerystės sutartis bei programas partneriai dalyvautų nuosekliai;
- (10) BSP fondų veikla ir jų remiami veiksmai turėtų atitikti taikomas Sąjungos ir nacionalines teisės nuostatas, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusias su veiksmo įgyvendinimu;
- (11) stengdamasi stiprinti ekonominę, teritorinę ir socialinę sanglaudą, Sąjunga visais BSP fondų paramos įgyvendinimo etapais turėtų siekti naikinti nelygybę bei skatinti moterų ir vyrų lygybę, taip pat kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos;
- (12) BSP fondų tikslų turėtų būti siekiama atsižvelgiant į tvarų vystymąsi ir Sąjungos skatinamą siekį apsaugoti ir gerinti aplinką, kaip nurodyta Sutarties 11 ir 19 straipsniuose, atsižvelgiant į principą „teršėjas moka“. Valstybės narės, taikydamos Komisijos įgyvendinimo aktu patvirtintą metodiką, turėtų teikti informaciją apie paramą klimato kaitos tikslams, laikantis siekio bent 20 proc. Sąjungos biudžeto skirti šiems tikslams;
- (13) kad būtų galima įgyvendinti Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje nustatytus tikslus ir uždavinius, BSP fondų parama turėtų būti sutelkta į ribotą teminių tikslų skaičių. Konkreti kiekvieno BSP fondo aprėptis nustatoma konkrečioms fondams taikomose taisyklėse ir gali apsiriboti tik kai kuriais šiame reglamente nustatytais teminiais tikslais;
- (14) Komisija deleguotuoju aktu turėtų patvirtinti Bendrą strateginę programą, kurioje pagal Sąjungos tikslus nustatomi pagrindiniai BSP fondų veiksmai, kad valstybėms narėms ir regionams būtų nurodyta aiškesnė strateginė programavimo kryptis. Bendra strategine programa turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos koordinuoti Sąjungos intervenciją pagal BSP fondus ir kitas susijusias Sąjungos politikos sritis, ir priemonės sektorių ir teritoriniu lygmenimis;
- (15) todėl Bendroje strateginėje programoje turėtų būti nustatytos pagrindinės paramos sritys, sprendinių techniniai klausimai, politiniai tikslai, bendradarbiavimo veiksmų prioritetinės sritys, koordinavimo tvarka ir nuoseklumo bei derėjimo su valstybių narių ir Sąjungos ekonomikos politika užtikrinimo tvarka;
- (16) remdamasi Komisijos patvirtinta Bendra strategine programa kiekviena valstybė narė, bendradarbiaudama su partneriais ir Komisija, turėtų parengti partnerystės sutartį. Partnerystės sutartimi Bendroje strateginėje programoje nustatytos

sudedamosios dalys turėtų būti priderintos prie nacionalinių sąlygų ir nustatyti tvirti išipareigojimai BSP fondų programomis siekti Sąjungos tikslų;

- (17) valstybės narės turėtų sutelkti paramą, kad užtikrintų, jog būtų svariai prisidedama prie Sąjungos tikslų, laikydamosi konkrečių nacionalinių ir regioninių vystymosi poreikių. Siekiant užtikrinti, kad būtų nustatytos veiksmingam Sąjungos paramos panaudojimui reikalingos esminės sąlygos, reikėtų nustatyti *ex ante* sąlygas. Tai, ar šios *ex ante* sąlygos įvykdytos, turėtų vertinti Komisija, atlikdama partnerystės sutarties ir programų vertinimą. Neįvykdžius *ex ante* sąlygos, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai sustabdyti mokėjimus programai;
- (18) reikėtų nustatyti kiekvienos programos veiklos rezultatų planą, kad per programavimo laikotarpį būtų galima stebėti pažangą siekiant programoje nustatytų tikslų ir uždavinių. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turėtų 2017 ir 2019 m. atlikti veiklos rezultatų peržiūrą. Reikėtų nustatyti veiklos lėšų rezervą ir paskirstyti jį 2019 m., pasiekus veiklos rezultatų plane nustatytų orientyrų. Europos teritorinio bendradarbiavimo programos yra įvairialypės ir įgyvendinamos daugiašaliu pagrindu, todėl joms veiklos lėšų rezervas neturėtų būti nustatomas. Nepasiekus didelės orientyrų arba tikslų dalies, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė sustabdyti mokėjimus programai arba programavimo laikotarpio pabaigoje pritaikyti finansines pataisas, kad būtų užtikrinta, jog Sąjungos biudžetas nebūtų naudojamas išlaidžiai arba neveiksmingai;
- (19) glaudesnis sanglaudos politikos ir Sąjungos ekonomikos valdysenos ryšys, užtikrins, kad BSP fondų išlaidų veiksmingumas būtų pagrįstas patikima ekonomikos politika ir prireikus BSP fondų paramą būtų galima perskirstyti šalies ekonominėms problemoms spręsti. Šis procesas turi būti laipsniškas ir prasidėti nuo partnerystės sutarties ir programų keitimo, atsižvelgiant į Tarybos rekomendacijas dėl makroekonominio disbalanso ir socialinių bei ekonominių sunkumų. Jeigu nepaisant didesnės BSP fondų paramos valstybė narė nesiima efektyvių ekonomikos valdysenos veiksmų, Komisijai turėtų būti suteikta teisė sustabdyti visus mokėjimus ir išipareigojimų vykdymą, arba jų dalį. Sprendimai dėl sustabdymo turėtų būti proporcingi ir veiksmingi bei juose turėtų būti atsižvelgiama į atskirų programų poveikį atitinkamos valstybės narės ekonominei ir socialinei padėčiai bei į ankstesnius partnerystės sutarties pakeitimus. Spręsdama dėl sustabdymo Komisija taip pat turėtų laikytis vienodo požiūrio į valstybes nares ir visų pirma atsižvelgti į sustabdymo poveikį atitinkamos valstybės narės ekonomikai. Sustabdymas turėtų būti panaikintas ir atitinkama valstybė narė vėl turėtų galėti naudotis lėšomis, kai tik ji įgyvendina reikiamus veiksmus;
- (20) norinti užtikrinti kryptingą Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos įgyvendinimą, reikėtų nustatyti visų programų bendras sudedamąsias dalis. Kad visi BSP fondai būtų programuojami nuosekliai, reikėtų suderinti programų tvirtinimo ir keitimo procedūras. Programuojant turėtų būti užtikrintas derėjimas su Bendra strategine programa ir partnerystės sutartimis, BSP fondų tarpusavio koordinavimas ir koordinavimas su kitomis taikomomis finansinėmis priemonėmis bei Europos investicijų banku;

- (21) prie Sutarties ekonominės ir socialinės sanglaudos tikslų pridėta ir teritorinė sanglauda, todėl reikia atkreipti dėmesį į miestų, funkcinių geografinių ir subregioninių vietovių, kurios susiduria su specifinėmis geografinėmis arba demografinėmis problemomis, vaidmenį. Todėl, siekiant geriau mobilizuoti vietos lygmens galimybes, reikia stiprinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą ir sudaryti jai palankesnes sąlygas, nustatant visiems BSP fondams bendras taisykles ir glaudų koordinavimą. Labai svarbu, kad įgyvendinti vietos plėtros strategijas būtų patikėta vietos veiklos grupėms, atstovaujančioms bendruomenės interesams;
- (22) finansinės priemonės tampa vis svarbesnės, nes jomis stiprinamas BSP fondų poveikis, jomis galima suvienyti įvairių formų viešuosius ir privačiuosius išteklius, skirtus viešosios politikos tikslams remti, ir dar todėl, kad taikant atsinaujinančio finansavimo formas užtikrinama, kad ši parama ilgesnį laikotarpį būtų tvaresnė;
- (23) BSP fondų remiamos finansinės priemonės turėtų būti naudojamos konkrečioms rinkos poreikiams tenkinti ekonomiškai efektyviu būdu, laikantis programų tikslų ir neturėtų išstumti privataus finansavimo. Todėl sprendimas paramos priemones finansuoti naudojant finansines priemones turėtų būti priimamas remiantis *ex ante* analize;
- (24) finansinės priemonės turėtų būti rengiamos ir įgyvendinamos taip, kad kuo labiau skatintų dalyvauti privačiojo sektoriaus investuotojus ir finansų įstaigas, tinkamai pasidalijus riziką. Kad finansinės priemonės privačiajam sektoriui būtų pakankamai patrauklios, jos turi būti lanksčiai rengiamos ir įgyvendinamos. Todėl vadovaujančiosios institucijos turėtų pasirinkti tinkamiausias finansinių priemonių įgyvendinimo formas tikslinių regionų poreikiams tenkinti, laikydamosi atitinkamos programos tikslų;
- (25) vadovaujančiosioms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė programų ištekliais papildyti Sąjungos arba regioninio lygmens finansines priemones. Vadovaujančiosios institucijos taip pat turėtų turėti galimybę tiesiogiai įgyvendinti finansines priemones per konkrečius fondus arba fondų fondus;
- (26) iš BSP fondų finansinėms priemonėms bet kuriuo metu išmokėti ištekliai turėtų atitikti iš anksto nustatyto, bet ne ilgesnio kaip dvejų metų laikotarpio sumą, kuri yra būtina suplanuotoms investicijoms įgyvendinti ir mokėjimams galutiniams gavėjams atlikti, įskaitant valdymo sąnaudas ir mokesčius, nustatytus pagal verslo planus ir grynųjų pinigų srautų prognozes;
- (27) reikia nustatyti konkrečias taisykles dėl to, kokios sumos pripažįstamos tinkamomis finansuoti išlaidomis užbaigiant programas, siekiant užtikrinti, kad iš BSP fondų sumokėtos sumos, įskaitant sumas valdymo sąnaudoms ir mokesčiams padengti, būtų veiksmingai panaudotos investicijoms ir mokėjimams galutiniams paramos gavėjams. Taip pat reikia nustatyti konkrečias taisykles dėl išteklių, priskiriamų prie BSP fondų paramos, pakartotinio panaudojimo, įskaitant perimtų išteklių naudojimą užbaigus programas;
- (28) valstybės narės turėtų vykdyti programų stebėseną, kad galėtų tikrinti, kaip jos įgyvendinamos ir kokia padaryta pažanga siekiant programų tikslų. Tuo tikslu

turėtų būti įsteigti BSP fondų stebėsenos komitetai, nustatyta jų sudėtis ir funkcijos. Siekiant palengvinti BSP fondų tarpusavio koordinavimą, galėtų būti sudaryti jungtiniai stebėsenos komitetai. Kad užtikrintų veiksmingumą, stebėsenos komitetai turėtų galėti teikti vadovaujančiajai institucijai rekomendacijas dėl programos įgyvendinimo ir turėtų vykdyti veiksmų, kurių imamasi pagal jo rekomendacijas, stebėseną;

- (29) norint visais lygmenimis supaprastinti valdymo tvarką, reikia suderinti BSP fondų stebėsenos ir ataskaitų teikimo procedūras. Svarbu užtikrinti, kad ataskaitų teikimo reikalavimai būtų proporcingi, tačiau taip pat būtų teikiama išsami informacija apie pažangą, padarytą sprendžiant pagrindinius klausimus, į kuriuos atsižvelgiama per peržiūrą. Todėl ataskaitų teikimo reikalavimai turėtų atitikti informacijos poreikius atitinkamais metais ir būti suderinti su veiklos rezultatų peržiūros laiku;
- (30) siekiant stebėti programų įgyvendinimo pažangą, kasmet turėtų būti šaukiamas valstybių narių ir Komisijos peržiūros posėdis. Tačiau valstybėms narėms ir Komisijai turėtų būti sudaryta galimybė nerengti šio posėdžio, kad būtų išvengta nebūtinos administracinės naštos;
- (31) kad Komisija galėtų vykdyti Sąjungos tikslų įgyvendinimo pažangos stebėseną, valstybės narės turėtų teikti savo partnerystės sutarčių įgyvendinimo pažangos ataskaitas. Pagal šias ataskaitas Komisija turėtų 2017 ir 2019 m. parengti strateginę pažangos ataskaitą;
- (32) kad būtų galima gerinti programų įgyvendinimo ir struktūros kokybę, ir nustatyti programų poveikį siekiant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslų bei, kai tinkama, BVP ir užimtumo tikslų, reikia įvertinti BSP fondų teikiamos pagalbos veiksmingumą, efektyvumą ir poveikį. Turėtų būti nustatyti šios srities valstybių narių ir Komisijos įsipareigojimai;
- (33) kad būtų galima gerinti kiekvienos programos kokybę ir struktūrą, ir patikrinti, ar tikslai ir uždaviniai gali būti pasiekti, turėtų būti atliekamas veiksmų programos *ex ante* vertinimas;
- (34) už programos rengimą atsakinga institucija turėtų parengti vertinimo planą. Programavimo laikotarpiu vadovaujančiosios institucijos turėtų vykdyti programos veiksmingumo ir poveikio vertinimą. Apie vertinimo rezultatus turėtų būti pranešama stebėsenos komitetui ir Komisijai, kad šios galėtų į juos atsižvelgti sprendimuose dėl valdymo;
- (35) kad būtų galima įvertinti BSP fondų paramos veiksmingumą ir efektyvumą bei jos poveikį bendriems BSP fondų tikslams ir Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslams, turėtų būti atliekamas *ex post* vertinimas;
- (36) būtų naudinga nustatyti, kokių veiksmų galima imtis Komisijos ir valstybių narių iniciatyva, su BSP parama teikiant techninę pagalbą;
- (37) siekiant užtikrinti, kad Sąjungos išteklių būtų naudojami veiksmingai ir išvengti perteklinio veiksmų, iš kurių gaunama pajamų, finansavimo, reikia nustatyti BSP fondų įnašo veiksmams, iš kurių gaunama pajamų, apskaičiavimo taisykles;

- (38) siekiant visoje Sąjungoje nustatyti vienodą ir objektyvią BSP fondų paramos įgyvendinimo tvarką, turėtų būti nustatytos išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpio pradžios ir pabaigos datos. Siekiant palengvinti programų vykdymą, tikslinga nustatyti, kad išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpis gali prasidėti anksčiau negu 2014 m. sausio 1 d., jei atitinkama valstybė narė programą pateikia iki tos dienos. Tam, kad ES fondai būtų naudojami veiksmingai, o ES biudžetui kiltų mažesnė rizika, reikia nustatyti apribojimus dėl paramos pabaigtiems veiksams;
- (39) vadovaujantis subsidiarumo principu ir laikantis Reglamente (reglamentuose) (ES) Nr. [...] [ERPF, ESF, SF, ETB, EŽŪFKP, EJŖŽF reglamentai] numatytų išimčių, valstybės narės turėtų nustatyti nacionalines išlaidų tinkamumo finansuoti taisykles;
- (40) siekiant supaprastinti BSP fondų paramos naudojimą ir mažinti klaidų riziką, numatant diferencijavimo galimybes, kai reikia atsižvelgti į politikos ypatumus, tikslinga apibrėžti paramos formas, suderintas dotacijų apmokėjimo ir finansavimo pagal fiksuoto dydžio sumas sąlygas, specialias dotacijų tinkamumo finansuoti taisykles ir specialias veiksmų tinkamumo finansuoti pagal jų įgyvendinimo vietą sąlygas;
- (41) siekiant užtikrinti BSP fondų intervencijos veiksmingumą, nešališkumą ir tvarų poveikį, turėtų būti numatytos nuostatos, kurios garantuotų, kad investicijos į verslą ir infrastruktūrą būtų ilgalaikės ir neleistų naudojantis BSP fondų parama įgyti nepagrįsto pranašumo. Patirtis rodo, kad tinkamas trumpiausias laikotarpis – penkeri metai, išskyrus tuos atvejus, kai valstybės pagalbos taisyklėse nurodyta kitaip. ESF remiamiems veiksams ir veiksams, pagal kuriuos neatliekama gamybinių investicijų arba investicijų į infrastruktūrą, reikėtų netaikyti bendrojo trukmės reikalavimo, išskyrus tuos atvejus, kai šie reikalavimai nustatyti pagal taikomas valstybės pagalbos taisykles, taip pat reikėtų jo netaikyti įnašams finansinėms priemonėms arba jų įnašams;
- (42) tam, kad valstybės narės galėtų tinkamai patikinti dėl BSP fondų teisėto ir tinkamo naudojimo, jos turėtų imtis reikiamų priemonių, kad užtikrintų tinkamą savo valdymo ir kontrolės sistemų struktūrą ir veikimą. Todėl reikėtų nustatyti valstybių narių išipareigojimus dėl programų valdymo ir kontrolės sistemų ir dėl Sąjungos teisės ir kitų pažeidimų prevencijos, nustatymo ir šalinimo;
- (43) pagal pasidalijamojo valdymo principą už programų veiksmų įgyvendinimą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės, naudodamosi savo valdymo ir kontrolės sistemomis. Siekiant veiksmingiau kontroliuoti veiksmų atranką ir įgyvendinimą bei valdymo ir kontrolės sistemų veikimą, reikėtų nustatyti vadovaujančiosios institucijos funkcijas;
- (44) siekiant užtikrinti tinkamą *ex ante* patikinimą dėl pagrindinių valdymo ir kontrolės sistemų sudarymo ir struktūros, valstybės narės turėtų paskirti akreditavimo instituciją, kuri būtų atsakinga už vadovaujančiosios ir kontrolės įstaigų akreditavimą ir akreditacijos panaikinimą;
- (45) reikėtų nustatyti Komisijos įgaliojimus ir pareigas tikrinti veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemų veikimą bei reikalauti, kad valstybė narė imtųsi veiksmų. Be to,

Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai atlikti auditą, skirtą su patikimu finansų valdymu susijusiems klausimams, kad ji galėtų padaryti išvadas dėl fondų veiklos rezultatų;

- (46) Sąjungos biudžeto įsipareigojimai turėtų būti vykdomi kiekvienais metais. Siekiant užtikrinti veiksmingą programavimo valdymą, reikia nustatyti bendras tarpinio mokėjimo prašymų, metinio ir, kai tinkama, galutinio likučio mokėjimo taisykles, nepažeidžiant konkrečių kiekvienam BSP fondui taikomų taisyklių;
- (47) programų pradžioje suteikiant išankstinį finansavimą užtikrinama, kad valstybės narės turėtų išteklių teikti paramą paramos gavėjams programai įgyvendinti nuo pat jos patvirtinimo. Todėl reikėtų nustatyti pradinio išankstinio finansavimo sumų iš BSP fondų nuostatas. Pradinis išankstinis finansavimas turėtų būti visiškai patvirtinamas programos užbaigimo metu;
- (48) siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, tam tikrą laikotarpį turėtų būti taikomos priemonės, kurios leistų įgaliojimą leidimus suteikiančiam pareigūnui stabdyti mokėjimus, kai turima įrodymų, kad esama didelių valdymo ir kontrolės sistemos veikimo trūkumų, su mokėjimo paraiška susijusių pažeidimų įrodymų arba įrodymų, kad nebuvo pateikti sąskaitoms patvirtinti būtini dokumentai;
- (49) siekiant užtikrinti, kad bendrai iš Sąjungos biudžeto finansuojamos išlaidos kiekvienais finansiniais metais būtų naudojamos laikantis taikomų taisyklių, reikėtų nustatyti metinio sąskaitų patvirtinimo tvarką. Pagal šią tvarką akredituotos įstaigos dėl kiekvienos programos turėtų Komisijai pateikti valdymo patikinimo deklaraciją, patvirtintas metines sąskaitas, apibendrintą kontrolės ataskaitą ir nepriklausomo audito nuomonę bei kontrolės ataskaitą;
- (50) Sąjungos biudžetui apsaugoti Komisijai gali prireikti taikyti finansines pataisas. Siekiant valstybėms narėms užtikrinti teisinį tikrumą, svarbu nustatyti aplinkybes, kuriomis, pažeidus taikomas Sąjungos arba nacionalines teisės normas, Komisija gali taikyti finansines pataisas. Taip pat siekiant užtikrinti, kad finansinės pataisos, kurias Komisija gali taikyti valstybėms narėms, būtų susijusios su ES finansinių interesų apsauga, jos turėtų būti taikomos tik tais atvejais, kai Sąjungos arba nacionalinių teisės normų pažeidimas tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su veiksmų ir atitinkamų išlaidų tinkamumu finansuoti, teisėtumu, valdymu arba kontrole. Proporcingumui užtikrinti svarbu, kad Komisija, nustatydama finansinės pataisos sumą, atsižvelgtų į pažeidimo pobūdį ir sunkumą;
- (51) siekiant sustiprinti finansinę drausmę, tikslinga nustatyti tvarką, kuria būtų panaikinama bet kokia biudžetinio įsipareigojimo pagal programą dalis, visų pirma, jei konkretus įsipareigojimas dėl sumos gali būti nepanaikintas, ypač kai įgyvendinimas vėluoja dėl aplinkybių, kurios nuo atitinkamos šalies nepriklauso, yra neįprastos arba jų neįmanoma numatyti, o jų pasekmių neįmanoma išvengti, nepaisant parodytų pastangų;
- (52) reikia nustatyti papildomas bendrąsias nuostatas dėl fondų veikimo. Visų pirma, siekiant padidinti jų papildomą naudą ir geriau jais prisidėti prie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos prioritetų įgyvendinimo, šių fondų veikimo principai turėtų būti supaprastinti ir sutelkti į investicijų į

ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą bei Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslus;

- (53) papildomos nuostatos dėl EŽŪFKP ir EJRŽF veikimo nustatytos atitinkamuose konkrečiuose sektoriuose skirtuose teisės aktuose;
- (54) siekiant propaguoti Sutartyse įtvirtintus ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslus, pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą turėtų būti remiami visi regionai. Kad teikiama parama būtų subalansuota, laipsniška ir atitiktų ekonominio ir socialinio išsivystymo lygį, pagal šį tikslą ERPF ir ESF ištekliai turėtų būti skiriami mažiau išsivysčiusiems regionams, pereinamojo laikotarpio regionams ir labiau išsivysčiusiems regionams pagal jų bendrojo vidaus produkto (BVP) vienam gyventojui santykį su ES vidurkiu. Siekiant užtikrinti ilgalaikį investicijų iš struktūrinių fondų tvarumą, regionai, kurių BVP vienam gyventojui 2007–2013 m. laikotarpiu buvo mažesnis kaip 75 proc. ES-25 vidurkio atitinkamu laikotarpiu, tačiau kurių BVP vienam gyventojui padidėjo iki daugiau kaip 75 proc. ES-27 vidurkio, turėtų gauti bent du trečdalius jų 2007–2013 m. skiriamos paramos. Valstybės narės, kurių vienam gyventojui tenkančios bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) yra mažesnės kaip 90 proc. Sąjungos vidurkio, turėtų gauti paramą iš SF pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą;
- (55) turėtų būti nustatyti objektyvūs kriterijai, pagal kuriuos būtų nustatomi paramos iš fondų reikalavimus atitinkantys regionai ir vietovės. Šiuo tikslu Sąjungos lygmeniu nustatant regionus ir vietoves reikėtų taikyti bendrą 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo¹² nustatyta regionų klasifikavimo sistema;
- (56) norėdama nustatyti tinkamą finansinę programą, Komisija įgyvendinimo aktais turėtų objektyviai ir skaidriai kiekvieniems metams paskirstyti preliminarius turimus išsipareigojimų asignavimus, siekdama daugiausia dėmesio skirti atsiliekančio vystymosi regionams ir pereinamojo laikotarpio paramą gaunantiems regionams;
- (57) reikia nustatyti ribas, kiek šių išteklių galima skirti investicijoms į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, ir patvirtinti objektyvius jų paskirstymo regionams ir valstybėms narėms kriterijus. Siekiant paskatinti būtiną spartesnę transporto ir energetikos infrastruktūros, taip pat informacinių ir ryšių technologijų plėtrą visoje Sąjungoje, turėtų būti nustatyta Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Valstybei narei skiriami metiniai fondų asignavimai ir iš Sanglaudos fondo Europos infrastruktūros tinklų priemonei, o po to – valstybei narei pervedami metiniai asignavimai turėtų būti skiriami laikantis viršutinės ribos, kuri būtų nustatoma atsižvelgiant į tos valstybės narės pajėgumą panaudoti tuos asignavimus. Be to, laikantis skurdo mažinimo pagrindinio tikslo, įgyvendinant paramos maisto produktais programą reikia daugiau dėmesio skirti skurstantiems gyventojams, siekiant skatinti Sąjungos socialinę įtrauktį ir darnų vystymąsi. Numatyta išteklių pervedimo šiai priemonei tvarka, užtikrinanti, kad tie ištekliai

¹²

OL L 154, 2003 6 21, p. 1.

bus sudaryti iš ESF asignavimų, numaćius atitinkamai sumažinti mažiausią struktūrinių fondų paramos, kuri turi būti skiriama ESF kiekvienoje šalyje, procentinę dalį;

- (58) kad kuo daugiau dėmesio būtų skiriama strategijos „Europa 2020“ rezultatams ir jos tikslų bei uždavinių įgyvendinimui, penki procentai išteklių, skirtų investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslui, turėtų būti atidėta kaip kiekvieno fondo ir kiekvienos valstybės narės regionų kategorijos veiklos lėšų rezervas;
- (59) dėl fondų ir siekiant užtikrinti tinkamus asignavimus kiekvienos kategorijos regionams, ištekliai neturėtų būti perkeltami tarp mažiau išsivysčiusių, pereinamojo laikotarpio ir labiau išsivysčiusių regionų, išskyrus tinkamai pagrįstas aplinkybes, susijusias su vieno arba kelių teminių tikslų įgyvendinimu, ir ne daugiau kaip 2 proc. viso tos kategorijos regionui skirto asignavimo;
- (60) kad būtų užtikrintas realus ekonominis poveikis, pagal šio reglamento sąlygas fondų parama neturėtų būti teikiama vietoj valstybių narių viešųjų išlaidų arba lygiaverčių struktūrinių išlaidų. Be to, siekiant užtikrinti, kad teikiant struktūrinių fondų paramą būtų atsižvelgiama į platesnę ekonominę aplinką, viešųjų išlaidų lygis turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į bendras makroekonominės sąlygas, kuriomis teikiamas finansavimas, remiantis valstybių narių kasmet pagal 1997 m. liepos 7 d. Reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹³ teikiamose stabilumo ir konvergencijos programose nustatytais rodikliais. Komisijai tikrinant, kaip taikomas papildomumo principas, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama valstybėms narėms, kurių mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose gyvena ne mažiau kaip 15 proc. gyventojų, dėl jiems skiriamų finansinių išteklių dydžio;
- (61) būtinos papildomos fondų remiamų veiksmų programų programavimo, valdymo, stebėsenos ir kontrolės nuostatos. Veiksmų programose turėtų būti nustatytos teminius tikslus atitinkančios prioritetinės kryptys, išdėstytas nuoseklus intervencijos loginis pagrindas nustatytiems vystymosi poreikiams tenkinti ir pateikiamas veiklos rezultatų vertinimo planas. Jas taip pat turėtų sudaryti kitos sudedamosios dalys, būtinos efektyviam ir veiksmingam tų fondų paramos įgyvendinimui užtikrinti;
- (62) siekiant padidinti papildomumą ir supaprastinti įgyvendinimą, reikėtų numatyti galimybes derinti SF ir ERPF paramą su ESF parama bendrose veiksmų programose pagal ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tikslą;
- (63) didelės apimties projektams skiriama reikšminga Sąjungos išlaidų dalis ir jie dažnai yra strategiškai svarbūs įgyvendinant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją. Todėl Komisija turėtų ir toliau tvirtinti pakankamai didelės apimties veiksmus, kaip nustatyta šiame reglamente. Siekiant užtikrinti aiškumą, tikslinga apibrėžti didelės apimties projekto turinį. Be to,

¹³

OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

Komisijai turėtų būti suteikta galimybė atsisakyti remti didelės apimties projektą, jei šią paramą skirti nėra pagrindo;

- (64) norint suteikti valstybėms narėms galimybę įgyvendinti dalį veiksmų programos taikant rezultatais pagrįstą metodą, būtų naudinga numatyti bendrus veiksmų planus, kurie būtų sudaryti iš paramos gavėjo veiksmų, įgyvendintinų norint prisidėti prie veiksmų programos tikslų. Kad kryptingas fondų rezultatų siekis būtų įgyvendinamas paprasčiau ir patikimiau, šie bendri veiksmų planai turėtų būti valdomi tik laikantis bendrai nustatytų orientyrų, našumo ir rezultatų, nustatytų Komisijos sprendime, kuriuo patvirtinamas bendras veiksmų planas. Be to, bendro veiksmų plano kontrolė ir auditas taip pat turėtų būti susiję tik su tų orientyrų, našumo ir rezultatų pasiekimu. Todėl reikia nustatyti bendrų veiksmų planų rengimo, turinio, tvirtinimo, finansų valdymo ir kontrolės taisykles;
- (65) kai miestų arba teritorinės plėtros strategijoje reikalaujama laikytis integruoto požiūrio, nes investicijos skiriamos pagal daugiau negu vieną vienos arba kelių veiksmų programų prioritetinę kryptį, fondų remiama veikla turėtų būti vykdoma kaip integruota teritorinė investicija pagal veiksmų programą;
- (66) būtina nustatyti konkrečias taisykles dėl stebėsenos komiteto funkcijų ir fondų remiamų veiksmų programų įgyvendinimo metinių ataskaitų. Papildomos nuostatos dėl konkretaus EŽŪFKP veikimo nustatytos atitinkamuose konkretiems sektoriams skirtuose teisės aktuose;
- (67) siekiant užtikrinti, kad būtų galima gauti svarbią ir aktualią informaciją apie programų įgyvendinimą, valstybės narės turi nuolat teikti Komisijai svarbiausius duomenis. Norint išvengti papildomos naštos valstybėms narėms, šis reikalavimas turėtų apsiriboti nuolat renkamais duomenimis, perduodamais elektroninio keitimosi duomenimis priemonėmis;
- (68) pagal Sutarties 175 straipsnį Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui kas trejus metus teikia sanglaudos ataskaitą, kurioje nurodoma, kokia pažanga padaryta siekiant Sąjungos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos. Reikia nustatyti šios ataskaitos turinį;
- (69) Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turėtų vykdyti fondų *ex post* vertinimą, kad tinkamu lygiu gautų informacijos apie finansuotų intervencinių veiksmų rezultatus ir poveikį. Taip pat reikia nustatyti konkrečias nuostatas dėl fondų vertinimo patvirtinimo tvarkos;
- (70) svarbu, kad visuomenė būtų informuojama apie Sąjungos fondų paramos pasiekimus. Piliečiai turi teisę žinoti, kaip investuojami Sąjungos finansiniai ištekliai. Atsakomybė už tai, kad atitinkama informacija būtų skelbiama visuomenei, tenka ir vadovaujančiosioms institucijoms, ir paramos gavėjams. Siekiant veiksmingesnės komunikacijos su visuomene ir didesnės komunikacijos veiksmų, kurių imamasi Komisijos iniciatyva, sinergijos, pagal šį reglamentą komunikacijos veiksmams skiriamos lėšos taip pat naudojamos siekiant Europos Sąjungos politikos prioritetų, susijusių su šio reglamento bendraisiais tikslais, koordinuotai komunikacijai;

- (71) siekiant užtikrinti plačią informacijos apie fondų paramos pasiekimus ir Sąjungos vaidmenį sklaidą bei informuoti potencialius paramos gavėjus apie finansavimo galimybes, šiame reglamente turėtų būti nustatytos išsamios informavimo ir viešinimo priemonių taisyklės, taip pat tam tikri techniniai tokių priemonių aspektai;
- (72) siekiant, kad informacija apie finansavimo galimybes ir projektų paramos gavėjus būtų kuo prieinamesnė ir skaidresnė, kiekvienoje valstybėje narėje turėtų veikti viena bendra interneto svetainė arba portalas, kur būtų skelbiama informacija apie visas veiksmų programas, taip pat pagal kiekvieną veiksmų programą remiamų veiksmų sąrašas;
- (73) reikia nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų moduluojama fondų skiriama veiksmų programų bendro finansavimo dalis, visų pirma siekiant padidinti Sąjungos lėšų dauginamąjį poveikį. Taip pat reikia nustatyti didžiausias bendro finansavimo normas pagal regionų kategorijas, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi bendro finansavimo taikant tinkamą nacionalinės paramos lygį principo;
- (74) valstybės narės turi paskirti kiekvienos veiksmų programos vadovaujančiąją instituciją, tvirtinančiąją instituciją ir funkciškai nepriklausomą audito instituciją. Tam, kad valstybės narės galėtų lanksčiai nustatyti kontrolės sistemas, reikėtų numatyti, kad tvirtinančiosios institucijos funkcijas galėtų atlikti vadovaujančioji organizacija. Valstybei narei taip pat turėtų būti leidžiama paskirti tarpines įstaigas, kurios vykdytų tam tikras vadovaujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos funkcijas. Tokiu atveju valstybė narė turėtų aiškiai nustatyti tas pareigas ir funkcijas;
- (75) vadovaujančiajai institucijai tenka pagrindinė atsakomybė už efektyvų ir veiksmingą fondų paramos įgyvendinimą, todėl ji atlieka daug funkcijų, susijusių su programų valdymu ir stebėseną, finansų valdymu ir kontrole bei projektų atranka. Jos pareigos ir funkcijos turėtų būti nustatytos;
- (76) tvirtinančioji institucija turėtų rengti ir teikti Komisijai mokėjimo paraiškas. Ji taip pat turėtų rengti metines sąskaitas, tvirtinti metinių sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą, bei tvirtinti, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles. Jos pareigos ir funkcijos turėtų būti nustatytos;
- (77) audito institucija turėtų užtikrinti, kad būtų atliekamas valdymo ir kontrolės sistemų, tinkamos veiksmų imties ir metinių sąskaitų auditas. Jos pareigos ir funkcijos turėtų būti nustatytos;
- (78) siekiant atsižvelgti į konkrečias ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo valdymo ir kontrolės sistemų ypatybes ir poreikį užtikrinti proporcingą požiūrį, reikia nustatyti konkrečias nuostatas dėl vadovaujančiosios institucijos ir tvirtinančiosios institucijos akreditavimo ir akreditacijos panaikinimo;
- (79) nepažeidžiant finansų kontrolės srities Komisijos įgaliojimų, valstybės narės ir Komisija turėtų aktyviau bendradarbiauti šioje srityje, taip pat reikėtų nustatyti kriterijus, kurie leistų Komisijai, laikantis jos vykdomos nacionalinių sistemų

kontrolės strategijos, nustatyti, kokį patikinimą ji turėtų gauti iš nacionalinių audito įstaigų;

- (80) be bendrų finansų valdymo taisyklių, ERPF, ESF ir Sanglaudos fondui reikia nustatyti papildomas nuostatas. Visų pirma, siekiant užtikrinti, kad prieš metinį sąskaitų patvirtinimą Komisija gautų tinkamą patikinimą, tarpinio mokėjimo paraiškos turėtų būti apmokamos 90 proc. sumos, gautos pagal prioritetinę kryptį tinkamoms finansuoti išlaidoms pritaikius prioritetinės krypties bendro finansavimo normą, nustatytą sprendime, kuriuo patvirtinama veiksmų programa. Nesumokėtos sumos turėtų būti išmokėtos valstybėms narėms, patvirtinus metines sąskaitas, jei tinkamai patikinta, kad metų, kuriems taikoma patvirtinimo procedūra, išlaidos yra tinkamos finansuoti;
- (81) siekiant užtikrinti, kad paramos gavėjai kuo greičiau gautų paramą, o Komisija būtų tvirčiau įsitikinusi tinkamumu, reikėtų nustatyti reikalavimą, kad į mokėjimo paraiškas būtų įtraukiamos tik tos išlaidos, dėl kurių parama jau išmokėta paramos gavėjams. Kiekvienais metais turėtų būti numatytas išankstinis finansavimas, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės turėtų pakankamai išteklių veikti pagal šią tvarką. Šis išankstinis finansavimas turėtų būti kasmet patvirtinamas, tvirtinant sąskaitas;
- (82) siekiant užtikrinti, kad bendrosios išipareigojimų panaikinimo taisyklės būtų taikomos tinkamai, fondams taikomose taisyklėse turėtų būti išsamiai nustatyta išipareigojimų panaikinimo terminų ir atitinkamų sumų apskaičiavimo tvarka;
- (83) būtina nustatyti išsamią fondams taikomą metinio sąskaitų patvirtinimo procedūrą, kad ši tvarka būtų taikoma aiškiai ir užtikrinant teisinį tikrumą. Svarbu numatyti ribotą galimybę, kad valstybė narė savo metinėse sąskaitose galėtų atidėti sumą, kuriai tuo metu taikoma audito institucijos procedūra;
- (84) be metinio sąskaitų patvirtinimo turėtų būti nustatytas metinis įgyvendintų veiksmų užbaigimas (ERPF ir SF) arba galutinis išlaidų patvirtinimas (ESF). Norint mažinti su veiksmų programų galutiniu užbaigimu susijusias sąnaudas ir paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą bei užtikrinti teisinį tikrumą, metinis užbaigimas turėtų būti privalomas ir, atitinkamai, laikotarpį, per kurį reikia saugoti patvirtinamuosius dokumentus ir per kurį gali būti atliekamas veiksmų auditas bei taikomos finansinės pataisos, reikėtų apriboti;
- (85) siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir nustatyti veiksmingo programų įgyvendinimo užtikrinimo priemonės, turėtų būti numatytos priemonės, kurios Komisijai leistų mokėjimus sustabdyti prioritetinės krypties arba veiksmų programos lygmeniu;
- (86) siekiant valstybėms narėms užtikrinti teisinį tikrumą, reikėtų nustatyti konkrečią valstybių narių ir Komisijos dėl fondų paramos taikomų finansinių pataisų tvarką ir procedūras;
- (87) veiksmų audito dažnis turėtų būti proporcingas Sąjungos paramai iš fondų. Visų pirma reikėtų sumažinti atliekamų auditų skaičių tais atvejais, kai visos tinkamos finansuoti veiksmo išlaidos neviršija 100 000 EUR. Vis dėlto auditą turėtų būti galima atlikti bet kuriuo metu, kai turima duomenų apie pažeidimą ar sukčiavimą,

arba kai atliekamas audito imties auditas atlikus įgyvendinto veiksmo užbaigimo procedūras. Tam, kad Komisijos audito lygis atitiktų riziką, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė mažiau audituoti veiksmų programas, kurias įgyvendinant nenustatyta didelių trūkumų arba kurių audito institucija yra patikima;

- (88) šio reglamento neesminėms nuostatomis papildyti ir iš dalies keisti, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pagal Sutarties 290 straipsnį priimti teisės aktus dėl elgesio kodekso, susijusio su tikslais ir kriterijais, pagal kuriuos būtų įgyvendinama partnerystė, tvirtinama Bendra strateginė programa ir nustatomi šie dalykai: papildomos augimo ir konkurencingumo rezervo skirstymo taisyklės, vietos plėtros strategijų įgyvendinimo vietovės ir gyventojų skaičiaus apibrėžtis, išsamios taisyklės dėl finansinių priemonių (*ex ante* vertinimas, išlaidų tinkamumas finansuoti, neremiamos veiklos tipai, paramos derinimas, turto perdavimas ir valdymas, mokėjimo prašymai ir metinių finansavimo dalių kapitalizavimas), veiksams, iš kurių gaunama pajamų, taikomos fiksuoto dydžio sumos apibrėžtis, valstybių narių atsakomybė už pranešimą apie pažeidimus ir neteisėtai išmokėtų sumų susigrąžinimą, valdymo patikinimo deklaracijos pavyzdys, valdymo ir kontrolės sistemos valdymas, nacionalinio audito sąlygos, valdančiųjų ir tvirtinančiųjų institucijų akreditavimo kriterijai, bendrai priimtinos duomenų laikmenos, taikytinas finansinės pataisų dydis, priedų pakeitimai ir konkrečios priemonės, reikalingos norint palengvinti perėjimą nuo Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 taikymo. Komisija taip pat turėtų būti įgaliota iš dalies keisti I ir IV priedus, kad galėtų atsižvelgti į būsimus prisitaikymo poreikius. Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija rengtų tinkamas konsultacijas, taip pat su ekspertais;
- (89) ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai Europos Parlamentui ir Tarybai būtų perduodami tinkamai, laiku ir tuo pačiu metu;
- (90) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai: dėl visų BSP fondų įgyvendinimo aktais priimti sprendimus, kuriais patvirtinamos partnerystės sutartys, skirstomas veiklos lėšų rezervas ir dėl valstybių narių ekonominės politikos sustabdomi mokėjimai; dėl fondų įgyvendinimo aktais priimti sprendimus, kuriais patvirtinamos veiksmų programos ir didelės apimties projektai, sustabdomi mokėjimai ir atliekamos finansinės pataisos;
- (91) siekiant užtikrinti vienodas šios reglamento įgyvendinimo sąlygas, įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su metodika, taikoma klimato kaitos tikslams, finansinių priemonių tipinėms sąlygoms ir stebėsenai, projektų, iš kurių gaunama pajamų, grynąjų pajamų apskaičiavimo metodams, regionų ir valstybių narių, atitinkančių investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo kriterijus nustatymui, fondų veiksmų programų pavyzdžiui ir informacijos apie didelės apimties projektus teikimo formai ir jų ekonominio naudingumo analizei taikytiniams metodams, bendrų veiksmų planų formai, metinių ir galutinių įgyvendinimo ataskaitų pavyzdžiui, informavimo ir viešinimo priemonių techniniams reikalavimams, valstybių narių keitimuisi informacija ir patikroms vietoje, valdymo deklaracijos pavyzdžiui, audito strategijos, nuomonės ir metinės kontrolės pavyzdžiams, per auditus gautų duomenų naudojimui ir mokėjimo paraiškų pavyzdžiui, turėtų būti naudojami remiantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos

valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai¹⁴;

- (92) šiuo reglamentu pakeičiamas 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, nustatantis bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinantis Reglamentą (EB) N. 1260/1999¹⁵. Todėl tas reglamentas turėtų būti panaikintas;
- (93) kadangi šio reglamento tikslo, būtent – mažinti įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų arba salų, ypač kaimo vietovių, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovių ir regionų, kurie turi didelių nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų, valstybės narės pakankamai gerai pasiekti negali, šio tikslo geriau siekti Sąjungos lygmeniu ir Sąjunga gali pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu reglamentuojama tik tai, kas būtina tam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

PIRMOJI DALIS

DALYKAS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos bendros taisyklės, taikomos Europos regioninės plėtros fondui (ERPF), Europos socialiniam fondui (ESF), Sanglaudos fondui (SF), Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui (EJRŽF), kurių veiklos gairės pateiktos Bendroje strateginėje programoje (toliau – BSP fondai). Jame taip pat išdėstomos nuostatos, kurios yra reikalingos siekiant užtikrinti BSP fondų veiksmingumą, koordinavimą tarpusavyje ir su kitomis Sąjungos priemonėmis.

Be to, šiame reglamente nustatomos bendrosios ERPF ir ESF (toliau – struktūriniai fondai) bei SF veiklą reglamentuojančios taisyklės. Šiuo reglamentu nustatomi struktūrinių fondų ir SF (toliau – fondai) uždaviniai, prioritetiniai tikslai ir organizacinė struktūra, taip pat kriterijai, kuriuos turi atitikti valstybės narės ir regionai, kad atitiktų fondų paramos reikalavimus, turimi finansiniai ištekliai ir jų paskirstymo kriterijai.

Šio reglamento nuostatos taikomos nepažeidžiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr.[...]/2012 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo

¹⁴ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

¹⁵ OL L 210, 2006 7 31, p. 25.

ir stebėsenos¹⁶ (toliau – BŽŪP reglamentas) nuostatų ir konkrečių toliau nurodytų reglamentų nuostatų:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr.[...]/2012 dėl Europos regioninės plėtros fondo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006¹⁷ (toliau – ERPF reglamentas);
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr.[...]/2012 dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1081/2006¹⁸ (toliau – ESF reglamentas);
- (3) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr.[...]/2012, kuriuo įsteigiamas Sanglaudos fondas ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1084/2006¹⁹ (toliau – SF reglamentas);
- (4) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr.[...]/2012 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo²⁰ (toliau – ETB reglamentas);
- (5) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr.[...]/2012 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 11698/2005²¹ (toliau – EŽŪFKP reglamentas), ir
- (6) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr.[...]/2012 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1198/2006²² (toliau – EJŖŽF reglamentas).

2 straipsnis

Apibrėžtys

Taikant šį reglamentą, BSP fondų remiamoms finansinėms priemonėms taikomos Finansiniame reglamente nustatytos finansinių priemonių apibrėžtys, išskyrus tuos atvejus, kai šiame reglamente nustatyta kitaip.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija – tikslai ir bendri uždaviniai, kuriais vadovaujasi valstybės narės ir Sąjunga, nustatyti Komisijos komunikate „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ ir išdėstyti Europos Vadovų Tarybos 2010 m. birželio 17 d. priimtų išvadų I priede (Nauja Europos darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo strategija, ES pagrindiniai tikslai) ir 2010 m. spalio 21 d. Tarybos sprendime dėl

16

17

18

19

20

21

22

OL L , , p..

valstybių narių užimtumo politikos gairių, ir visi vėlesni šių tikslų ir bendrų uždavinių pakeitimai;

- (2) Bendra strateginė programa – dokumentas, kuriuo pagal Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslus ir uždavinius nustatomi pagrindiniai BSP fondų veiksmi: kiekvienam teminiam tikslui nustatomi pagrindiniai kiekvieno BSP fondo lėšomis remtini veiksmai ir BSP fondų programavimo nuoseklumo ir atitikties valstybių narių ir Sąjungos ekonomikos ir užimtumo politikai užtikrinimo priemonės;
- (3) konkrečiam fondui taikomos taisyklės – šio reglamento Trečiojoje dalyje arba konkrečiame arba bendrame reglamente, kuriuo reglamentuojamas vienas ar keli BSP fondai, nurodyti arba išvardyti 1 straipsnio trečioje pastraipoje, pateiktos nuostatos arba pagal minėtas nuostatas nustatytos taisyklės;
- (4) programavimas – kelių etapų procesas, kuriuo organizuojama veikla, priimami sprendimai ir skirstomi finansiniai ištekliai, siekiant bendrais daugiamečiais Sąjungos ir valstybių narių veiksmais įgyvendinti Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją;
- (5) programa – šio reglamento Trečiojoje dalyje ir EJRŽF reglamente tai yra „veiksmų programa“, o EŽŪFKP reglamente – „kaimo plėtros programa“;
- (6) prioritetas – šio reglamento Trečiojoje dalyje tai yra „prioritetinė kryptis“, EJRŽF ir EŽŪFKP reglamentuose – „Sąjungos prioritetas“;
- (7) veiksmas – projektas, sutartis arba grupė projektų, kuriuos atrenka atitinkamos programos vadovaujančioji institucija arba kurie atrenkami jos atsakomybe ir kuriais siekiama prioriteto arba prioritetų, su kuriuo (-iais) jie susiję, tikslų; kalbant apie finansines priemones „veiksmu“ vadinami pagal programą finansinėms priemonėms skirti finansiniai įnašai ir vėlesnė šiomis finansinėmis priemonėmis teikiama finansinė parama;
- (8) paramos gavėjas – viešasis arba privatus subjektas, atsakingas už veiksmų inicijavimą arba inicijavimą ir įgyvendinimą; pagal valstybės pagalbos taisykles paramos gavėjas yra subjektas, kuris gauna pagalbą; kalbant apie finansines priemones paramos gavėjas yra subjektas, kuris įgyvendina finansinę priemonę;
- (9) galutinis paramos gavėjas – juridinis arba fizinis asmuo, kuris gauna finansinę paramą pagal finansinę priemonę;
- (10) valstybės pagalba – pagalba, kuriai taikoma Sutarties 107 straipsnio 1 dalis; taikant šį reglamentą „valstybės pagalba“ taip pat vadinama *de minimis* pagalba, kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai²³, 2007 m. gruodžio 20 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1535/2007 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje²⁴ ir 2007 m. liepos 24 d. Komisijos reglamente (EB)

²³ OL L 379, 2006 12 28, p. 5.

²⁴ OL L 337, 2007 12 21, p. 35.

Nr. 875/2007 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* valstybės pagalbai žuvininkystės sektoriuje ir iš dalies keičiančiame Reglamente (EB) Nr. 1860/2004²⁵;

- (11) užbaigtas veiksmas – fiziškai užbaigtas arba visiškai įgyvendintas veiksmas, dėl kurio paramos gavėjai yra atlikę visus susijusius mokėjimus ir gavę atitinkamą viešojo įnašo dalį;
- (12) viešoji parama – finansinė parama veiksmui finansuoti, skiriama iš nacionalinių, regiono arba vietos valdžios institucijų biudžeto, Sąjungos BSP fondų biudžeto, viešosios teisės subjektų biudžeto arba viešosios valdžios institucijų ar viešosios teisės subjektų asociacijų biudžeto;
- (13) viešosios teisės subjektas – viešosios teisės reglamentuojamas subjektas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB²⁶ 1 straipsnio 9 dalyje, ir Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (ETBG), įsteigta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1082/2006²⁷, nepaisant to, ar pagal nacionalines įgyvendinimo nuostatas ETBG yra laikoma viešosios teisės, ar privačiu subjektu;
- (14) dokumentas – popierinis dokumentas arba elektroninė terpė, kur saugoma pagal šį reglamentą svarbi informacija;
- (15) tarpinė įstaiga – viešoji ar privačioji įstaiga, kuri yra pavaldi vadovaujančiajai arba tvirtinančiajai institucijai arba kuri tokios institucijos vardu atlieka su veiksmus įgyvendinančiais paramos gavėjais susijusias pareigas;
- (16) vietos plėtros strategija – suderinti veiksmai, kuriais tinkamo lygmens partnerystėje siekiama vietos tikslų ir tenkinami vietos poreikiai, prisidedant prie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos;
- (17) laipsniškas baigimas – veiksmų baigimas pagal metinį sąskaitų patvirtinimą prieš bendrąjį programos užbaigimą;
- (18) partnerystės sutartis – valstybės narės kartu su partneriais laikantis daugiapakopio valdymo principo parengtas dokumentas, kuriame nustatyta valstybės narės BSP fondų paramos naudojimo strategija, prioritetai ir tvarka, kad veiksmingai ir efektyviai būtų įgyvendinama Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija, ir kuri Komisija patvirtina atsižvelgdama į vertinimo ir dialogo su valstybe nare rezultatus;
- (19) regionų kategorija – regionų skirstymas į mažiau išsivysčiusius regionus, pereinamojo laikotarpio regionus arba labiau išsivysčiusius regionus, kaip nustatyta 82 straipsnio 2 dalyje;
- (20) mokėjimo prašymas – valstybės narės Komisijai pateikta mokėjimo paraiška arba išlaidų deklaracija;

²⁵ OL L 193, 2007 7 25, p. 6.

²⁶ OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

²⁷ OL L 210, 2006 7 31, p. 19.

- (21) EIB – Europos investicijų bankas, Europos investicijų fondas arba bet kuri Europos investicijų banko patronuojamoji įmonė;
- (22) MVĮ – labai mažos, mažosios arba vidutinės įmonės, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB arba vėlesnėse jos versijose su pakeitimais;
- (23) ataskaitiniai metai – Trečiojoje dalyje tai yra laikotarpis nuo liepos 1 d. iki birželio 30 d., išskyrus pirmuosius ataskaitinius metus – šiuo atveju ataskaitiniai metai yra laikotarpis nuo išlaidų tinkamumo finansuoti pradžios iki 2015 m. birželio 30 d. Paskutiniai ataskaitiniai metai – 2022 m. liepos 1 d.–2023 m. birželio 1 d.;
- (24) finansiniai metai – Trečiojoje dalyje tai yra laikotarpis nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.

ANTROJI DALIS

BSP FONDAMS TAIKOMOS BENDROS NUOSTATOS

I ANTRAŠTINĖ DALIS

Sjungos paramos BSP fondams principai

3 straipsnis

Taikymo sritis

Šioje dalyje nustatytos taisyklės taikomos nepažeidžiant Trečiosios dalies nuostatų.

4 straipsnis

Bendrieji principai

1. BSP fondų parama teikiama pagal daugiametes programas, papildant nacionalinę, regioninę ir vietos intervencinę veiklą, skirtą Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijai įgyvendinti, atsižvelgiant į integruotąsias gaires, konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir susijusias Tarybos rekomendacijas, priimtas pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį.
2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad BSP fondų parama derėtų su Sąjungos politika ir prioritetais ir papildytų kitas Sąjungos priemones.
3. BSP fondų parama įgyvendinama Komisijai ir valstybėms narėms glaudžiai bendradarbiaujant.

4. Valstybės narės ir jų tam tikslui paskirtos institucijos atsako už programų įgyvendinimą ir vykdo savo užduotis pagal šį reglamentą ir konkretiems fondams taikomas taisykles atitinkamu teritoriniu lygmeniu, paisydamos institucinės, teisinės ir finansinės valstybės narės sistemos ir laikydamosi šio reglamento ir konkretiems fondams taikomų taisyklių.
5. Nustatant BSP fondų paramos įgyvendinimo ir naudojimo, ypač finansinių ir administracinių išteklių, reikalingų BSP fondų paramai įgyvendinti, ataskaitų teikimo, vertinimo, valdymo ir kontrolės tvarką atsižvelgiama į proporcingumo skiriamos paramos lygiui principą.
6. Pagal savo atitinkamos atsakomybės sritis Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad BSP fondų veikla būtų koordinuojama tarpusavyje ir su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir priemonėmis, taip pat įgyvendinamomis pagal Sąjungos išorės veiksmus.
7. BSP fondams skirta Sąjungos biudžeto dalis įgyvendinama vadovaujantis valstybių narių ir Komisijos pasidalijamojo valdymo principu pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento²⁸ (toliau – Finansinis reglamentas) 53 straipsnio b punktą, išskyrus iš SF Europos infrastruktūros tinklų priemonei skirtas lėšas, kaip nurodyta 84 straipsnio 4 dalyje, Europos iniciatyva įgyvendinamus novatoriškus veiksmus pagal ERPF reglamento 9 straipsnį ir Komisijos iniciatyva teikiamą techninę pagalbą.
8. Komisija ir valstybės narės pagal Finansinio reglamento 73 straipsnį taiko patikimo finansų valdymo principą.
9. Komisija ir valstybės narės užtikrina BSP fondų veiksmingumą, visų pirma vykdydamos stebėseną, taikydamos ataskaitų teikimo reikalavimus ir atliktamos vertinimą.
10. Vykdydamos atitinkamas su BSP fondais susijusias funkcijas, Komisija ir valstybės narės siekia mažinti paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą.

5 straipsnis

Partnerystė ir daugiapakopis valdymas

1. Dėl kiekvienos partnerystės sutarties ir kiekvienos programos valstybė narė užmezga partnerystės ryšius su šiais partneriais:
 - (a) kompetentingomis regioninėmis, vietos, miesto ir kitomis valdžios institucijomis,
 - (b) ekonominiais ir socialiniais partneriais, ir

²⁸

OL L 25, 2003 1 301, p. 43.

- (c) įstaigomis, atstovaujančiomis pilietinei visuomenei, įskaitant aplinkosaugos partnerius, nevyriausybinės organizacijas, ir įstaigomis, atsakingomis už moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo skatinimą.
2. Pagal daugiapakopio valdymo principą partneriai dalyvauja valstybėms narėms rengiant partnerystės sutartis ir pažangos ataskaitas bei rengiant, įgyvendinant, stebint ir vertinant programas. Partneriai dalyvauja programų stebėsenos komitetuose.
 3. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus pagal 140 straipsnį, rengiant Europos elgesio kodeksą, kuriame nustatomi tikslai ir kriterijai, skirti padėti įgyvendinti partnerystės principą ir sudaryti sąlygas valstybėms narėms dalytis informacija, patirtimi, rezultatais ir gerąja patirtimi.
 4. Bent kartą per metus dėl kiekvieno BSP fondo Komisija Sąjungos lygmeniu dėl fondų paramos įgyvendinimo konsultuojasi su ekonominiais ir socialiniams partneriams atstovaujančiomis organizacijomis.

6 straipsnis

Sąjungos ir nacionalinės teisės laikymasis

BSP fondų finansuojami veiksmai atitinka taikytiną Sąjungos ir nacionalinę teisę.

7 straipsnis

Moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo skatinimas

Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad rengiant ir įgyvendinant programas būtų skatinama moterų ir vyrų lygybė bei būtų įtraukiamas lyčių lygybės aspektas.

Valstybės narės ir Komisija imasi tinkamų priemonių, kad programų rengimo ir įgyvendinimo etapais būtų užkirstas kelias diskriminacijai dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

8 straipsnis

Tvarus vystymasis

BSP fondų tikslų siekiama atsižvelgiant į tvarų vystymąsi ir Sąjungos skatinamą siekį apsaugoti ir gerinti aplinką, kaip nurodyta Sutarties 11 ir 19 straipsniuose, atsižvelgiant į principą „teršėjas moka“.

Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad rengiant ir įgyvendinant partnerystės sutartis ir programas būtų skatinama laikytis aplinkosaugos reikalavimų, išteklių naudojimo veiksmingumo, klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo, atsparumo nelaimėms ir rizikos prevencijos bei valdymo principų. Valstybės narės teikia informaciją apie paramą klimato kaitos tikslams įgyvendinti, taikydamos Komisijos nustatytą metodiką. Komisija

šià metodikà patvirtina įgyvendinimo aktu. Šis įgyvendinimo aktas priimamas pagal 143 straipsnio 3 dalyje nurodytà nagrinėjimo procedurà.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

STRATEGINIS POŽIŪRIS

I SKYRIUS

BSP fondų ir Bendros strateginės programos teminiai tikslai

9 straipsnis

Teminiai tikslai

Kiekvieno BSP fondo parama teikiama šiems teminiams tikslams siekti, taip prisidedant prie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos įgyvendinimo:

- (1) mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų skatinimas;
- (2) informacinių ir ryšių technologijų prieinamumo, naudojimo didinimas ir kokybės gerinimas;
- (3) mažųjų ir vidutinių įmonių bei žemės ūkio sektoriaus (EŽŪFKP) ir žuvininkystės bei akvakultūros sektoriaus (EJRŽF) konkurencingumo didinimas;
- (4) perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas;
- (5) prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas;
- (6) aplinkosauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas;
- (7) tvaraus transporto skatinimas ir kliūčių pagrindinėse tinklo infrastruktūros dalyse šalinimas;
- (8) užimtumo skatinimas ir darbo jėgos judumo rėmimas;
- (9) socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu;
- (10) investicijos į švietimą, įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą;
- (11) institucinių pajėgumų stiprinimas ir veiksmingas viešasis administravimas.

Pagal teminius tikslus nustatomi konkretūs kiekvieno BSP fondo prioritetai, nurodomi konkrečioms fondams taikomose taisyklėse.

10 straipsnis

Bendra strateginė programa

Kad būtų galima skatinti darną, subalansuotą ir tvarų Sąjungos vystymąsi, Bendra strateginė programa pagal Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslus ir uždavinius nustatomi BSP fondų pagrindiniai veiksmai.

11 straipsnis

Turinys

Bendroje strateginėje programoje nustatoma:

- (a) pagal kiekvieną teminį tikslą nustatomi kiekvieno BSP fondo remtini pagrindiniai veiksmai;
- (b) pagrindinės teritorinės miestų, kaimų, pakrančių ir žuvininkystės vietovių, taip pat vietovių, kurioms būdingi specifiniai Sutarties 174 ir 349 straipsniuose nurodyti teritoriniai ypatumai, problemos, spręstinos pasitelkiant BSP fondus;
- (c) horizontalieji BSP fondų įgyvendinimo principai ir politikos tikslai;
- (d) kiekvieno BSP fondo bendradarbiavimo veiklos prioritetinės sritys, kai tinkama, atsižvelgiant į makroregionines ir jūrų baseinų strategijas;
- (e) BSP fondų koordinavimo tarpusavyje ir su kitomis susijusiomis Sąjungos politikos sritimis ir priemonėmis, įskaitant bendradarbiavimo išorės priemones, procedūras;
- (f) BSP fondų programavimo nuoseklumo ir atitikties konkrečioms šalims skirtoms rekomendacijoms pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir susijusioms Tarybos rekomendacijoms, priimtoms pagal 148 straipsnio 4 dalį, užtikrinimo priemonės.

12 straipsnis

Priėmimas ir peržiūra

Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą pagal 142 straipsnį dėl Bendros strateginės programos per 3 mėnesius nuo šio reglamento priėmimo.

Jeigu Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija iš esmės pasikeičia, Komisija Bendrą strateginę programą peržiūri ir, kai tinkama, deleguotuoju aktu pagal 142 straipsnį priima atnaujintą bendrą strateginę programą.

Per 6 mėnesius nuo atnaujintos Bendros strateginės programos priėmimo valstybės narės, kai reikia, teikia savo partnerystės sutarčių ir programų pakeitimus, kad užtikrintų jų derėjimą su atnaujinta bendra strategine programa.

II SKYRIUS

Partnerystės sutartis

13 straipsnis

Partnerystės sutarties rengimas

1. Kiekviena valstybė narė parengia 2014 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpio partnerystės sutartį.
2. Valstybės narės partnerystės sutartį rengia bendradarbiaudamos su 5 straipsnyje nurodytais partneriais. Partnerystės sutartis rengiama bendradarbiaujant su Komisija.
3. Partnerystės sutartis taikoma visai BSP fondų paramai atitinkamoje valstybėje narėje.
4. Kiekviena valstybė narė savo partnerystės sutartį pateikia Komisijai per 3 mėnesius nuo Bendros strateginės programos priėmimo.

14 straipsnis

Partnerystės sutarties turinys

Partnerystės sutartyje nustatoma:

- (a) tvarka, kuria užtikrinamas derėjimas su Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija, taip pat:
 - i) netolygumų ir vystymosi poreikių analizė atsižvelgiant į Bendroje strateginėje programoje nustatytus teminius tikslus ir pagrindinius veiksmus, konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir atitinkamose Tarybos rekomendacijose, priimtose pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį, nustatytus uždavinius;
 - ii) programų *ex ante* vertinimų, kuriais grindžiamas teminių tikslų pasirinkimas ir BSP fondų paramos preliminarus paskirstymas, analizės santrauka;
 - iii) pagrindinių numatomų kiekvieno teminio tikslo rezultatų kiekvieno BSP fondo atžvilgiu santrauka;
 - iv) Sąjungos paramos iš kiekvieno BSP fondo preliminarus paskirstymas nacionaliniu lygmeniu pagal teminius tikslus, taip pat visa preliminari paramos, numatytos klimato kaitos tikslams, suma;

- v) pagrindinės bendradarbiavimo prioritetinės sritys, atsižvelgiant, kai tinkama, į makroregionines ir jūrų baseinų strategijas;
 - vi) horizontalieji BSP fondų įgyvendinimo principai ir politikos tikslai;
 - vii) pagal ERPF, ESF ir SF įgyvendinamų programų sąrašas, išskyrus Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programas, ir EŽŪFKP ir EJRŽF programų sąrašas, nurodant preliminarų lėšų paskirstymą pagal BSP fondą ir pagal metus;
- (b) integruotas požiūris į BSP fondų remiamą teritorinį vystymąsi, nurodant:
- i) procedūros, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis užtikrinančios BSP fondų koordinavimą tarpusavyje ir su kitomis Sąjungos ir nacionalinėmis finansavimo priemonėmis ir EIB;
 - ii) tvarka, kuria užtikrinamas integruotas BSP fondų paramos naudojimas teritoriniam miestų, kaimų, pakrančių ir žuvininkystės vietovių, taip pat vietovių, kurioms būdingi tam tikri teritoriniai ypatumai, vystymuisi, visų pirma 28, 29 ir 99 straipsnių įgyvendinimo tvarka ir, kai tinkama, taip pat pateikiamas miestų, kurie dalyvauja ERPF reglamento 7 straipsnyje nurodytoje miestų plėtros programoje, sąrašas;
- (c) integruotą požiūrį tenkinant specifinius geografinių vietovių, kurios yra labiausiai paveiktos skurdo, arba tikslinių grupių, kurios patiria didžiausią diskriminavimo arba atskirties riziką, poreikius, ypač daug dėmesio skiriant atkreipiant marginalioms bendruomenėms, įskaitant, kai tinkama, preliminarų lėšų paskirstymą atitinkamiems BSP fondams;
- (d) veiksmingo įgyvendinimo užtikrinimo tvarka, įskaitant:
- i) 19 straipsnio 1 dalyje nurodytame programų veiklos rezultatų plane nustatytų orientyrų ir tikslų konsoliduotą lentelę ir programų bei BSP fondų nuoseklumo užtikrinimo metodiką ir tvarką;
 - ii) *ex ante* sąlygų įgyvendinimo vertinimo santrauką ir įgyvendintinų nacionalinio ir regioninio lygmenų veiksmų santrauką bei jų įgyvendinimo grafiką tais atvejais, kai *ex ante* sąlygos neįgyvendintos;
 - iii) informaciją, kuri reikalinga *ex ante* patikrinti, ar laikomasi papildomumo taisyklių, nustatytų šio reglamento Trečiojoje dalyje;
 - iv) veiksmai, kurių imtasi tam, kad rengiant partnerystės sutartį dalyvautų partneriai, jų funkcijos ir šio reglamento 46 straipsnyje nustatyta pažangos ataskaita;
- (e) tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingas BSP fondų paramos įgyvendinimas, įskaitant:

- i) įvertinimą, ar reikia stiprinti institucijų ir, jei tinkama, paramos gavėjų administracinius pajėgumus, ir atitinkami veiksmai, kurių reikia imtis;
- ii) planuojamų veiksmų ir atitinkamų programų, skirtų paramos gavėjų administracinei naštai mažinti, tikslų santrauką;
- iii) esamų elektroninio keitimosi duomenimis sistemų įvertinimą ir planuojamus veiksmus, kuriais būtų sudarytos sąlygos paramos gavėjams ir už programų valdymą ir kontrolę atsakingoms institucijoms visa informacija keistis vien elektroninio keitimosi duomenimis priemonėmis.

15 straipsnis

Partnerystės sutarties patvirtinimas ir keitimas

1. Komisija vertina, ar partnerystės sutartis atitinka šį reglamentą, Bendrą strateginę programą ir konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir Tarybos rekomendacijas, priimtas pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį, atsižvelgdama į programų *ex ante* vertinimą, ir per tris mėnesius nuo partnerystės sutarties pateikimo pateikia savo pastabas. Valstybė narė suteikia visą reikalingą papildomą informaciją ir, kai tinkama, peržiūri partnerystės sutartį.
2. Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimą dėl partnerystės sutarties patvirtinimo ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai valstybė narė ją pateikė, jeigu į Komisijos pastabas buvo tinkamai atsižvelgta. Partnerystės sutartis įsigalioja ne anksčiau kaip 2014 m. sausio 1 d.
3. Jeigu valstybė narė siūlo iš dalies keisti partnerystės sutartį, Komisija atlieka 1 dalyje nurodytą vertinimą ir, kai tinkama, įgyvendinimo aktais priima sprendimą, kuriuo patvirtina pakeitimą.

III SKYRIUS

Paramos telkimas pagal temas, *ex ante* sąlygos ir veiklos rezultatų peržiūra

16 straipsnis

Paramos telkimas pagal temas

Valstybės narės, vadovaudamosi konkrečioms fondams taikomomis taisyklėmis, teikdamos paramą daugiausia dėmesio skiria veiksams, teikiantiems didžiausią papildomą naudą siekiant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos, sprendžiant konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose pagal Sutarties 121 straipsnio 2

dalį ir susijusiose Tarybos rekomendacijose, priimtose pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį, nurodytas problemas, ir atsižvelgiant į nacionalinius ir regioninius poreikius.

17 straipsnis

Ex ante sąlygos

1. Kiekvienam BSP fondui taikomos *ex ante* sąlygos nustatomos konkrečiam fondui skirtose taisyklėse.
2. Valstybės narės įvertina, ar taikytinos *ex ante* sąlygos yra įvykdytos.
3. Jeigu iki partnerystės sutarties pateikimo *ex ante* sąlygos neįvykdomos, valstybės narės partnerystės sutartyje pateikia veiksmų, kurių reikia imtis nacionaliniu arba regioniniu lygmenimis, kad šios sąlygos būtų įvykdytos ne vėliau kaip per dvejus metus nuo partnerystės sutarties patvirtinimo arba iki 2016 m. gruodžio 31 d. (taikoma ankstesnė iš šių datų), santrauką ir šių veiksmų įgyvendinimo grafiką.
4. Valstybės narės atitinkamose programose išsamiai nurodo veiksmus, skirtus *ex ante* sąlygoms įvykdyti, taip pat jų įgyvendinimo grafiką.
5. Komisija įvertina pateiktą informaciją apie tai, kaip įvykdytos *ex ante* sąlygos, vertindama partnerystės sutartį ir programas. Tvirtindama programą ji gali nuspręsti sustabdyti visus arba dalį tarpinių mokėjimų pagal programą, kol bus tinkamai užbaigti *ex ante* sąlygos vykdymo veiksmai. Jeigu *ex ante* sąlygai įvykdyti skirti veiksmai iki programoje nustatyto termino nebus tinkamai užbaigti, Komisija turės pagrindą sustabdyti mokėjimus.
6. 1–5 dalys netaikomos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui skirtoms programoms.

18 straipsnis

Veiklos lėšų rezervas

5 proc. kiekvienam BSP fondui ir valstybei narei skirtų išteklių, išskyrus Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui skirtus išteklius ir EJRŽF reglamento V antraštinei daliai įgyvendinti skirtus išteklius, sudaro veiklos lėšų rezerva, skirstytina pagal 20 straipsnio nuostatas.

19 straipsnis

Veiklos rezultatų peržiūra

1. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, 2017 ir 2019 m. atlieka kiekvienos valstybės narės programų įgyvendinimo rezultatų peržiūrą, atsižvelgdama į atitinkamoje partnerystės sutartyje ir programoje nustatytą

veiklos rezultatų planą. Veiklos rezultatų planas rengiamas I priede nurodyta tvarka.

2. Per šią peržiūrą, remiantis 2017 ir 2019 m. pateiktų pažangos ataskaitų informacija ir vertinimais, nagrinėjama, ar pasiekti programų įgyvendinimo orientyrai prioritetų lygmeniu.

20 straipsnis

Veiklos lėšų rezervo skirstymas

1. Jeigu per 2017 m. įgyvendinimo rezultatų peržiūrą paaiškėja, kad pagal programos prioritetą nustatyti 2016 m. orientyrai nepasiekti, Komisija atitinkamoms valstybėms narėms pateikia rekomendacijas.
2. Remdamasi 2019 m. atlikta peržiūra Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimą dėl kiekvieno BSP fondo ir valstybių narių programų ir prioritetų, kurių orientyrai pasiekti. Valstybės narės teikia pasiūlymą dėl veiklos lėšų rezervo paskirstymo tame Komisijos sprendime nurodytoms programoms ir prioritetams. Komisija tvirtinta atitinkamų programų pakeitimus, laikydamosi 26 straipsnio nuostatų. Jeigu valstybė narė nepateikia informacijos pagal 46 straipsnio 2 ir 3 dalis, atitinkamoms programoms arba prioritetui veiklos lėšų rezervas neskiriamas.
3. Jeigu atlikus veiklos rezultatų peržiūrą paaiškėja, kad pagal prioritetą veiklos rezultatų plane nustatytų orientyrų pasiekti nepavyko, Komisija gali sustabdyti visus tarpinius mokėjimus pagal programos prioritetą arba jų dalį, laikydamosi konkreitiems fondams taikomose taisyklėse nustatytos tvarkos.
4. Jeigu Komisija, išnagrinėjusi galutinę programos įgyvendinimo ataskaitą, nustato, kad nepavyko pasiekti didelės dalies veiklos rezultatų plane nustatytų tikslų, atitinkamiems prioritetams ji gali pritaikyti finansines pataisas, laikydamosi konkreitiems fondams taikomų taisyklių. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomi kriterijai ir metodika, taikytini nustatant taikytinos finansinės pataisos dydį.
5. 2 dalis netaikoma Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programoms ir EJRŽF reglamento V antraštinei daliai.

IV SKYRIUS

Makroekonominės sąlygos

21 straipsnis

Su valstybių narių ekonomikos politikos koordinavimu susijusi sąlyga

1. Komisija reikalauja, kad valstybė narė peržiūrėtų savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlytų jų pakeitimus, jei tai būtina:
 - (a) norint padėti įgyvendinti atitinkamai valstybei narei skirtą Tarybos rekomendaciją, priimtą pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir (arba) 148 straipsnio 4 dalį, arba padėti įgyvendinti atitinkamai valstybei narei skirtas priemones, nustatytas pagal Sutarties 136 straipsnio 1 dalį,
 - (b) padėti įgyvendinti atitinkamai valstybei narei skirtą Tarybos rekomendaciją, priimtą pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį,
 - (c) padėti įgyvendinti atitinkamai valstybei narei skirtą Tarybos rekomendaciją, priimtą pagal Reglamento (ES) Nr. .../2011 [dėl makroekonominių skirtumų prevencijos ir taisymo] 7 straipsnio 2 dalį, jeigu tie pakeitimai būtini, norint padėti pašalinti makroekonominis skirtumus, arba
 - (d) norint padidinti esamų BSP fondų poveikį augimui ir konkurencingumui, kaip nurodyta 4 dalyje, jei valstybė narė atitinka vieną iš šių sąlygų:
 - i) jai teikiama Sąjungos finansinė pagalba pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010;
 - ii) jai teikiama vidutinio laikotarpio finansinė pagalba pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 332/2002²⁹;
 - iii) jai teikiama finansinė pagalba ESM paskolos forma, kaip nustatyta Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutartyje.
2. Valstybė narė per vieną mėnesį pateikia pasiūlymą dėl partnerystės sutarties ir atitinkamų programų pakeitimo. Prireikus Komisija per vieną mėnesį nuo pakeitimų pateikimo pateikia savo pastabas ir tuomet valstybė narė per vieną mėnesį pakartotinai pateikia pasiūlymą.
3. Komisijai nepateikus pastabų arba tinkamai atsižvelgus į pateiktas pastabas, Komisija nedelsdama priima sprendimą dėl partnerystės sutarties ir atitinkamų programų pakeitimų patvirtinimo.

²⁹

OL L 53, 2002 2 23, p. 1.

4. Nukrypstant nuo 1 dalies, jei valstybei narei teikiama finansinė pagalba pagal 1 dalies d punktą ir jei ta pagalba yra susijusi su koregavimo programa, Komisija gali iš dalies keisti partnerystės sutartį ir programas be valstybių narių pasiūlymo, siekdama padidinti esamų BSP fondų poveikį augimui ir konkurencingumui. Siekdama užtikrinti veiksmingą partnerystės sutarties ir atitinkamų programų įgyvendinimą, Komisija dalyvauja jas valdant, kaip nurodyta koregavimo programoje arba susitarimo memorandume, pasirašytame su atitinkama valstybe nare.
5. Jeigu valstybė narė nesiima veiksmų dėl 1 dalyje nurodyto Komisijos reikalavimo arba nesiima tinkamų veiksmų per vieną mėnesį dėl 2 dalyje nurodytų Komisijos pastabų, Komisija gali per tris mėnesius nuo jos pastabų pateikimo įgyvendinimo aktu priimti sprendimą sustabdyti visus atitinkamų programų mokėjimus arba jų dalį.
6. Komisija įgyvendinimo aktais sustabdo visus atitinkamų programų mokėjimus ir įsipareigojimų vykdymą, arba jų dalį, jeigu:
 - (a) Taryba nusprendžia, kad valstybė narė nesilaiko konkrečių Tarybos nurodytų priemonių, kaip nustatyta Sutarties 136 straipsnio 1 dalyje;
 - (b) pagal Sutarties 126 straipsnio 8 dalį arba 126 straipsnio 11 dalį Taryba nusprendžia, kad atitinkama valstybė narė nesiėmė efektyvių veiksmų perviršiniam biudžetui ištaisyti,
 - (c) pagal Reglamento (ES) Nr. [...] /2011 [dėl makroekonominių skirtumų prevencijos ir taisymo] 8 straipsnio 3 dalį Taryba nusprendžia, kad dviem atvejais iš eilės valstybė narė nepateikė tinkamo taisomųjų veiksmų plano, arba Taryba priima sprendimą dėl nesilaikymo, kaip nustatyta to reglamento 10 straipsnio 4 dalyje,
 - (d) Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nesiėmė priemonių Tarybos reglamente (ES) Nr. 407/2010 arba Tarybos reglamente (EB) Nr. 332/2002 nurodytai koregavimo programai įgyvendinti, ir todėl nusprendžia neleisti sumokėti tai valstybei narei skirtos finansinės pagalbos, arba
 - (e) Europos stabilumo mechanizmo valdyba padaro išvadą, kad dėl ESM finansinės pagalbos, teikiamos kaip ESM paskola atitinkamai valstybei narei, susieta sąlyga nebuvo įvykdyta ir todėl nusprendžia nesumokėti jai skirtos stabilumo paramos.
7. Nusprenddama sustabdyti visus mokėjimus arba įsipareigojimų vykdymą, arba jų dalį, kaip atitinkamai nustatyta 5 ir 6 dalyse, Komisija užtikrina, kad sustabdymas būtų proporcingas ir veiksmingas, atsižvelgdama į atitinkamos valstybės narės ekonomines ir socialines aplinkybes, ir užtikrindama vienodą požiūrį į visas valstybes nares, visų pirma dėl sustabdymo poveikio atitinkamos valstybės narės ekonomikai.
8. Komisija nedelsdama panaikina mokėjimų ir įsipareigojimų vykdymo sustabdymą, jeigu valstybė narė pateikia pasiūlymą dėl partnerystės sutarties ir

atitinkamų programų keitimo, kaip reikalauja Komisijos, pastaroji jį patvirtina ir, kai taikytina:

- (a) Taryba nusprendžia, kad valstybė narė laikosi konkrečių Tarybos nurodytų priemonių, kaip nustatyta Sutarties 136 straipsnio 1 dalyje;
- (b) perviršinio deficito procedūra sustabdoma pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 9 straipsnį arba Taryba pagal Sutarties 126 straipsnio 12 dalį nusprendė panaikinti sprendimą dėl perviršinio biudžeto buvimo;
- (c) Taryba patvirtino atitinkamos valstybės narės pagal Reglamento (ES) Nr. [...] [PDP reglamentas] 8 straipsnio 2 dalį pateiktą taisomųjų veiksmų planą arba perviršinio disbalanso procedūra sustabdoma pagal to reglamento 10 straipsnio 5 dalį, arba Taryba pabaigė perviršinio disbalanso procedūrą pagal to reglamento 11 straipsnį;
- (d) Komisija padarė išvadą, kad valstybė narė ėmėsi priemonių Tarybos reglamente (ES) Nr. 407/2010 arba Tarybos reglamente (EB) Nr. 332/2002 nurodytai koregavimo programai įgyvendinti, ir todėl nusprendžia leisti sumokėti tai valstybei narei skirtą finansinę pagalbą, arba
- (e) Europos stabilumo mechanizmo valdyba padarė išvadą, kad dėl ESM finansinės pagalbos, teikiamos kaip ESM paskola atitinkamai valstybei narei, susieta sąlyga buvo įvykdyta ir todėl nusprendžia sumokėti jai skirtą stabilumo paramą.

Be to, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, nusprendžia sustabdytus įsipareigojimus pakartotinai įtraukti į biudžetą pagal Tarybos reglamento (ES) Nr. [...], kuriuo nustatoma 2014–2020 m. laikotarpio daugiamečių finansinė programa, 8 straipsnį.

22 straipsnis

Mokėjimų su laikiniais biudžeto sunkumais susiduriančioms valstybėms narėms didinimas

1. Valstybės narės prašymu tarpiniai mokėjimai ir galutinis likutis gali būti padidinti, prie kiekvienam prioritetui pagal ERPF, ESF ir SF arba kiekvienai priemonei pagal EŽŪFKP ir EJŪŽF taikomos bendro finansavimo normos pridėjus 10 procentinių punktų. Padidinta norma, kuri negali būti didesnė kaip 100 proc., taikoma mokėjimų prašymams, susijusiems su ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo valstybė narė pateikė prašymą ir vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, kuriais valstybė narė atitinka vieną iš šių sąlygų:
 - (a) jeigu atitinkama valstybė narė įvedė eurą ir gauna makrofinansinę paramą iš Sąjungos pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010³⁰,

³⁰

OL L 118, 2010 5 12, p. 1.

- (b) jeigu atitinkama valstybė narė neįvedė euro ir gauna vidutinio laikotarpio finansinę paramą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 332/2002³¹;
- (c) finansinė parama jai teikiama pagal 2011 m. liepos 11 d. pasirašytą Europos stabilumo mechanizmo kūrimo sutartį.

Pirmoji pastraipa netaikoma programoms, įgyvendinamoms pagal ETB reglamentą.

- 2. Neatsižvelgiant į 1 dalį, Sąjungos parama, mokama kaip tarpiniai ir galutinio likučio mokėjimai, negali viršyti programą patvirtinančiame Komisijos sprendime nustatytos viešosios paramos sumos ir didžiausios galimos BSP fondų paramos sumos pagal kiekvieną prioritetą ERPF, ESF ir SF atveju, arba kiekvieną priemonę EŽŪFKP ir EJRŽF atveju.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMAVIMAS

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos dėl BSP fondų

23 straipsnis

Programų rengimas

- 1. BSP fondų parama įgyvendinama pagal programas laikantis partnerystės sutarties. Kiekviena programa parengiama 2014 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui.
- 2. Programas rengia valstybės narės arba jų paskirtos institucijos, bendradarbiaudamos su partneriais.
- 3. Programos teikiamos tuo pat metu kaip partnerystės sutartis, išskyrus Europos teritorinio bendradarbiavimo programas – šios programos teikiamos per šešis mėnesius nuo Bendros strateginės programos patvirtinimo. Prie visų programų pridedamas 48 straipsnyje nurodytas *ex ante* vertinimas.

³¹ OL L 53, 2002 2 23, p. 1.

24 straipsnis

Programų turinys

1. Kiekvienoje programoje nustatoma strategija, kuria įgyvendinant programą prisidedama prie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos, laikantis Bendros strateginės programos ir partnerystės sutarties. Kiekvienoje programoje išdėstoma BSP fondų paramos veiksmingo ir suderinto įgyvendinimo tvarka ir nurodomi veiksmai, kuriais būtų mažinama paramos gavėjams tenkanti administracinė našta.
2. Kiekvienoje programoje nustatomi konkretūs tikslai, BSP fondų paramos finansiniai asignavimai ir atitinkamas nacionalinis bendras finansavimas.
3. Kiekvienam prioritetui nurodomi rodikliai, pagal kuriuos vertinama programos įgyvendinimo pažanga siekiant nustatytų tikslų ir kuriais grindžiama stebėseną, vertinimas ir rezultatų peržiūra. Šie rodikliai yra:
 - (a) finansiniai rodikliai, susiję su paskirstytomis išlaidomis;
 - (b) našumo rodikliai, susiję su remiamais veiksmais;
 - (c) rezultatų rodikliai, susiję su konkrečiu prioritetu.

Konkrečioms fondams taikomose taisyklėse nustatomi kiekvienam BSP fondui taikomi bendri rodikliai; taip pat gali būti nustatomi konkrečios programos rodikliai.

4. Kiekvienoje programoje, išskyrus tik techninei pagalbai skirtas programas, apibūdinami veiksmai, kuriais atsižvelgiama į 7 ir 8 straipsniuose nustatytus principus.
5. Kiekvienoje programoje, išskyrus skirtas techninei pagalbai pagal konkrečią programą teikti, nustatoma preliminari paramos klimato kaitos tikslams suma.
6. Valstybės narės rengia programas remdamosi konkrečioms fondams taikomomis taisyklėmis.

25 straipsnis

Programų patvirtinimo procedūra

1. Komisija, atsižvelgdama į *ex ante* vertinimą, vertina programų atitiktį šiam reglamentui ir konkrečioms fondams taikomoms taisyklėms, taip pat jų veiksmingą indėlį siekiant kiekvienam BSP fondui nustatytų konkrečių teminių tikslų ir Sąjungos prioritetų, Bendros strateginės programos ir partnerystės sutarties tikslų, ir įgyvendinant konkrečioms šalims taikomas rekomendacijas pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir Tarybos rekomendacijas, priimtas pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį. Vertinant visų pirma skiriamas dėmesys

programos strategijos, atitinkamų tikslų, rodiklių, uždavinių ir biudžeto išteklių paskirstymo tinkamumui.

2. Komisija per tris mėnesius nuo programos pateikimo dienos pateikia pastabas. Valstybė narė Komisijai suteikia visą reikalingą papildomą informaciją ir, kai tinkama, atnaujina siūlomą programą.
3. Laikydamosi konkrečioms fondams taikomų taisyklių, Komisija patvirtina programą ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai valstybė (-ės) narė (-ės) ją oficialiai pateikė, jeigu į visas Komisijos pastabas buvo tinkamai atsižvelgta, bet ne anksčiau kaip iki 2014 m. sausio 1 d. arba iki Komisijos sprendimo dėl partnerystės sutarties patvirtinimo.

26 straipsnis

Programų keitimas

1. Valstybių narių pateikti prašymai iš dalies keisti programas tinkamai pagrindžiami ir juose visų pirma nurodomas tikėtinas programos pakeitimų poveikis siekiant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos ir konkrečių programos tikslų, atsižvelgiant į Bendrą strateginę programą ir partnerystės sutartį. Prašymai teikiami kartu su atnaujinta programa ir, kai tinkama, atnaujinta partnerystės sutartimi.

Keičiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programas atitinkama partnerystės sutartis nekeičiama.

2. Komisija vertina pagal 1 dalį pateiktą informaciją, atsižvelgdama į valstybės narės pateiktą pagrindimą. Komisija gali pateikti pastabas, o valstybė narė Komisijai pateikia visą reikalingą papildomą informaciją. Laikydamosi konkrečioms fondams taikomų taisyklių, Komisija patvirtina prašymą iš dalies keisti programas ne vėliau kaip per penkis mėnesius nuo tos dienos, kai valstybė narė jį oficialiai pateikė, jeigu į Komisijos pastabas buvo tinkamai atsižvelgta. Komisijai, prireikus, tuo pat metu iš dalies pakeičia sprendimą, kuriuo patvirtinama partnerystės sutartis, kaip nustatyta 15 straipsnio 3 dalyje.

27 straipsnis

Europos investicijų banko dalyvavimas

1. Valstybių narių prašymu EIB gali dalyvauti rengiant partnerystės sutartį, taip pat veikloje, susijusioje su veiksmy, visų pirma didelės apimties projektų, rengimu, finansinėmis priemonėmis bei viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimu.
2. Prieš patvirtindama partnerystės sutartį arba programas Komisija gali konsultuotis su EIB.
3. Komisija prašymu EIB gali išnagrinėti didelės apimties projektų techninę kokybę bei ekonominę ir finansinę gyvybingumą ir padėti jai dėl numatomų įgyvendinti ar tobulinti finansinių priemonių.

4. Įgyvendinama šio reglamento nuostatas Komisija gali skirti dotacijas EIB arba sudaryti paslaugų sutartis su EIB, susijusias su daugiametėmis iniciatyvomis. Įsipareigojimai dėl įnašų iš Sąjungos biudžeto šioms dotacijoms ar paslaugų sutartims vykdomi kasmet.

II SKYRIUS

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra

28 straipsnis

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra

1. Bendruomenės inicijuota vietos plėtra, kuri EŽŪFKP atveju yra vietos plėtra pagal iniciatyvą LEADER, yra:
 - (a) vykdoma konkrečiose subregioninėse teritorijose;
 - (b) inicijuojama bendruomenės, vietos veiklos grupių, kurias sudaro viešiesiems ir privatiesiems vietos socialiniams ir ekonominiams interesams atstovaujantys subjektai ir kuriose sprendimų priėmimo lygmeniu nei viešojo sektoriaus, nei kurios nors vienos interesų grupės atstovai turi ne daugiau kaip 49 proc. balsavimo teisių;
 - (c) vykdoma įgyvendinant integruotas ir kelis sektorius aprėpiančias vietos plėtros strategijas;
 - (d) planuojama atsižvelgiant į vietos poreikius ir galimybes, apima vietos inovacijų aspektus, tinklų kūrimą ir, kai tinkama, bendradarbiavimą.
2. BSP fondų parama vietos plėtrai turi būti nuosekli ir jų tarpusavyje suderinta. Tai užtikrinama, *inter alia*, koordinuotai stiprinant pajėgumus, atrenkant, tvirtinant ir finansuojant vietos plėtros strategijas ir vietos plėtros grupes.
3. Jeigu pagal 29 straipsnio 3 dalį sudarytas vietos plėtros strategijų atrankos komitetas nustato, kad atrinktai vietos plėtros strategijai įgyvendinti reikalinga daugiau negu vieno fondo parama, gali būti paskirtas pagrindinis fondas.
4. Kai pasirenkamas pagrindinis fondas, vietos veiklos strategijos einamosios išlaidos, aktyvaus pritaikymo ir tinklų kūrimo veiklos išlaidos finansuojamos tik iš pagrindinio fondo.
5. BSP fondų remiama vietos plėtra vykdoma pagal vieną arba kelis programos prioritetus.

29 straipsnis

Vietos plėtros strategijos

1. Vietos plėtros strategiją sudaro bent šios sudedamosios dalys:
 - (a) teritorijos ir gyventojų, kuriems taikoma strategija, apibrėžtis;
 - (b) teritorijos vystymosi poreikių analizė ir galimybės, taip pat pranašumų, trūkumų, galimybių ir grėsmių analizė;
 - (c) strategijos ir jos tikslų apibūdinimas, integruoto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas, tikslų hierarchija, taip pat aiškūs, išmatuojami našumo arba rezultatų tikslai. Strategija turi atitikti susijusias visų dalyvaujančių BSP fondų programas;
 - (d) bendruomenės dalyvavimo rengiant strategiją apibūdinimas;
 - (e) veiksmų planas, iš kurio būtų matyti, kaip pagal tikslus nustatomi konkretūs veiksmai;
 - (f) strategijos valdymo ir stebėsenos tvarkos apibūdinimas, iš kurio būtų matyti vietos veiklos grupės pajėgumas įgyvendinti strategiją, ir konkrečios vertinimo tvarkos apibūdinimas;
 - (g) strategijos finansinis planas, taip pat planuojamas kiekvieno BSP fondo lėšų paskirstymas.
2. Valstybės narės nustato vietos plėtros strategijų atrankos kriterijus. Atrankos kriterijai gali būti nustatyti konkrečioms fondams taikomose taisyklėse.
3. Vietos plėtros strategijas atranka programų vadovaujančiųjų institucijų tuo tikslu sudarytas komitetas.
4. Vietos plėtros strategijų atranka ir tvirtinimas baigiami ne vėliau kaip iki 2015 m. gruodžio 31 d.
5. Sprendime dėl vietos plėtros strategijos patvirtinimo vadovaujančioji institucija nustato asignavimus iš kiekvieno BSP fondo. Sprendime taip pat nurodomos už atitinkamų programų įgyvendinimą atsakingų institucijų funkcijos įgyvendinant visas su strategija susijusias užduotis.
6. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, susijusius su teritorijos ir gyventojų, kuriems, kaip nustatyta 1 dalies a punkte, taikoma strategija, apibrėžtimi.

30 straipsnis

Vietos veiklos grupės

1. Vietos veiklos grupės planuoja ir įgyvendina vietos plėtros strategijas.

Valstybės narės nustato vietos veiklos grupių ir už atitinkamų programų įgyvendinimą atsakingų institucijų funkcijas įgyvendinant visas su strategija susijusias užduotis.

2. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad vietos veiklos grupės iš grupės išrinktų vieną pagrindinį partnerį, atsakingą už administracinius ir finansinius reikalus, arba sudarytų teisiškai įformintą bendrą struktūrą.
3. Vietos veiklos grupės užduotys:
 - (a) stiprinti vietos subjektų pajėgumus rengti ir įgyvendinti veiksmus;
 - (b) rengti nediskriminuojančią ir skaidrią veiksmų atrankos procedūrą ir kriterijus, kad būtų išvengta interesų konflikto ir užtikrinta, kad ne mažiau kaip 50 proc. balsų priimant sprendimus dėl atrankos tektų ne viešojo sektoriaus partneriams, suteikiama galimybė skusti sprendimus dėl atrankos ir leidžiama atranką vykdyti rašytine tvarka;
 - (c) atrenkant veiksmus ir išdėstant juos pagal prioritetus, pagal jų indėlį į strategijos uždavinių ir tikslų įgyvendinimą, užtikrinti derėjimą su vietos plėtros strategija;
 - (d) rengti ir skelbti kvietimus teikti paraiškas arba rengti ir skelbti tęstinio projektų paraiškų teikimo procedūras, taip pat apibrėžti atrankos kriterijus;
 - (e) priimti paramos paraiškas ir jas vertinti;
 - (f) atrinkti veiksmus ir nustatyti paramos sumą arba, kai tinkama, teikti pasiūlymus už galutinį tinkamumo finansuoti patikrinimą prieš patvirtinant atsakingai institucijai;
 - (g) vykdyti vietos plėtros strategijos ir remiamų veiksmų įgyvendinimo stebėseną bei atlikti konkrečius vertinimo, susijusio su vietos plėtros strategija, veiksmus.

31 straipsnis

BSP fondų parama vietos plėtrai

Parama vietos plėtrai apima:

- (a) parengiamosios paramos sąnaudas;
- (b) veiksmų įgyvendinimą pagal vietos plėtros strategiją;
- (c) vietos veiklos grupės bendradarbiavimo veiklos rengimą ir įgyvendinimą;
- (d) vietos plėtros strategijos einamąsias išlaidas ir aktyvaus pritaikymo išlaidas, kurios gali sudaryti ne daugiau kaip 25 proc. visų pagal vietos plėtros strategiją patirtų viešųjų išlaidų.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS PRIEMONĖS

32 straipsnis

Finansinės priemonės

1. BSP fondai gali būti naudojami finansinėms priemonėms pagal programas remti, įskaitant atvejus, kai finansinės priemonės įgyvendinamos per fondų fondus, kai norima padėti pasiekti konkrečius prioriteto tikslus, remiantis *ex ante* vertinimu, per kurį nustatytas rinkos nepakankamumas, nepakankamai optimali investavimo aplinka arba investavimo poreikiai.

Finansinės priemonės gali būti derinamos su dotacijomis, palūkanų normos subsidijomis arba garantinio mokesčio subsidijomis. Tokiu atveju turi būti tvarkoma atskira kiekvienos finansavimo formos apskaita.

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl finansinių priemonių *ex ante* vertinimo, galutiniams paramos gavėjams dotacijomis, palūkanų normos subsidijomis, garantinio mokesčio subsidijomis ir finansinėmis priemonėmis teikiamos paramos derinimo, papildomos konkrečios išlaidų tinkamumo finansuoti taisyklės bei taisyklės, kuriose nurodomos veiklos, kurios negalima remti naudojant finansines priemones, rūšys.

2. Finansinėmis priemonėmis remiami galutiniai paramos gavėjai taip pat gali gauti dotacijas arba kitos formos paramą pagal programą arba kitą iš Sąjungos biudžeto remiamą priemonę. Tokiu atveju turi būti tvarkoma atskira kiekvieno finansavimo šaltinio apskaita.
3. Įnašai natūra pagal finansines priemones nėra tinkamos finansuoti išlaidos, išskyrus įnašus žeme arba nekilnojamuoju turtu tais atvejais, kai investicijų tikslas yra remti miestų plėtrą arba miestų atgaivinimą ir kai žemė arba nekilnojamasis turtas yra investicijos dalis. Šie įnašai žeme arba nekilnojamuoju turtu yra tinkami finansuoti, jei įvykdomos 59 straipsnyje nustatytos sąlygos.

33 straipsnis

Finansinių priemonių įgyvendinimas

1. Įgyvendindamos 32 straipsnį vadovaujančiosios institucijos gali skirti finansinių įnašą šioms finansinėms priemonėms:
 - (a) Sąjungos lygmeniu nustatytoms finansinėms priemonėms, kurias tiesiogiai arba netiesiogiai valdo Komisija;

- (b) nacionaliniu, regioniniu, tarptautiniu ar tarpvalstybiniu lygmenimis nustatytoms finansinėms priemonėms, kurias valdo arba už kurių valdymą atsako vadovaujančioji institucija.
2. 1 dalies a punkte nurodytoms finansinėms priemonėms taikoma Finansinio reglamento VIII antraštinė dalis. BSP fondų įnašai, skirti 1 dalies a punkte nurodytoms finansinėms priemonėms, tvarkomi atskirose sąskaitose ir naudojami, laikantis atitinkamo BSP fondo nustatytų tikslų, veiksams ir galutiniams paramos gavėjams remti pagal programą arba programas, remiantis kuria arba kuriomis tie įnašai buvo skirti.
3. Dėl 1 dalies b punkte nurodytų finansinių priemonių vadovaujančioji institucija gali skirti finansinį įnašą šioms finansinėms priemonėms:
- (a) finansinėms priemonėms, kurios atitinka Komisijos įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal 143 straipsnio 3 dalyje nustatytą nagrinėjimo procedūrą, nustatytas tipines sąlygas;
 - (b) esamoms arba naujoms finansinėms priemonėms, kurios yra specialiai skirtos numatytiems tikslams siekti ir atitinka taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles.

Komisija pagal 142 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos konkrečios taisyklės dėl tam tikrų b punkte nurodytų finansinių priemonių rūšių ir produktų, kurie gali būti sukurti naudojant tas priemones.

4. Remdama 1 dalies b punkte nurodytas finansines priemones vadovaujančioji institucija gali:
- (a) investuoti į esamų arba naujų juridinių asmenų, taip pat finansuojamų kitų BSP fondų lėšomis, kurių paskirtis – įgyvendinti finansines priemones laikantis atitinkamų BSP fondų tikslų ir kurie imsis vykdyti įgyvendinimo užduotis, kapitalą; parama šioms investicijoms neviršiją sumų, reikalingų naujoms finansinėms priemonėms įgyvendinti, laikantis šio reglamento tikslų, arba
 - (b) įgyvendinimo užduotis pavesti vykdyti:
 - i) Europos investicijų bankui;
 - ii) pagal taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles pasirinktoms tarptautinėms finansų įstaigoms, kuriose valstybė narė yra akcininkė, arba valstybėje narėje įsteigtoms finansų įstaigoms, kurių tikslas – siekti viešųjų interesų kontroliuojant valdžios institucijai;
 - iii) pagal taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles pasirinktam viešosios arba privačiosios teisės subjektui;
 - (c) imtis įgyvendinimo užduotis vykdyti tiesiogiai, kai finansines priemones sudaro paskolos arba garantijos.

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos finansavimo sutarčių, subjektų, kuriems patikėta vykdyti įgyvendinimo užduotis, funkcijų ir pareigų, valdymo sąnaudų ir mokesčių taisyklės.

5. 4 dalies b punkto i ir ii papunkčiuose nurodyti subjektai, įgyvendindami finansines priemones per fondų fondus, dalį įgyvendinimo užduočių gali patikėti vykdyti finansų tarpininkams, jeigu tie subjektai savo atsakomybe užtikrina, kad finansų tarpininkai atitinka Finansinio reglamento 57 straipsnyje ir 131 straipsnio 1, 1a ir 3 dalyse nustatytus kriterijus. Finansų tarpininkai pasirenkami pagal atvirą, skaidrią, proporcingą ir nediskriminuojančią procedūrą, vengiant interesų konflikto.
6. 4 dalies b punkte nurodyti subjektai, kuriems patikėta vykdyti įgyvendinimo funkcijas, savo ir vadovaujančiosios institucijos vardu atidaro patikos sąskaitas. Tokiose patikos sąskaitose laikomas turtas valdomas pagal patikimo finansų valdymo principą, laikantis tinkamų rizikos ribojimo ir tinkamo likvidumo taisyklių.
7. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos išsamios konkrečių reikalavimų, taikomų subjektų, kuriems patikėta vykdyti įgyvendinimo užduotis, valdomo turto perleidimui ir valdymui, taip pat turto valiutos konvertavimui tarp eurų ir nacionalinės valiutos, taisyklės.

34 straipsnis

Tam tikrų finansinių priemonių įgyvendinimas

1. Pagal 64 straipsnį akredituotos įstaigos neatlieka veiksmų, kuriuos vykdant naudojamos pagal 33 straipsnio 1 dalies a punktą įgyvendintos finansinės priemonės, patikrų vietoje. Subjektai, kuriems patikėta įgyvendinti tas finansines priemones, nuolat teikia toms akredituotoms įstaigoms kontrolės ataskaitas.
2. Už programų auditą atsakingos įstaigos neatlieka veiksmų, kuriuos vykdant naudojamos pagal 33 straipsnio 1 dalies a punktą įgyvendintos finansinės priemonės, audito ir su tomis priemonėmis susijusių valdymo ir kontrolės sistemų audito. Audito institucijos, nurodytos susitarimuose dėl tų finansinių priemonių nustatymo, nuolat teikia už programų auditą atsakingoms įstaigoms kontrolės ataskaitas.
3. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl pagal 33 straipsnio 1 dalies a punktą ir 33 straipsnio 4 dalies b punkto i, ii ir iii papunkčius įgyvendinamų finansinių priemonių valdymo ir kontrolės tvarkos.

Mokėjimo prašymai, įskaitant finansinių priemonių išlaidas

1. Mokėjimo prašyme dėl finansinių priemonių, nurodytų 33 straipsnio 1 dalies a punkte, pateikiama ir atskirai nurodoma visa pagal finansinę priemonę sumokėtos paramos suma.
2. 33 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų finansinių priemonių, įgyvendintų pagal 33 straipsnio 4 dalies a ir b punktus, atveju į mokėjimo prašyme nurodomą visą tinkamų finansuoti išlaidų sumą įtraukiama ir atskirai nurodoma visa finansinei priemonei sumokėtos arba numatomos sumokėti paramos suma, skirta investicijoms į galutinį paramos gavėją per iš anksto nustatytą ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį, įskaitant valdymo sąnaudas arba mokesčius
3. Pagal 2 dalį nustatyta suma paskesniuose mokėjimo prašymuose atitinkamai koreguojama, atsižvelgiant į skirtumą tarp anksčiau atitinkamai finansinei priemonei sumokėtos paramos sumos ir faktinės investicijų į galutinius paramos gavėjus sumos, įskaitant patirtas valdymo sąnaudas ir mokesčius. Šios sumos mokėjimo prašyme nurodomos atskirai.
4. 33 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų finansinių priemonių, įgyvendintų pagal 33 straipsnio 4 dalies c punktą, atveju mokėjimo prašyme nurodoma visa vadovaujančiosios institucijos atliktų mokėjimų investicijoms į galutinius paramos gavėjus suma. Šios sumos mokėjimo prašyme nurodomos atskirai.
5. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimtais deleguotaisiais aktais nustatyti konkrečias taisykles dėl mokėjimų finansinėms priemonėms ir tokių mokėjimų anuliavimo bei galimų mokėjimo prašymo pasekmių.

Tinkamos finansuoti išlaidos užbaigimo metu

1. Programos užbaigimo metu tinkamos finansuoti finansinių priemonių išlaidos yra visa faktiškai pagal finansinę priemonę per tinkamumo finansuoti laikotarpį, nurodytą 55 straipsnio 2 dalyje, sumokėta suma arba, garantinių fondų atveju, suma, dėl kurios prisiimti įsipareigojimai, ir tai yra:
 - (a) mokėjimai galutiniams paramos gavėjams;
 - (b) ištekliai, kuriuos įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis, nepaisant to, ar jos dar galioja, ar jų galiojimas yra pasibaigęs, galimoms nuostolių garantijoms apmokėti, apskaičiuoti pagal pagrįstą *ex ante* rizikos vertinimą ir taikomi atitinkamoms paskoloms arba kitoms rizikos priemonėms, skirtoms naujoms investicijoms į galutinius paramos gavėjus;
 - (c) kapitalizuotos palūkanų normos subsidijos arba garantinio mokesčio subsidijos, kurias reikia sumokėti per ne ilgesnį kaip 10 metų laikotarpį po tinkamumo finansuoti laikotarpio, nustatyto 55 straipsnio 2 dalyje, ir

kurios yra naudojamos kartu su finansinėmis priemonėmis, mokamos į tam tikslui atidarytas sąlyginio deponavimo sąskaitas ir bus faktiškai išmokėtos pasibaigus 55 straipsnio 2 dalyje nurodytam tinkamumo finansuoti laikotarpiui, o paskolų ir kitų rizikos priemonių, išmokėtų ir skirtų investicijoms į galutinį paramos gavėją, atveju – per 55 straipsnio 2 dalyje nurodytą tinkamumo finansuoti laikotarpį;

- (d) atlyginamos patirtos finansinės priemonės valdymo sąnaudos arba sumokėti valdymo mokesčiai.
2. Nuosavu kapitalu grindžiamų priemonių ir mikrokreditų atveju kapitalizuotos valdymo sąnaudos arba mokesčiai, kurie, pasibaigus 55 straipsnio 2 dalyje nurodytam tinkamumo finansuoti laikotarpiui, ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį bus mokami už per tą tinkamumo finansuoti laikotarpį įvykdytas investicijas į galutinius paramos gavėjus ir kuriems negalima taikyti 37 ir 38 straipsnių, gali būti laikomi tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei sumokami į tam tikslui atidarytas sąlyginio deponavimo sąskaitas.
 3. Pagal 1 ir 2 dalis nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos negali viršyti toliau nurodytų sumų sumos:
 - i) visos BSP fondų paramos, išmokėtos finansinėms priemonėms, sumos ir
 - ii) atitinkamo nacionalinio bendro finansavimo sumos.
 4. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl palūkanų normos subsidijų ir garantinio mokesčio subsidijų metinių išmokų kapitalizavimo sistemos.

37 straipsnis

Palūkanos ir kitas pelnas, gautas iš BSP fondų paramos finansinėms priemonėms

1. Finansinėms priemonėms sumokėta BSP fondų parama pervedama į palūkanines sąskaitas valstybės narės finansų įstaigose arba laikinai investuojama laikantis patikimo finansų valdymo principo.
2. Palūkanos ir kitas pelnas iš finansinėms priemonėms sumokėtos BSP fondų paramos panaudojamos tiems patiems tikslams kaip pradinė BSP fondų parama pagal tą pačią finansinę priemonę.
3. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad palūkanų ir kito pelno naudojamas būtų tinkamai apskaitomas.

38 straipsnis

Prie BSP fondų paramos priskiriamų išteklių pakartotinis panaudojimas iki programos užbaigimo

1. Kapitalo ištekliai, kurie finansinėms priemonėms gražinami iš investicijų, arba gražinami ištekliai, kuriuos buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis, susijusias su BSP fondų parama, pakartotinai panaudojami tolesnėms investicijoms pagal tas pačias arba kitas finansines priemones, laikantis programos arba programų tikslų.
2. Pelnas ir kitos pajamos arba uždarbis, įskaitant palūkanas, garantijų mokesčius, dividendus, kapitalo prieaugį arba kitas pajamas, kurios gaunamos iš investicijų, susijusių su BSP fondų parama finansinei priemonei, panaudojamos toliau išvardytiems tikslams, kai tinkama, neviršijant reikalingos sumos:
 - (a) atlyginamos patirtos finansinės priemonės valdymo sąnaudos ir sumokėti valdymo mokesčiai;
 - (b) pirmumo tvarka atlyginama investuotojams, kurie veikia pagal rinkos ekonomikos investavimo principą ir teikia išteklių BSP fondų paramai finansinei priemonei arba kartu investuoja galutinio paramos gavėjo lygmeniu;
 - (c) tolesnėms investicijoms pagal tas pačias arba kitas finansines priemones, laikantis programos arba programų tikslų.
3. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad 1 ir 2 dalyse nurodyti išteklių ir pajamų naudojimas būtų tinkamai apskaitomas.

39 straipsnis

Perimtų išteklių naudojimas po programos užbaigimo

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, užtikrinančių, kad kapitalo ištekliai ir pelnas bei kitos pajamos arba uždarbis, gautas iš BSP fondų paramos finansinėms priemonėms, ne trumpiau kaip 10 metų nuo programos užbaigimo būtų naudojami laikantis programos tikslų.

40 straipsnis

Finansinių priemonių įgyvendinimo ataskaita

1. Vadovaujančioji institucija siunčia Komisijai specialią veiksmų, kuriuose naudojamos finansinės priemonės, ataskaitą, pridedamą prie metinės įgyvendinimo ataskaitos.
2. 1 dalyse nurodytoje ataskaitoje pateikiama ši informacija apie kiekvieną finansinę priemonę:

- (a) nurodoma programa ir prioritetas, kuriems teikiama BSP fondų parama;
 - (b) apibūdinama finansinė priemonė ir jos įgyvendinimo tvarka;
 - (c) nurodomos įstaigos, kurioms patikėtos įgyvendinimo užduotys;
 - (d) nurodoma visa paramos finansinei priemonei, suteiktos pagal programą ir prioritetą, suma, įtraukta į Komisijai pateiktus mokėjimo prašymus;
 - (e) nurodoma visa pagal finansinę priemonę galutiniams paramos gavėjams pagal programą ir prioritetą arba priemonę sumokėta paramos suma arba garantijų sutarčių atveju – paramos, dėl kurios prisiimti įsipareigojimai, suma, įtraukta į Komisijai pateiktus mokėjimo prašymus;
 - (f) nurodomos pajamos ir grąžintos lėšos pagal finansinę priemonę;
 - (g) nurodomas naudojant finansinę priemonę padarytų investicijų dauginamasis poveikis, investicijų ir dalyvavimo vertė;
 - (h) nurodomas finansinės priemonės indėlis siekiant atitinkamos programos ir prioriteto rodiklių.
3. Remdamasi 143 straipsnio 3 dalyje nurodyta nagrinėjimo procedūra, Komisija įgyvendinimo aktu patvirtina vienodas stebėsenos ir stebėsenos informacijos teikimo Komisijai sąlygas, taip pat dėl 33 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų finansinių priemonių.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

STEBĖSENA IR VERTINIMAS

I SKYRIUS

Stebėseną

I SKIRSNIS

PROGRAMŲ STEBĖSENA

41 straipsnis

Stebėsenos komitetas

1. Valstybė narė, susitarusi su vadovaujančiąja institucija, per tris mėnesius nuo tos dienos, kai valstybei narei buvo pranešta apie sprendimą, kuriuo patvirtinama

programa, sudaro stebėsenos komitetą programos įgyvendinimo stebėsenai vykdyti.

Valstybė narė gali sudaryti vieną bendrą visų programų, kurios yra bendrai finansuojamos iš BSP fondų, stebėsenos komitetą.

2. Kiekvienas stebėsenos komitetas parengia ir patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

42 straipsnis

Stebėsenos komiteto sudėtis

1. Stebėjimo komitetą sudaro vadovaujančiosios institucijos, tarpinių įstaigų ir partnerių atstovai. Kiekvienam stebėsenos komiteto nariui suteikiama balsavimo teisė.

Į Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programos stebėsenos komitetą taip pat įtraukiami visų toje programoje dalyvaujančių trečiųjų šalių atstovai.

2. Komisija dalyvauja stebėsenos komiteto veikloje patariamąja teise.
3. Jeigu prie programos prisideda EIB, jis gali dalyvauti stebėsenos komiteto veikloje patariamąja teise.
4. Stebėsenos komitetui pirmininkauja valstybės narės arba vadovaujančiosios institucijos atstovas.

43 straipsnis

Stebėsenos komiteto funkcijos

1. Stebėsenos komiteto posėdžiai šaukiami bent kartą per metus, per juos apžvelgiamas programos įgyvendinimas ir pažanga, padaryta siekiant jos tikslų. Tai atlikdamas jis atsižvelgia į finansinius duomenis, bendrus ir konkrečius programos rodiklius, taip pat rezultatų rodiklių pokyčius ir pažangą siekiant kiekybinių tikslų bei veiklos rezultatų plane nustatytų orientyrų.
2. Stebėsenos komitetas išsamiai nagrinėja visus klausimus, turinčius poveikio programos įgyvendinimui.
3. Į stebėsenos komitetą kreipiamasi konsultacijų ir nuomonės dėl bet kokių vadovaujančiosios institucijos siūlomų programos pakeitimų.
4. Stebėsenos komitetas gali vadovaujančiajai institucijai teikti rekomendacijas dėl programos įgyvendinimo ir jos vertinimo. Jis vykdo veiksmų, kurių imtasi pagal jo rekomendacijas, stebėseną.

Įgyvendinimo ataskaitos

1. Nuo 2016 m. ir įskaitant 2022 m. valstybė narė Komisijai teikia metinę programos įgyvendinimo ankstesniais finansiniais metais ataskaitą

Valstybės narės iki 2023 m. rugsėjo 30 d. pateikia ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo programų galutinę įgyvendinimo ataskaitą ir metinę EŽŪFKP ir EJRŽF įgyvendinimo ataskaitą.
2. Metinėse įgyvendinimo ataskaitose pateikiama informacija apie programos ir jos prioritetų įgyvendinimą – pateikiami finansiniai duomenys, bendri ir konkretūs programos rodikliai, kiekybiniai tikslai, taip pat informacija apie rezultatų rodiklių ir veiklos rezultatų plane nustatytų orientyrų pokyčius. Pateikti duomenys siejami su visiškai įgyvendintų veiksmų ir pasirinktų veiksmų rodiklių reikšmėmis. Ataskaitose taip pat nurodomi veiksmai, kurių imtasi *ex ante* sąlygoms įvykdyti, visi klausimai, turintys poveikio programos įgyvendinimui ir įgyvendintos taisyklių priemonės.
3. 2017 m. pateikiamoje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje pateikiama ir įvertinama 2 dalyje nurodyta informacija ir programos tikslų įgyvendinimo pažanga, taip pat dėl to, kaip BSP fondai prisidėjo prie rezultatų rodiklių pokyčių, kai turimi patvirtinantys vertinimo duomenys. Joje taip pat įvertinamas veiksmų, kuriais siekiama atsižvelgti į 6, 7 ir 8 straipsniuose nustatytus principus, įgyvendinimas ir pateikiama paramos klimato kaitos tikslams ataskaita.
4. 2019 m. pateikiamoje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje ir galutinėje įgyvendinimo ataskaitoje dėl BSP fondų, be 2 ir 3 dalyse nurodytos informacijos ir įvertinimo, pateikiama informacija apie programos tikslų įgyvendinimo pažangą, apie jos indėlį siekiant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos ir ši pažanga įvertinama.
5. 1–4 dalyse nurodytos įgyvendinimo ataskaitos laikomos priimtiniomis, jeigu jose pateikiama visa tose dalyse nurodyta informacija. Komisija per 15 darbo dienų nuo metinės įgyvendinimo ataskaitos gavimo valstybei narei praneša, jei ataskaita nepriimtina, o jei to nepadarė, ataskaita laikoma priimtina.
6. Komisija išnagrinėja metinę įgyvendinimo ataskaitą ir savo pastabas dėl jos valstybei narei pateikia per du mėnesius nuo metinės įgyvendinimo ataskaitos gavimo ir per 5 mėnesius nuo galutinės ataskaitos gavimo. Jei Komisija per šį terminą nepateikia pastabų, tariama, kad ataskaitos priimtos.
7. Komisija gali pateikti rekomendacijas, kaip spręsti klausimus, kurie turi poveikio programos įgyvendinimui. Jeigu tokios rekomendacijos pateikiamos, vadovaujančioji institucija per tris mėnesius informuoja Komisiją apie tai, kokių taisyklių priemonių imtasi.
8. Visuomenei skirtos metinės ir galutinės įgyvendinimo ataskaitų santraukos skelbiamos viešai.

Metinis peržiūros posėdis

1. Metiniai Komisijos ir kiekvienos valstybės narės peržiūros posėdžiai organizuojami kasmet nuo 2016 iki 2022 m. imtinai, juose svarstomi kiekvienos programos įgyvendinimo rezultatai, atsižvelgiant į metinę įgyvendinimo ataskaitą ir Komisijos pastabas ir rekomendacijas, jei jų buvo pateikta.
2. Metiniame peržiūros posėdyje gali būti aptariama daugiau negu viena programa. 2017 ir 2019 m. metiniuose peržiūros posėdžiuose aptariamos visos valstybės narės programos, taip pat atsižvelgiama į valstybės narės pagal 46 straipsnį tais metais pateiktas pažangos ataskaitas.
3. Valstybė narė ir Komisija gali susitarti neorganizuoti metinio peržiūros posėdžio programoms aptarti, išskyrus 2017 ir 2019 m. posėdžius.
4. Metiniams peržiūros posėdžiams pirmininkauja Komisija.
5. Valstybės narės užtikrina, kad į visas po posėdžio Komisijos pateiktas pastabas būtų tinkamai atsižvelgta.

II SKIRSNIS

STRATEGINĖ PAŽANGA

Pažangos ataskaita

1. Iki 2017 m. birželio 30 d. ir iki 2019 m. birželio 30 d. valstybė narė Komisijai pateikia partnerystės sutarties įgyvendinimo atitinkamai iki 2016 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. pažangos ataskaitas.
2. Pažangos ataskaitoje pateikiama ši informacija ir įvertinami šie aspektai:
 - (a) valstybės narės vystymosi poreikių pokyčiai nuo partnerystės sutarties patvirtinimo;
 - (b) pažanga, padaryta įgyvendinant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją, visų pirma pagal kiekvienos programos veiklos rezultatų plane nustatytus orientyrus ir klimato kaitos tikslams panaudotą paramą;
 - (c) tai, ar veiksmai, kurių buvo imtasi siekiant įvykdyti iki partnerystės sutarties dienos neįvykdytas *ex ante* sąlygas, buvo įvykdyti pagal nustatytą grafiką;

- (d) priemonių, kuriomis užtikrinamas BSP fondų ir kitų Sąjungos ir nacionalinių finansavimo priemonių bei EIB koordinavimas, įgyvendinimas;
 - (e) pažanga, padaryta įgyvendinant nustatytą bendradarbiavimo prioritetinių sričių tikslus;
 - (f) veiksmai, kurių buvo imtasi siekiant stiprinti valstybės narės institucijų ir, kai tinkama, paramos gavėjų pajėgumus administruoti ir naudoti BSP fondų paramą;
 - (g) planuojami veiksmai ir atitinkami programų, skirtų paramos gavėjų administracinei naštai mažinti, tikslai;
 - (h) 5 straipsnyje nurodytų partnerių vaidmuo įgyvendinant partnerystės sutartį.
3. Jeigu Komisija per tris mėnesius nuo pažangos ataskaitos pateikimo nustato, kad pateikta informacija yra neišsami arba neaiški, ji gali prašyti, kad valstybė narė pateiktų papildomą informaciją. Valstybė narė prašomą informaciją Komisijai pateikia per tris mėnesius ir, jei reikia, atitinkamai patikslina pažangos ataskaitą.
4. 2017 ir 2019 m. Komisija parengia strateginę ataskaitą, kurioje apibendrina valstybių narių pažangos ataskaitas, ir ją pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui.
5. 2018 ir 2020 m. Komisija į savo metinę pažangos ataskaitą, kurią teikia pavasario Europos Vadovų Tarybai, įtraukia skyrių, kuriame apibendrina strateginę ataskaitą, visų pirma informaciją apie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos įgyvendinimo pažangą.

II SKYRIUS

Vertinimas

47 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Vertinant siekiama, kad programos būtų kokybiškiau rengiamos ir įgyvendinamos, taip pat kad būtų įvertintas jų efektyvumas, veiksmingumas ir poveikis. Programų poveikis vertinamas remiantis atitinkamų BSP fondų paskirtimi ir atsižvelgiant į Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslus³² bei bendrąjį vidaus produktą (BVP) ir nedarbą, kai tinkama.

³² Žr. „Europa 2020“ pagrindinius tikslus.

2. Valstybės narės suteikia išteklius, kurių reikia vertinimams atlikti, ir užtikrina, kad būtų nustatytos vertinimams reikalingų duomenų, įskaitant duomenis apie bendrus ir, kai tinkama, konkrečius programų rodiklius, parengimo ir surinkimo procedūros.
3. Vertinimus atlieka ekspertai, funkcinio požiūriu nepriklausomi nuo už programos įgyvendinimą atsakingos institucijos. Komisija pateikia gaires, kaip atlikti vertinimus.
4. Visi vertinimai skelbiami viešai visa apimtimi.

48 straipsnis

Ex ante vertinimas

1. Valstybės narės atlieka *ex ante* vertinimus, kad pagerintų kiekvienos programos planavimo kokybę.
2. Už *ex ante* vertinimų atlikimą atsako už programų parengimą atsakinga institucija. *Ex ante* vertinimai Komisijai pateikiami kartu su programa ir santrauka. Konkretiems fondams taikomose taisyklėse gali būti nustatyti ribiniai dydžiai, kurių neviršijant *ex ante* vertinimas gali būti derinamas su kitos programos vertinimu.
3. Atliekant *ex ante* vertinimus vertinama:
 - (a) kaip prisidedama prie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos, atsižvelgiant į pasirinktus teminius tikslus ir prioritetus bei nacionalinius ir regionų poreikius;
 - (b) siūlomos programos ar veiklos vidaus nuoseklumas ir jo ryšys su kitomis susijusiomis priemonėmis;
 - (c) paskirtų biudžeto išteklių derėjimas su programos tikslais;
 - (d) atrinktų teminių tikslų, prioritetų ir susijusių tikslų derėjimas su Bendra strategine programa, partnerystės sutartimi, konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir Tarybos rekomendacijomis, priimtomis pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį;
 - (e) siūlomų programos rodiklių aktualumas ir aiškumas;
 - (f) kaip numatomais našumo rodikliais bus prisidėta prie rezultatų įgyvendinimo;
 - (g) ar siejami kiekybiniai tikslai yra realistiški atsižvelgiant į numatomą BSP fondų paramą;
 - (h) siūlomos paramos formos loginis pagrindimas;
 - (i) ar pakankami žmogiškieji ir administraciniai pajėgumai valdyti programą;

- (j) ar tinkamos programos stebėsenai ir vertinimams reikalingų duomenų rinkimo procedūros;
 - (k) ar veiklos rezultatų plane pasirinkti orientyrai yra tinkami;
 - (l) ar suplanuotos priemonės pakankamos moterų ir vyrų lygybei skatinti, ir diskriminacijos prevencijai;
 - (m) ar suplanuotos priemonės tinkamos tvariam vystymuisi skatinti.
4. Kai tinkama, į *ex ante* vertinimą įtraukiami reikalavimai dėl strateginio poveikio aplinkai vertinimo, kaip nustatyta 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo³³.

49 straipsnis

Vertinimas per programavimo laikotarpį

1. Vadovaujančioji institucija, remdamasi konkrečioms fondams taikomomis taisyklėmis, parengia ir pateikia kiekvienos programos vertinimo planą.
2. Valstybės narės užtikrina tinkamus vertinimo pajėgumus.
3. Per programavimo laikotarpį vadovaujančioji institucija atlieka kiekvienos programos vertinimus, įskaitant veiksmingumo, efektyvumo ir poveikio vertinimą, remdamasi vertinimo planu. Bent kartą per programavimo laikotarpį įvertinama, kaip BSP fondų parama prisideda prie kiekvieno prioriteto tikslų įgyvendinimo. Stebėsenos komitetas išnagrinėja visus vertinimus ir siunčia Komisijai.
4. Komisija programas gali vertinti savo iniciatyva.

50 straipsnis

***Ex post* vertinimas**

Ex post vertinimus atlieka Komisija arba valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos. Per *ex post* vertinimus nagrinėjamas BSP fondų veiksmingumas ir efektyvumas, jų indėlis įgyvendinant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją, laikantis konkrečioms fondams taikomose taisyklėse nustatytų konkrečių reikalavimų. *Ex post* vertinimai užbaigiami iki 2023 m. gruodžio 31 d.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

³³ OL L 197, 2001 7 21, p. 30.

TECHNINĖ PAGALBA

51 straipsnis

Komisijos iniciatyva teikiama techninė pagalba

1. Komisijos iniciatyva arba jos vardu iš BSP fondų galima skirti paramą pasirengimui, stebėsenai, administracinei ir techninei pagalbai, vertinimui, auditui ir kontrolės priemonėms, reikalingoms šiam reglamentui įgyvendinti.

Šios priemonės gali būti tokios (sąrašas neišsamus):

- (a) parama projektų rengimui ir vertinimui, taip pat tais atvejais, kai dalyvauja EIB;
- (b) parama institucijų ir administracinių pajėgumų veiksmingai valdyti BSP fondus stiprinimui;
- (c) tyrimai, susiję su Komisijai teikiamomis BSP fondų ataskaitomis ir sanglaudos ataskaita;
- (d) priemonės, susijusios su BSP fondų analize, valdymu, stebėseną, dalijimusi informacija ir įgyvendinimu bei priemonės, susijusios su kontrolės sistemų ir techninės bei administracinės pagalbos įgyvendinimu;
- (e) vertinimai, ekspertų ataskaitos ir tyrimai, įskaitant bendro pobūdžio tyrimus, susijusius su dabartine ir būsima BSP fondų veikla, kuriuos, kai tinkama, gali atlikti EIB;
- (f) veiksmus, skirtus informacijai skleisti, tinklams kurti, viešinimo veiklai vykdyti, informuotumui didinti, bendradarbiavimui bei keitimuisi patirtimi, taip pat su trečiosiomis šalimis, skatinti. Siekiant veiksmingesnės komunikacijos su visuomene ir didesnės komunikacijos veiksmų, kurių imtasi Komisijos iniciatyva, sinergijos, pagal šį reglamentą komunikacijos veiksmams skiriamos lėšos taip pat naudojamos Europos Sąjungos politikos prioritetų, susijusių su šio reglamento bendraisiais tikslais, koordinuotai komunikacijai;
- (g) kompiuterizuotų valdymo, stebėsenos, audito, kontrolės ir vertinimo sistemų įrengimas, eksploatavimas ir sujungimas;
- (h) veiksmai, skirti vertinimo metodams tobulinti, dalytis informacija apie vertinimo praktiką;
- (i) su auditu susiję veiksmai;
- (j) nacionalinių ir regioninių pajėgumų, susijusių su investicijų planavimu, poreikių vertinimu, finansinių priemonių, bendrų veiksmų planų ir didelės

apimties projektų rengimu, planavimu ir įgyvendinimu, stiprinimas, taip pat bendros, kartu su EIB įgyvendinamos iniciatyvos.

52 straipsnis

Valstybių narių techninė pagalba

1. Valstybės narės iniciatyva iš BSP fondų galima remti pasirengimo, valdymo, stebėsenos, vertinimo, informavimo ir komunikacijos, tinklų kūrimo, skundų sprendimo, kontrolės ir audito veiksmus. BSP fondų paramą valstybė narė gali naudoti remdama veiksmus, skirtus paramos gavėjų administracinei naštai mažinti, įskaitant elektroninio keitimosi duomenimis sistemas, ir veiksams, skirtiems valstybės narės institucijų ir paramos gavėjų pajėgumų administruoti ir naudoti BSP fondų paramą stiprinimui. Šie veiksmai gali būti susiję su ankstesniais ir vėlesniais programavimo laikotarpiais.
2. Konkretiems fondams taikomose taisyklėse gali būti nurodyti papildomi veiksmai, kuriuos galima finansuoti kiekvieno BSP fondo techninės pagalbos lėšomis, arba tam tikri veiksmai gali būti pašalinti iš tokių veiksmų sąrašo.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BSP FONDŲ FINANSINĖ PARAMA

I SKYRIUS

BSP fondų parama

53 straipsnis

Bendro finansavimo normų nustatymas

1. Komisijos sprendime, kuriuo patvirtinama programa, nustatoma bendro finansavimo norma arba normos, ir didžiausia galima BSP fondų paramos suma, remiantis konkrečiam fondui taikomomis taisyklėmis.
2. Komisijos iniciatyva arba jos vardu įgyvendinamos techninės pagalbos priemonės gali būti finansuojamos 100 proc.

Veiksmai, iš kurių gaunama pajamų

1. Grynosios pajamos, gautos per tam tikrą ataskaitinį laikotarpį užbaigus veiksmą, nustatomos iš anksto vienu iš šių metodų:
 - a) tam tikro tipo veiksmui taikant procentais išreikštą fiksuoto dydžio sumą;
 - b) apskaičiuojama dabartinė grynųjų veiksmo pajamų vertė atsižvelgiant į principą „teršėjas moka“ ir, jei tinkama, į nuosavo kapitalo aspektus, susijusius su santykinė atitinkamos valstybės narės gerove.

Finansuoti tinkamos veiksmo išlaidos negali viršyti sumos, gautos iš dabartinės investicijų sąnaudų vertės atėmus dabartinę grynųjų pajamų vertę, nustatytą pagal vieną iš tų metodų.

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriuose apibrėžiama a punkte nurodyta fiksuoto dydžio suma.

Komisija patvirtina b punkte nurodytą metodiką, priimdama įgyvendinimo aktus pagal 143 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

2. Tais atvejais, kai pajamų objektyviai apskaičiuoti pagal 1 dalyje nurodytus metodus iš anksto neįmanoma, per trejus metus nuo veiksmo užbaigimo arba iki 2023 m. rugsėjo 30 d. (taikoma ankstesnė iš šių datų) gautos pajamos išskaitomos iš Komisijai deklaruojamų išlaidų.
3. 1 ir 2 dalys taikomos tik veiksmams, kurių visos sąnaudos viršija 1 000 000 EUR.
4. Šis straipsnis netaikomas ESF.
5. 1 ir 2 dalys netaikomos veiksmams, kuriems taikomos valstybės pagalbos taisyklės, paramai finansinėms priemonėms arba finansinių priemonių paramai.

II SKYRIUS

Išlaidų tinkamumas finansuoti ir trukmė

Tinkamumas finansuoti

1. Išlaidų tinkamumas finansuoti nustatomas pagal nacionalines taisykles, išskyrus tuos atvejus, kai šiame reglamente arba konkrečioms fondams taikomose taisyklėse nustatomos konkrečios taisyklės.

2. Išlaidos yra tinkamos finansuoti iš BSP fondų, jeigu jos paramos gavėjo faktiškai patirtos ir apmokėtos per laikotarpį nuo programos pateikimo Komisijai arba 2014 m. sausio 1 d. (taikoma ankstesnė iš šių datų) iki 2022 m. gruodžio 31 d. Be to, išlaidos yra tinkamos finansuoti iš EŽŪFKP ir EJŖŽF tik tuo atveju, jeigu mokėjimo agentūra faktiškai sumokėjo atitinkamos pagalbos lėšas per laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d.
3. Jeigu sąnaudos atlyginamos remiantis 57 straipsnio 1 dalies b ir c punktais, veiksmai, kurių išlaidos atlyginamos, turi būti vykdomi nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d.
4. Veiksmai negali būti atrinkti, kad jiems būtų teikiama BSP fondų parama, jeigu iki paraiškos skirti finansavimą pagal programą pateikimo vadovaujaniajai institucijai jie buvo fiziškai baigti arba visiškai įgyvendinti, nepaisant to, ar paramos gavėjas atliko visus su jais susijusius mokėjimus.
5. Šis straipsnis taikomas nepažeidžiant 51 straipsnyje nustatytų Komisijos iniciatyva teikiamos techninės pagalbos tinkamumo finansuoti taisyklių.
6. Iš tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų, nurodomų galutiniame paramos gavėjo pateikiamame mokėjimo prašyme, išskaitomos grynosios tiesiogiai iš veiksmo per jo įgyvendinimo laikotarpį gautos pajamos, į kurias veiksmo patvirtinimo metu nebuvo atsižvelgta. Ši taisyklė netaikoma finansinėms priemonėms ir apdovanojimams.
7. Jeigu išlaidos tampa tinkamos finansuoti dėl programos pakeitimų, jos laikomos tinkamomis finansuoti tik nuo prašymo iš dalies keisti programą pateikimo Komisijai.
8. Veiksmui gali būti skiriama vieno arba kelių BSP fondų parama ir kitų Sąjungos priemonių parama, jeigu į mokėjimo prašymą dėl atlyginimo iš vieno BSP fondo įtraukta išlaidų dalis nėra remiama iš kito fondo arba kita Sąjungos priemone, arba iš to paties fondo pagal kitą programą.

56 straipsnis

Paramos formos

Iš BSP fondų parama teikiama kaip dotacijos, apdovanojimai, gražintina pagalba ar finansinės priemonės arba šių priemonių derinys.

Gražintinos pagalbos atveju paramą suteikusiai įstaigai arba kitai valstybės narės įstaigai gražinta parama laikoma atskiroje sąskaitoje ir pakartotinai panaudojama tam pačiam tikslui arba laikantis programos tikslų.

57 straipsnis

Dotacijų formos

1. Dotacijos gali būti teikiamos taip:

- (a) atlyginant tinkamas finansuoti faktiškai patirtas sąnaudas kartu su, jei yra, įnašais natūra ir nusidėvėjimu;
 - (b) pagal standartinius vieneto įkainius;
 - (c) pagal vienkartinės išmokas, neviršijant 100 000 EUR viešojo įnašo;
 - (d) pagal fiksuoto dydžio sumas, kai finansavimas apskaičiuojamas kaip procentinė vienos ar kelių nurodytų sąnaudų kategorijų dalis.
2. 1 dalyje nurodytos galimybės gali būti derinamos tik tada, kai kiekviena jų taikoma skirtingai sąnaudų kategorijai arba kai yra taikomos skirtingiems veiksmai sudarantiems projektams arba nuosekliems veiksmo etapams.
3. Jeigu veiksmas arba veiksmo dalį sudarantis projektas įgyvendinamas tik perkant darbus, prekes arba paslaugas, taikomas tik 1 dalies a punktas. Jeigu pirkimas pagal veiksmai arba veiksmo dalį sudarantį projektą apsiriboja tik tam tikromis sąnaudų kategorijomis, gali būti taikomos visos 1 dalyje nurodytos galimybės.
4. 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytos sumos nustatomos, remiantis:
- (a) sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu, pagrįstu:
 - i) statistiniais duomenimis arba kita objektyvia informacija, arba
 - ii) patikrintais ankstesniais konkrečių paramos gavėjų duomenimis arba taikant jų įprastas sąnaudų apskaitos normas;
 - (b) pagal Sąjungos politikos sritis panašaus pobūdžio veiksmui ir panašioms paramos gavėjams taikomais metodais ir atitinkamais standartiniais vieneto įkainiais, vienkartinėmis išmokomis ir fiksuoto dydžio sumomis;
 - (c) pagal valstybių narių visiškai finansuojamas dotacijų programas panašaus pobūdžio veiksmui ir panašioms paramos gavėjams taikomais metodais ir atitinkamais standartiniais vieneto įkainiais, vienkartinėmis išmokomis ir fiksuoto dydžio sumomis;
 - (d) šiame reglamente arba konkrečioms fondams taikomose taisyklėse nustatytais normomis.
5. Dokumente, kuriame nustatomos kiekvieno veiksmo rėmimo sąlygos, taip pat nurodomas metodas, taikytinas nustatant veiksmo sąnaudas, ir dotacijos mokėjimo sąlygos.

58 straipsnis

Netiesioginių sąnaudų finansavimas pagal fiksuoto dydžio sumas dotacijų atveju

Jeigu įgyvendinant veiksmai patiriamos netiesioginės sąnaudos, jas galima apskaičiuoti taikant fiksuoto dydžio sumas vienu iš šių būdų:

- (a) taikant fiksuoto dydžio sumą, kurią sudaro iki 20 proc. tinkamų finansuoti sąnaudų, kai fiksuoto dydžio suma apskaičiuojama taikant sąžiningą, nešališką ir patikrinamą metodą arba metodą, taikomą įgyvendinant tik valstybės narės finansuojamas dotacijų programas, skirtas panašaus pobūdžio veiksmui ir panašioms paramos gavėjams;
- (b) fiksuoto dydžio sumą, kurią sudaro 15 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių personalo sąnaudų;
- (c) fiksuoto dydžio sumą, taikomą tinkamoms finansuoti sąnaudoms, remiantis esamais metodais ir atitinkamomis normomis, kurios pagal Sąjungos politikos sritis taikomos panašaus pobūdžio veiksmui ir panašioms paramos gavėjams.

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl c punkte nurodytos fiksuoto dydžio sumos ir susijusių metodų apibrėžties.

59 straipsnis

Specialiosios dotacijų tinkamumo finansuoti taisyklės

1. Įnašai natūra, kai įvykdomi darbai, suteikiamos prekės, paslaugos, žemė ir nekilnojamasis turtas ir kai sąskaitomis faktūromis arba lygiavertę įrodomąją galią turinčiais dokumentais pagrįsti piniginiai mokėjimai neatliekami, gali būti tinkamos finansuoti, jeigu tai leidžiama pagal BSP fondų ir programos tinkamumo finansuoti taisykles ir jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:
 - (a) veiksmui sumokėta viešoji parama, kurią taip pat sudaro įnašai natūra, iki veiksmo įgyvendinimo pabaigos neviršija visos tinkamų finansuoti išlaidų sumos, neįskaitant įnašo natūra;
 - (b) įnašams natūra priskiriama vertė nėra didesnė už atitinkamas rinkoje paprastai pripažįstamas sąnaudas;
 - (c) įnašų vertę ir suteikimą galima įvertinti ir patikrinti remiantis nepriklausomais šaltiniais;
 - (d) jeigu suteikiama žemė arba nekilnojamasis turtas, vertę patikrino nepriklausomas kvalifikuotas ekspertas arba tinkamai įgaliota oficiali įstaiga ir ta vertė neviršija 3 dalies b punkte nustatytos ribos;
 - (e) jeigu įnašą natūra sudaro neapmokamas darbas, to darbo vertė nustatoma atsižvelgiant į patikrintą jam skirtą laiką ir atlygio už lygiavertį darbą dydį.
2. Nusidėvėjimo sąnaudos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jei įvykdomos šios sąlygos:
 - (a) tai leidžiama programos tinkamumo finansuoti taisyklėse;
 - (b) išlaidų suma yra tinkamai pagrįsta patvirtinančiaisiais dokumentais, turinčiais sąskaitoms faktūroms lygiavertę įrodomąją galią, jei išlaidos atlyginamos 57 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta tvarka;

- (c) sąnaudos susijusios tik su paramos veiksmui galiojimo laikotarpiu;
 - (d) nudėvimam turtui įsigyti nebuvo panaudotos viešosios dotacijos.
3. Šios sąnaudos nėra tinkamos finansuoti iš BSP fondų:
- (a) skolos palūkanos;
 - (b) neužstatytos ir užstatytos žemės pirkimas už sumą, viršijančią 10 proc. atitinkamo veiksmo visų tinkamų finansuoti išlaidų. Išskirtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais galima leisti, kad įgyvendinant veiksmus, susijusius su aplinkos apsauga, ši dalis būtų didesnė;
 - (c) pridėtinės vertės mokestis. PVM sumos gali būti tinkamos finansuoti, jei pagal nacionalinius PVM teisės aktus jos nėra susigražinamos ir jas sumokėjęs paramos gavėjas nėra neapmokestinamasis asmuo, kaip nustatyta Direktyvos 2006/112/EB 13 straipsnio 1 dalyje, o tos PVM sumos nėra patirtos teikiant infrastruktūrą.

60 straipsnis

Veiksmų tinkamumas finansuoti atsižvelgiant į jų vykdymo vietą

1. Laikantis 2 ir 3 dalyse nurodytų išlygų ir konkreitiems fondams taikomų taisyklių, iš BSP fondų remiami veiksmai vykdomi programos, pagal kurią jie yra remiami, įgyvendinimo teritorijoje (toliau – programos įgyvendinimo teritorija).
2. Vadovaujančioji institucija gali sutikti, kad veiksmas būtų įgyvendintas ne programos įgyvendinimo teritorijoje, tačiau Sąjungoje, jei įvykdomos visos šios sąlygos:
 - (a) veiksmas naudingas programos įgyvendinimo teritorijai;
 - (b) visa veiksmams, įgyvendinamiems ne programos įgyvendinimo teritorijoje, pagal programą skirta suma neviršija 10 proc. paramos iš ERPF, Sanglaudos fondo ir EJRF prioritėtų lygmeniu arba 3 proc. EŽŪFKP fondo paramos programų lygmeniu;
 - (c) stebėsenos komitetas pritarė atitinkamam veiksmui arba atitinkamo pobūdžio veiksmams;
 - (d) programos institucijų prievolės, susijusios su veiksmo valdymu, kontrole ir auditu, už programą, pagal kurią veiksmui suteikta parama, atsakingų institucijų yra įvykdytos, arba šios institucijos yra sudariusios susitarimus su teritorijos, kurioje įgyvendinamas veiksmas, institucijomis, jeigu 2 dalies a punkte nustatytos sąlygos ir su veiksmo valdymu, kontrole ir auditu susijusios prievolės yra įvykdytos.

3. Veiksmų, susijusių su skatinamąja veikla, išlaidos gali būti patirtos ne Sąjungoje, jeigu 2 dalies a punkte nustatytos sąlygos ir su veiksmo valdymu, kontrole ir auditu susijusios prievolės įvykdytos.
4. 1–3 dalys netaikomos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui skirtoms arba ESF remiamoms programoms.

61 straipsnis

Veiksmų trukmė

1. Pagal veiksmą, kurį sudaro investicijos į infrastruktūrą arba gamybinės investicijos, skirtas BSP fondų įnašas gražinamas, jeigu per penkerius metus nuo galutinio mokėjimo paramos gavėjui arba per valstybės pagalbos taisyklėse, jei jos taikomos, nustatytą laikotarpį:
 - (a) gamybinė veikla nutraukiama arba perkeliama;
 - (b) pasikeičia infrastruktūros objekto nuosavybės teisės, todėl įmonė arba viešojo sektoriaus institucija įgyja nepagrįstą pranašumą, arba
 - (c) iš esmės pasikeičia veiksmo pobūdis, tikslai arba įgyvendinimo sąlygos ir tai pakenkia pradiniam jo tikslams.

Neteisėtai pagal veiksmą sumokėtas sumas valstybės narės susigrąžina.
2. ESF remiamus veiksmus ir kitų BSP fondų remiamus veiksmus, kuriuos sudaro ne investicijos į infrastruktūrą arba gamybinės investicijos, fondų įnašas gražinamas tik tada, jei pagal juos taikoma prievolė išlaikyti investiciją pagal taikomas valstybės pagalbos taisykles ir jei gamybinė veikla nutraukiama arba perkeliama per tose taisyklėse nustatytą laikotarpį.
3. 1 ir 2 dalys netaikomos finansinėms priemonėms skirtiems įnašams arba finansinių priemonių įnašams arba veiksmui skirtiems įnašams, jeigu su tuo veiksmu susijusi gamybinė veikla nutraukiama dėl netyčinio bankroto.
4. 1 ir 2 dalys netaikomos investicinę paramą gaunantiems fiziniams asmenims, kurie pasibaigus investiciniam veiksmui tampa atitinkančiais EGF (Reglamentas [2012], kuriuo įsteigiamas Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas) paramos reikalavimus ir ją gauna, jeigu ta investicija yra tiesiogiai susijusi su veikla, tinkama EGF paramai gauti.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

VALDYMAS IR KONTROLĖ

I SKYRIUS

Valdymo ir kontrolės sistemos

62 straipsnis

Bendrieji valdymo ir kontrolės sistemų principai

Valdymo ir kontrolės sistemose:

- (a) apibūdinamos kiekvienos institucijos valdymo ir kontrolės funkcijos bei funkcijų pasiskirstymas toje institucijoje;
- (b) nurodoma, kaip turi būti laikomasi funkcijų atskyrimo tarp šių institucijų ir šių institucijų viduje principo;
- (c) nustatomos procedūros, užtikrinančios deklaruojamų išlaidų teisingumą ir tvarkingumą;
- (d) veikia kompiuterizuotos apskaitos sistemos, skirtos finansiniams duomenims ir duomenims apie rodiklius stebėsenos ir atsiskaitymo tikslais saugoti ir perduoti;
- (e) nustatoma atsiskaitymo ir stebėsenos sistema, kai atsakingoji institucija patiki vykdyti funkcijas kitai institucijai;
- (f) numatoma valdymo ir kontrolės sistemų veikimo audito tvarka;
- (g) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;
- (h) numatomos pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencijos, nustatymo ir taisymo priemonės ir netinkamai išmokėtų lėšų susigražinimo tvarka.

63 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybės narės vykdo valdymo, kontrolės ir audito prievoles ir prisiima atitinkamą atsakomybę, kaip nustatyta pasidalijamojo valdymo taisyklėse, pateiktose Finansiniame reglamente ir konkretiems fondams taikomose taisyklėse. Vadovaujantis pasidalijamojo valdymo principu valstybės narės yra atsakingos už programų valdymą ir kontrolę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad programų valdymo ir kontrolės sistemos būtų nustatytos laikantis konkrečioms fondams taikomų taisyklių ir būtų veiksmingos.
3. Valstybės narės nustato ir įgyvendina procedūrą, pagal kurią nepriklausomai nagrinėjami ir sprendžiami skundai dėl BSP fondų bendrai finansuojamų veiksmų atrankos arba įgyvendinimo. Valstybės narės, gavusios prašymą, apie jų nagrinėjimo rezultatus praneša Komisijai.
4. Visa oficialia informacija tarp valstybės narės ir Komisijos keičiamasi Komisijos nustatyta elektroninio keitimosi duomenimis sistema.

II SKYRIUS

Valdymo ir kontrolės institucijų akreditavimas

64 straipsnis

Akreditavimas ir koordinavimas

1. Remiantis Finansinio reglamento 56 straipsnio 3 dalimi, visos už išlaidų pagal BSP fondus valdymą ir kontrolę atsakingos institucijos akredituojamos oficialiu ministerijos lygmens akreditavimo institucijos sprendimu.
2. Akreditacija suteikiama, jeigu institucija atitinka konkrečioms fondams taikomose taisyklėse nustatytus akreditavimo kriterijus dėl vidaus aplinkos, kontrolės veiklos, informacijos ir komunikacijos bei stebėsenos.
3. Akreditacija grindžiama nepriklausomos audito institucijos, vertinančios akredituojamos institucijos atitiktį taikytiniams kriterijams, nuomone. Nepriklausoma audito institucija vykdo veiklą, vadovaudamasi tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais.
4. Akreditavimo institucija prižiūri akredituotą instituciją ir oficialiu sprendimu panaikina akreditaciją, jei nesilaikoma vieno arba kelių akreditavimo kriterijų, nebent akredituota institucija per bandomąjį laikotarpį, kurį akreditavimo institucija nustato remdamasi problemos sudėtingumu, imasi reikiamų taisomųjų veiksmų. Akreditavimo institucija nedelsdama praneša Komisijai apie visus sprendimus nustatyti akredituotai įstaigai bandomąjį laikotarpį ir apie sprendimus panaikinti akreditaciją.
5. Valstybė narė gali paskirti koordinavimo instituciją, kuri palaiko ryšius su Komisija ir teikia jai informaciją, skatina suderintai taikyti Sąjungos taisykles, rengia apibendrinamąją ataskaitą, kurioje nacionaliniu lygmeniu apžvelgiamos visos valdymo deklaracijos ir audito nuomonės bei koordinuoja taisomųjų veiksmų dėl bendro pobūdžio trūkumų įgyvendinimą. .

6. Nepažeidžiant konkreitiems fondams taikomų taisyklių, pagal 1 dalį akredituotinos institucijos yra šios:
 - (a) ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo – vadovaujančiosios institucijos ir, kai tinkama, sertifikavimo institucijos;
 - (b) EŽŪFKP ir EJŖŽF – mokėjimo agentūros.

III SKYRIUS

Komisijos įgaliojimai ir pareigos

65 straipsnis

Komisijos įgaliojimai ir pareigos

1. Komisija, remdamasi turima informacija, įskaitant gautą per akreditacijos procedūrą, metinę valdymo deklaraciją, metines kontrolės ataskaitas, metinę audito nuomonę, metinę įgyvendinimo ataskaitą ir nacionalinių bei Sąjungos instituciją atliktą auditą, įsitikina, ar valstybės narės yra nustatčiusios šį reglamentą ir konkreitiems fondams taikomas taisykles atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir ar šios sistemos įgyvendinant programas yra veiksmingos.
2. Nepažeidžiant valstybių narių atliekamo audito, Komisijos pareigūnai arba įgaliotieji Komisijos atstovai, tinkamai iš anksto pranešę, gali atlikti auditą arba patikrinimus vietoje. Per tokį auditą arba patikrinimus gali būti visų pirma tikrinama, ar programos arba jos dalies ar veiksmų valdymo ir kontrolės sistemos yra veiksmingos, ir vertinama, ar veiksmų arba programų finansų valdymas yra patikimas. Valstybės narės pareigūnai arba įgaliotieji atstovai gali dalyvauti atliekant tokį auditą.

Komisijos pareigūnai ar įgaliotieji Komisijos atstovai, tinkamai įgalioti atlikti auditą vietoje, turi teisę susipažinti su visais duomenimis, dokumentais ir metaduomenimis, susijusiais su BSP fondų remiamais veiksmais arba valdymo ir kontrolės sistemomis, nepaisant to, kokioje terpėje jie yra saugomi. Valstybė narė, gavusi prašymą, Komisijai pateikia tokių duomenų, dokumentų ir metaduomenų kopijas.

Šioje dalyje nurodyta teisė neturi įtakos nacionalinių nuostatų, pagal kurias tam tikrus veiksmus atlieka tik specialiai pagal nacionalinius teisės aktus paskirti atstovai, taikymui. Komisijos pareigūnai ir įgaliotieji atstovai, *inter alia*, nedalyvauja gyvenamojoje vietoje atliekamuose patikrinimuose ar oficialiose asmenų apklausose pagal nacionalinius teisės aktus. Tačiau jie gali naudotis tokiu būdu gauta informacija.

3. Komisija gali reikalauti, kad valstybės narės imtųsi veiksmų užtikrindamos, kad jų valdymo ir kontrolės sistemos veiktų efektyviai arba išlaidos atitiktų konkreitiems fondams taikomas taisykles.

4. Komisija gali reikalauti, kad valstybė narė išnagrinėtų Komisijai pateiktą skundą dėl BSP fondų bendrai finansuojamų veiksmų atrankos ar įgyvendinimo arba dėl valdymo ir kontrolės sistemos veikimo.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSŲ VALDYMAS, SĄSKAITŲ PATVIRTINIMAS IR FINANSINĖS PATAISOS, ĮSIPAREIGOJIMŲ PANAIKINIMAS

I SKYRIUS

Finansų valdymas

66 straipsnis

Biudžetiniai įsipareigojimai

Sjungos biudžetiniai įsipareigojimai dėl kiekvienos programos 2014 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu vykdomi kiekvienam fondui skirtomis metinėmis išmokomis. Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinama programa, yra finansavimo sprendimas pagal Finansinio reglamento 75 straipsnio 2 dalį, ir pranešus apie jį susijusiai valstybei narei jis tampa teisiniu įsipareigojimu pagal tą reglamentą.

Komisijai patvirtinus programą prisiimamas pirmosios išmokos biudžetinis įsipareigojimas dėl tos programos.

Komisija prisiima biudžetinius įsipareigojimus dėl paskesnių išmokų iki kiekvienu metų gegužės 1 d., remdamasi antroje pastraipoje nurodytu sprendimu, išskyrus tuos atvejus, kai taikomas Finansinio reglamento 13 straipsnis.

Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiklos lėšų bei augimo ir konkurencingumo rezervų priimami pagal Komisijos sprendimą, kuriuo patvirtinami programos pakeitimai.

67 straipsnis

Bendros mokėjimų taisyklės

1. Komisija BSP fondų įnašus kiekvienai programai moka pagal biudžeto asignavimus ir atsižvelgdama į turimas lėšas. Kiekvienas mokėjimas priskiriamas seniausiam dar neįvykdytam atitinkamo fondo biudžetiniam įsipareigojimui.
2. Mokėjimai vykdomi kaip išankstiniai, tarpiniai, metinio likučio ir, kai taikytina, galutinio likučio mokėjimai.
3. 57 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytos paramos atveju paramos gavėjui sumokėtos sumos yra laikomos tinkamomis finansuoti išlaidomis.

68 straipsnis

Bendros tarpinių, metinio likučio ir, kai taikytina, galutinio likučio mokėjimų apskaičiavimo taisyklės

Sumos, atlyginamos kaip tarpiniai, metinio likučio ir, kai taikytina, galutinio likučio mokėjimai, apskaičiuojamos pagal konkrečioms fondams taikomas taisykles. Šios sumos nustatomos kaip tinkamoms finansuoti išlaidoms taikytinos konkrečios bendro finansavimo normos funkcija.

69 straipsnis

Mokėjimo prašymai

1. Konkreti mokėjimo prašymų teikimo procedūra ir teiktina informacija nustatomos konkrečioms fondams taikomose taisyklėse.
2. Komisijai teiktiname mokėjimo prašyme nurodoma visa informacija, būtina Komisijai sąskaitoms pagal Finansinio reglamento [...] straipsnį parengti.

70 straipsnis

Kaupiamoji išankstinio finansavimo ir tarpinių mokėjimų suma

1. Kaupiamoji Komisijos išankstinio finansavimo ir tarpinių mokėjimų suma, ir, kai taikytina, metinio likučio suma, neviršija 95 proc. BSP fondų įnašo programai.
2. Kai pasiekama 95 proc. riba, valstybės narės toliau teikia mokėjimo prašymus Komisijai.

71 straipsnis

Euro naudojimas

Valstybių narių pateiktose programose, išlaidų sąmatose, išlaidų suvestinėse, mokėjimo prašymuose, metinėse sąskaitose ir metinėje bei galutinėje įgyvendinimo ataskaitose nurodomos sumos išreiškiamos eurai.

72 straipsnis

Pradinio išankstinio finansavimo mokėjimas

1. Komisijai priėmus sprendimą, kuriuo patvirtinama programa, Komisija sumoka pradinę išankstinio finansavimo sumą už visą programavimo laikotarpį. Pradinė išankstinio finansavimo suma mokama dalimis, remiantis biudžeto poreikiais. Dalys nustatomos konkrečioms fondams taikomose taisyklėse.

2. Išankstinis finansavimas naudojamas tik mokėjimams paramos gavėjams įgyvendinant programą. Jis nedelsiant suteikiamas atsakingai institucijai, kad ši galėtų jį naudoti tam tikslui.

73 straipsnis

Išankstinio finansavimo patvirtinimas

Sumokėta išankstinio finansavimo suma Komisijos sąskaitose visiškai patvirtinama ne vėliau kaip užbaigus programą.

74 straipsnis

Mokėjimo termino sustabdymas

1. Tarpinio mokėjimo prašymo terminą Finansiniame reglamente nurodytas įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti ne ilgesniam kaip devynių mėnesių laikotarpiui, jei:
 - (a) iš nacionalinės arba Sąjungos audito institucijos pateiktos informacijos matyti, kad esama svarbių valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų;
 - (b) įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas turi atlikti papildomus patikrinimus, nes gavo informacijos, kad mokėjimo prašyme nurodytos išlaidos yra susijusios su pažeidimu, turinčiu sunkių finansinių pasekmių;
 - (c) nepateikiamas kuris nors iš 75 straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų.
2. Įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdymą taikyti tik tai mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų daliai, kurią paveikė 1 dalyje nurodyti veiksniai. Įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas informuoja valstybę narę ir vadovaujančiąją instituciją apie sustabdymo priežastį ir prašo ištaisyti padėtį. Įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas panaikina sustabdymą, kai įvykdomos reikiamos priemonės.

II SKYRIUS

Sąskaitų patvirtinimas ir finansinės pataisos

75 straipsnis

Informacijos pateikimas

1. Valstybė narė iki kitų metų pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui vasario 1 d. pagal Finansinio reglamento 56 straipsnį pateikia Komisijai šiuos dokumentus ir informaciją:

- (a) pagal 64 straipsnių akredituotų institucijų patvirtintas metines sąskaitas;
 - (b) valdymo patikinimo deklaraciją apie metinių sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą, tinkamą vidaus valdymo ir kontrolės sistemų veikimą, atitinkamų sandorių teisėtumą ir tvarkingumą bei patikimo finansų valdymo principo laikymąsi;
 - (c) visų atliktų audito ir kontrolės veiksmų apibendrintą ataskaitą, taip pat sisteminių arba pasikartojančių trūkumų analizę bei informaciją apie įgyvendintus arba planuojamus taisomuosius veiksmus;
 - (d) paskirtos nepriklausomos audito institucijos audito nuomonę dėl valdymo patikinimo deklaracijos apie metinių sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą, tinkamą vidaus valdymo ir kontrolės sistemų veikimą, atitinkamų sandorių teisėtumą ir tvarkingumą, patikimo finansų valdymo principo laikymąsi, ir pridėdamą audito, susijusio su ataskaitiniais metais, dėl kurių teikiama nuomonė, kontrolės ataskaitą, kurioje nurodomi to audito nustatyti faktai.
2. Komisijos prašymu valstybė narė pateikia Komisijai papildomą informaciją. Jeigu valstybė narė nepateikia prašomos informacijos iki Komisijos nustatyto jos pateikimo termino, Komisija gali priimti sprendimą dėl sąskaitų patvirtinimo remdamasi turima informacija.
 3. Valstybė narė iki kitų metų pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui [vasario 15 d.] pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 5 dalies paskutinę pastraipą pateikia Komisijai apibendrintą ataskaitą.

76 straipsnis

Sąskaitų patvirtinimas

1. Komisija iki kitų metų pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui balandžio 30 d., laikydama konkrečius fondams taikomų taisyklių, pateikia sprendimą dėl kiekvienos programos pagal 64 straipsnį akredituotų įstaigų sąskaitų patvirtinimo. Patvirtinimo sprendime atsižvelgiama į pateiktų metinių sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą ir nepažeidžiamos bet kokių vėlesnių finansinių pataisų nuostatos.
2. Metinio patvirtinimo tvarka nustatoma konkrečius fondams taikomose taisyklėse.

77 straipsnis

Komisijos atliekamos finansinės pataisos

1. Komisija atlieka finansines pataisas, panaikindama visą Sąjungos įnašą programai arba jo dalį ir susigrąžindama lėšas iš valstybės narės, kad iš Sąjungos lėšų nebūtų finansuojamos išlaidos, kuriomis pažeidžiama taikytina Sąjungos ir nacionalinė teisė, įskaitant tuos atvejus, kai pažeidimai susiję su

- Komisijos arba Europos Audito Rūmų nustatytais valdymo ir kontrolės sistemų trūkumais.
2. Pažeidus taikytiną Sąjungos arba nacionalinę teisę finansinės pataisos taikomos tik jeigu įvykdoma viena iš šių sąlygų:
 - (a) pažeidimas paveikė arba galėjo paveikti už BSP fondų paramą atsakingos institucijos vykdomą veiksmo atranką;
 - (b) yra pavojus, kad pažeidimas paveikė arba galėjo paveikti išlaidų sumą, pateiktą atlyginti iš Sąjungos biudžeto.
 3. Nustatydamą finansinės pataisos pagal 1 dalį sumą, Komisija atsižvelgia į taikytinos Sąjungos arba nacionalinės teisės pažeidimo pobūdį ir svarbą bei jo finansines pasekmes Sąjungos biudžetui.
 4. Finansinių pataisų taikymo kriterijai ir tvarka nustatomi konkrečioms fondams taikomose taisyklėse.

III SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMŲ PANAIKINIMAS

78 straipsnis

Principai

1. Įsipareigojimų panaikinimo procedūra taikoma visoms programoms ir nustatoma remiantis tuo, kad įsipareigojimas panaikinamas, jeigu su įsipareigojimu susijusios sumos per nustatytą laikotarpį nepadengtos išankstiniu finansavimu arba nenurodytos mokėjimo prašyme.
2. Su paskutiniaisiais laikotarpio metais susijęs įsipareigojimas turi būti panaikinamas laikantis programų užbaigimo taisyklių.
3. Tiksliai įsipareigojimų panaikinimo taisyklės taikymo kiekvienam BSP fondui tvarka nustatoma konkrečioms fondams taikomose taisyklėse.
4. Įsipareigojimas dėl dar neįvykdytų įsipareigojimų dalies panaikinamas, jei per konkrečioms fondams taikomose taisyklėse nustatytus terminus Komisijai nepateikiami užbaigti būtini dokumentai.

79 straipsnis

Įsipareigojimų panaikinimo išimtis

1. Iš panaikinamų įsipareigojimų sumos atimamos sumos, kurių atsakinga institucija negalėjo deklaruoti Komisijai dėl šių priežasčių:

- a) veiksmai sustabdyti dėl teisinio proceso arba sustabdomąjį poveikį turinčio administracinio skundo, arba
- b) dėl *force majeure* aplinkybių, kurios labai paveikė visos programos ar jos dalies įgyvendinimą. *Force majeure* aplinkybes nurodančios nacionalinės valdžios institucijos turi įrodyti tiesioginį *force majeure* poveikį visos programos arba jos dalies įgyvendinimui.

Atimti šias sumas galima prašyti vieną kartą, jei sustabdymas arba *force majeure* aplinkybės truko iki vienu metų, arba kelis kartus pagal tai, kiek truko *force majeure* aplinkybės, arba tai, kiek metų praėjo nuo teisinio proceso ar administracinio sprendimo sustabdyti veiksmo įgyvendinimą datos iki galutinio teisinio ar administracinio sprendimo datos.

2. Valstybė narė iki sausio 31 d. pateikia Komisijai 1 dalyje nurodytą informaciją apie išimtis dėl sumų, kurias reikėjo deklaruoti iki praėjusių metų pabaigos.

80 straipsnis

Procedūra

1. Komisija iš anksto informuoja atitinkamą valstybę narę ir vadovaujančiąją instituciją, jei esama rizikos, kad įsipareigojimai bus panaikinti pagal 78 straipsnį.
2. Komisija, remdamasi sausio 31 d. turima informacija, informuoja valstybę narę ir vadovaujančiąją instituciją apie tai, kokia įsipareigojimų suma bus panaikinta pagal turimą informaciją.
3. Valstybė narė per du mėnesius pritaria panaikintinų įsipareigojimų sumai arba pateikia savo pastabas.
4. Valstybė narė iki birželio 30 d. pateikia Komisijai patikslintą finansavimo planą, kuriame atsižvelgiama į sumažintą atitinkamų finansinių metų vienos arba kelių programos prioritetų paramos sumą. Antraip Komisija peržiūri finansinį planą, sumažindama atitinkamų finansinių metų BSP fondų įnašą. Proporcingai mažinamas kiekvienam prioritetui numatytas asignavimas.
5. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, ne vėliau kaip rugsėjo 30 d. iš dalies keičia sprendimą, kuriuo patvirtinama programa.

TREČIOJI DALIS

ERPF, ESF IR SF TAIKOMOS BENDROSIOS NUOSTATOS

I ANTRAŠTINĖ DALIS

TIKSLAI IR FINANSINĖ PROGRAMA

I SKYRIUS

Paskirtis, tikslai ir geografinė paramos teikimo aprėptis

81 straipsnis

Paskirtis ir tikslai

1. Fondai padeda plėtoti ir vykdyti Sąjungos veiklą, kuria stiprinama jos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda pagal Sutarties 174 straipsnį.
Fondų remiama veikla padedama įgyvendinti Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją.
2. Todėl siekiama šių tikslų:
 - a) investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą valstybėse narėse ir regionuose – šis tikslas remiamas iš visų fondų; ir
 - b) Europos teritorinio bendradarbiavimo – šis tikslas remiamas iš ERPF.

82 straipsnis

Investicijos į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą

1. Struktūrinių fondų parama investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslui skiriama visuose regionuose, kurie pagal Reglamente (EB) Nr. 1059/2003 nustatytą bendrą teritorinių statistinių vienetų klasifikatorių priskiriami prie 2 lygio regionų (toliau – NUTS 2 lygio regionai).
2. Ištekiai investicijoms į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą paskirstomi tarp šių trijų NUTS 2 lygio regionų kategorijų:
 - (a) mažiau išsivysčiusiems regionams, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 proc. ES-27 BVP vidurkio;

- (b) pereinamojo laikotarpio regionams, kurių BVP vienam gyventojui yra 75–90 proc. ES-27 BVP vidurkio;
- (c) labiau išsivysčiusiems regionams, kurių BVP vienam gyventojui yra daugiau kaip 90 proc. ES-27 BVP vidurkio.

Šios trys regionų kategorijos nustatomos palyginant jų BVP vienam gyventojui, apskaičiuotą perkamosios galios paritetais pagal 2006–2008 m. Sąjungos rodiklius, ir ES-27 to paties laikotarpio BVP vidurkį.

- 3. Iš Sanglaudos fondo parama skiriama toms valstybėms narėms, kurių vienam gyventojui tenkančios bendrosios nacionalinės pajamos (BNP), apskaičiuotos perkamosios galios paritetais pagal 2007–2009 m. Sąjungos rodiklius, yra mažesnės kaip 90 proc. ES-27 to paties laikotarpio BNP vidurkio.

Valstybės narės, kurios 2013 m. atitinka Sanglaudos fondo paramos reikalavimus, bet kurių vienam gyventojui tenkančios nominaliosios BNP, apskaičiuotos pirmoje pastraipoje nurodytu būdu, yra didesnės kaip 90 proc. ES-27 BNP vidurkio, paramą iš Sanglaudos fondo gauna laikinai, specialiems tikslams.

- 4. Įsigaliojus šiam reglamentui, Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, kuriame paskelbia regionų, kurie atitinka 2 dalyje nustatytus trijų regionų kategorijų kriterijus, ir valstybių narių, kurios atitinka 3 dalyje nustatytus kriterijus, sąrašą. Šie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Šis sąrašas galioja nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.
- 5. 2017 m. Komisija peržiūri, kaip valstybės narės atitinka tinkamumo finansuoti iš Sanglaudos fondo kriterijus, remdamasi 2013–2015 m. laikotarpio ES-27 Sąjungos BNP rodikliais. Valstybės narės, kurių vienam gyventojui tenkančios nominaliosios BNP yra didesnės kaip 90 proc. ES-27 BNP vidurkio, paramą iš Sanglaudos fondo gauna laikinai, specialiems tikslams.

II SKYRIUS

Finansinė programa

83 straipsnis

Visi ištekliai

- 1. Fondų biudžetiniams įsipareigojimams 2014–2020 m. laikotarpiu visų išteklių numatyta 336 020 492 848 EUR 2011 m. kainomis, jų paskirstymas kiekvieniems metams pateikiamas II priede. Išteklius programuojant ir vėliau įtraukiant į Sąjungos bendrąjį biudžetą, visų išteklių suma yra indeksuojama 2 proc. per metus.

2. Nepažeisdama šio straipsnio 3 dalies ir 84 straipsnio 7 dalies, Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimą, kuriuo visus išteklius suskirsto pagal valstybes nares ir pagal metus.
3. 0,35 proc. visų išteklių skiriami Komisijos iniciatyva teikiamai techninei pagalbai.

84 straipsnis

Investicijoms į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą ir Europos teritoriniam bendradarbiavimui skiriami ištekliai

1. Investicijoms į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą skiriama 96,52 proc. visų išteklių (t. y. iš viso 324 320 492 844 EUR) ir jie paskirstomi taip:
 - (a) 50,13 proc. (t. y. iš viso 162 589 839 384 EUR) – mažiau išsivysčiusiems regionams;
 - (b) 12,01 proc. (t. y. iš viso 38 951 564 661 EUR) – pereinamojo laikotarpio regionams;
 - (c) 16,39 proc. (t. y. iš viso 53 142 922 017 EUR) – labiau išsivysčiusiems regionams;
 - (d) 21,19 proc. (t. y. iš viso 68 710 486 782 EUR) – iš Sanglaudos fondo remiamoms valstybėms narėms;
 - (e) 0,29 proc. (t. y. iš viso 925 680 000 EUR) – kaip papildomas finansavimas Sutarties 349 straipsnyje nurodytiems atokiausiems regionams ir NUTS 2 lygio regionams, atitinkantiems Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo sutarties Protokole Nr. 6 nustatytus kriterijus.

Visi regionai, kurių BVP vienam gyventojui 2007–2013 m. laikotarpiu buvo mažesnis kaip 75 proc. ES-25 vidurkio atitinkamu laikotarpiu, tačiau kurių BVP vienam gyventojui padidėjo iki daugiau kaip 75 proc. ES-27 vidurkio, iš struktūrinių fondų gauna bent du trečdalius jų 2007–2013 m. skiriamos paramos.

2. Pagal valstybes nares ištekliai paskirstomi remiantis šiais kriterijais:
 - (a) mažiau išsivysčiusiems ir pereinamojo laikotarpio regionams – reikalavimus atitinkančių gyventojų skaičius, regiono gerovė, nacionalinė gerovė ir nedarbo lygis;
 - (b) labiau išsivysčiusiems regionams – reikalavimus atitinkančių gyventojų skaičius, regiono gerovė, nedarbo lygis, užimtumo lygis, išsilavinimo lygis ir gyventojų tankumas;
 - (c) paramai iš Sanglaudos fondo – gyventojų skaičius, nacionalinė gerovė ir plotas.

3. Bent 25 proc. mažiau išsivysčiusiems regionams, 40 proc. pereinamojo laikotarpio regionams ir 52 proc. labiau išsivysčiusiems regionas skiriamų struktūrinių fondų išteklių kiekvienoje valstybėje narėje skiriama ESF. Taikant šią nuostatą parama valstybei narei pagal [Paramos skurstantiems gyventojams maisto produktais priemonę] laikoma struktūrinių fondų ESF skirtų lėšų dalimi.
4. Sanglaudos fondo parama transporto infrastruktūrai pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę yra 10 000 000 000 EUR.

Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, kuriame nustatoma iš kiekvienos valstybės narės Sanglaudos fondo asignavimų pervestinių lėšų suma visam laikotarpiui. Kiekvienai valstybei narei skirtas Sanglaudos fondo asignavimas atitinkamai sumažinamas.

Metiniai asignavimai, atitinkantys pirmoje pastraipoje nurodytą Sanglaudos fondo paramą, nuo 2014 biudžetinių metų įtraukiami į atitinkamas Europos infrastruktūros tinklų priemonės biudžeto eilutes.

Sanglaudos fondo parama pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę įgyvendinama remiantis Reglamento (ES) [...] /2012 dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės nustatymo³⁴ [13] straipsniu dėl to reglamento 1 priede išvardytų projektų, pirmenybę teikiant projektams, atitinkantiems nacionalinius asignavimus iš Sanglaudos fondo.

5. Struktūrinių fondų parama [skurstantiems gyventojams skirtiems maisto produktams] pagal investicijas į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą yra 2 500 000 000 EUR.

Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, kuriame nustatoma iš kiekvienos valstybės narės struktūrinių fondų asignavimo pervestinių lėšų suma visam laikotarpiui. Kiekvienai valstybei narei skirtas struktūrinių fondų asignavimas atitinkamai sumažinamas.

Metiniai asignavimai, atitinkantys pirmoje pastraipoje nurodytą struktūrinių fondų paramą, nuo 2014 m. biudžetinių metų įtraukiami į atitinkamas [paramos maisto produktų skurstantiems gyventojams priemonės] biudžeto eilutes.

6. 5 proc. investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslui skiriamų išteklių paliekama veiklos lėšų rezerve, kuris paskirstomas pagal 19 straipsnį.
7. 0,2 proc. investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslui skiriamų ERPF išteklių skiriama tvarios miestų plėtros srities novatoriškiems veiksmams Komisijos iniciatyva.
8. Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui skiriami išteklių sudaro 3,48 proc. fondų biudžetiniams įsipareigojimams 2014–2020 m. numatytų visų išteklių (t. y. iš viso 11 700 000 004 EUR).

³⁴ OL ...

Draudimas perskirstyti išteklius

1. Visų asignavimų, skirtų valstybių narių mažiau išsivysčiusiems regionams, pereinamojo laikotarpio regionams ir labiau išsivysčiusiems regionams, tarp šių regionų kategorijų perskirstyti negalima.
2. Nukrypdama nuo 1 dalies, Komisija deramai pagrįstais atvejais, susijusiais su vieno arba kelių teminių tikslų įgyvendinimu, gali sutikti su valstybės narės pasiūlymu, šiai pirmą kartą teikiant partnerystės sutartį, iki 2 proc. viso vienos kategorijos regionams skirto asignavimo perskirstyti kitų kategorijų regionams.

Papildomumas

1. Šiame straipsnyje vartojamų terminų apibrėžtys:
 - (1) viešosios arba joms lygiavertės struktūrinės išlaidos – valdžios sektoriaus bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas, nurodytas valstybių narių pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97³⁵ rengiamose stabilumo ir konvergencijos programose, kuriose pateikiama jų vidutinio laikotarpio biudžeto strategija;
 - (2) ilgalaikis turtas – visas materialusis arba nematerialusis turtas, kuris sukuriamas per gamybos procesą ir pats pakartotinai arba nuolat gamybos procese naudojamas ilgiau kaip vienus metus;
 - (3) bendrasis pagrindinio kapitalo formavimas³⁶ – suma, apskaičiuojama iš per tam tikrą laikotarpį gamintojų rezidentų įsigyto ilgalaikio turto atėmus nurašytą ilgalaikį turtą ir pridėjus tam tikrus nesukurto turto vertės padidėjimus dėl gamintojo arba institucinių vienetų gamybinės veiklos;
 - (4) valdžios sektorius – institucijų, kurios, be savo politinių ir ekonomikos reguliavimo funkcijų, teikia daugiausia ne rinkos paslaugas (gali būti prekes) asmeniniam arba kolektyviniam naudojimui ir persikirsto pajamas ir turtą, visuma³⁷.
2. Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimo tikslo parama negali būti naudojama vietoj valstybės narės viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų.

³⁵ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

³⁶ Apibrėžtos Europos sąskaitų sistemoje (ESS) ir visų 27 valstybių narių nurodomos stabilumo ir konvergencijos programose.

³⁷ Paaiškinimas. Valdžios sektorių sudaro daugiausia centrinės, valstybės ir vietos valdžios vienetai ir jų nustatomi ir kontroliuojami socialinio draudimo fondai. Be to, prie jo priskiriamos ne pelno institucijos, dalyvaujančios ne rinkos gamyboje, kurias kontroliuoja ir daugiausia finansuoja valdžios sektoriaus vienetai arba socialinio draudimo fondai.

3. Valstybės narės 2014–2020 m. laikotarpiu užtikrina, kad viešosios arba joms lygiavertės struktūrinės išlaidos būtų bent jau lygios partnerystės sutartyje nurodytam orientaciniam lygiui.

Orientacinis vidutinių metinių viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų 2014–2020 m. lygis nustatomas partnerystės sutartyje, remiantis Komisijos *ex ante* patikrinta partnerystės sutartyje pateikta informacija, atsižvelgiant į 2007–2013 m. vidutines metines viešąsias arba joms lygiavertės struktūrinės išlaidas.

Komisija ir valstybės narės atsižvelgia į bendras makroekonominės sąlygas, konkrečias arba išskirtines aplinkybes, pavyzdžiui, privatizavimą arba valstybės narės išskirtinių viešųjų arba lygiaverčių išlaidų lygį 2007–2013 m. laikotarpiu. Jos atsižvelgia į nacionalinių asignavimų iš struktūrinių fondų pokyčius, palyginti su 2007–2013 m.

4. Tai, ar viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimo tikslą lygis per laikotarpį buvo išlaikytas, tikrinama tik tose valstybėse narėse, kurių mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose gyvena ne mažiau kaip 15 proc. gyventojų.

Tose valstybėse narėse, kuriose kurių mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose gyvena ne mažiau kaip 70 proc. gyventojų, tikrinimas vykdomas nacionaliniu lygmeniu.

Tose valstybėse narėse, kurių mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose gyvena daugiau kaip 15 proc., bet mažiau kaip 70 proc. gyventojų, tikrinimas vykdomas nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Tuo tikslu valstybės narės Komisijai teikia informaciją apie išlaidas mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose kiekvienu tikrinimo proceso etapu.

5. Tai, ar viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimo tikslą lygis išlaikytas, tikrinama partnerystės sutarties pateikimo metu (*ex ante* tikrinimas), 2018 m. (laikotarpio vidurio tikrinimas) ir 2022 m. (*ex post* tikrinimas).

Išsamios papildomumo tikrinimo taisyklės išdėstytos III priedo 2 punkte.

6. Jeigu atlikdama *ex post* tikrinimą Komisija nustato, kad valstybė narė neišlaikė partnerystės sutartyje nustatyto orientacinio viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimo tikslą lygio, kaip nurodyta III priede, Komisija gali atlikti finansinę pataisą. Priimdama sprendimą, ar atlikti finansinę pataisą, Komisija turi atsižvelgti į tai, ar valstybės narės ekonominė padėtis nuo laikotarpio vidurio tikrinimo reikšmingai pasikeitė ir ar tuo metu į pokytį buvo atsižvelgta. Išsamios finansinės pataisos normų taisyklės išdėstytos III priedo 3 punkte.
7. 1–6 dalys netaikomos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui skirtoms veiksmų programoms.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMAVIMAS

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos dėl fondų

87 straipsnis

Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo veiksmų programų turinys ir tvirtinimas

1. Veiksmų programą sudaro prioritetinės kryptys. Prioritetinė kryptis nustatoma vienam fondui ir, nepažeidžiant 52 straipsnio, atitinka vieną teminių tikslų, ją sudaro vienas arba keli to teminio tikslo investavimo prioritetai, laikantis konkrečioms fondams taikomų taisyklių. ESF atveju tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis pagal vieną prioritetinę kryptį gali būti sujungiami skirtingų 9 straipsnio 8, 9, 10 ir 11 dalyse nurodytų teminių tikslų investavimo prioritetai, siekiant užtikrinti, kad juos įgyvendinant būtų paprasčiau prisidėti prie kitų prioritetinių kryptų įgyvendinimo.
2. Veiksmų programoje išdėstoma:
 - (a) strategija, pagal kurią veiksmų programa prisidedama prie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos, taip pat:
 - i) BSP fondų programavimo nuoseklumo ir atitikties bendrosioms valstybių narių ir Sąjungos ekonomikos politikos gairėms pagal Sutarties 121 straipsnio 2 dalį ir Tarybos rekomendacijoms, į kurias valstybės narės atsižvelgia savo užimtumo politikoje pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį, užtikrinimo priemonės;
 - ii) pagrindžiamas teminių tikslų ir atitinkamų investavimo prioritetų pasirinkimas, atsižvelgiant į partnerystės sutartį ir *ex ante* vertinimo rezultatus;
 - (b) pagal kiekvieną prioritetinę kryptį:
 - i) investiciniai prioritetai ir atitinkami konkretūs tikslai;
 - ii) bendri ir konkretūs našumo ir rezultatų rodikliai ir, jei reikia, jų bazinė vertė ir kiekybinė siekiama vertė, laikantis konkrečioms fondams taikomų taisyklių;

- iii) remtinų veiksmų apibūdinimas, taip pat, jei reikia, pagrindinės tikslinės grupės, konkrečios tikslinės teritorijos, paramos gavėjų tipai ir planuojamas finansinių priemonių naudojimas;
 - iv) atitinkamos intervencinių veiksmų kategorijos, pagrįstos nomenklatūra, Komisijos patvirtinta įgyvendinimo aktais, priimtais pagal 143 straipsnio 3 dalyje nustatytą nagrinėjimo procedūrą; ir programuojamų išteklių preliminarus paskirstymas;
- (c) indėlis į partnerystės sutartyje išdėstytą integruotą teritorinio vystymosi strategiją, taip pat:
- i) priemonės, kuriomis užtikrinamas fondų, EŽŪFKP ir EJRŽF koordinavimas tarpusavyje ir su kitomis Sąjungos bei nacionalinėmis finansavimo priemonėmis ir EIB;
 - ii) kai tinkama, planuojamas integruotas miestų, kaimų ir pakrančių bei žuvininkystės vietovių ir vietovių, kurioms būdingi specifiniai teritoriniai ypatumai, teritorinio vystymosi metodas, visų pirma 28 ir 29 straipsnių įgyvendinimo tvarka;
 - iii) miestų, kuriuose bus įgyvendinami integruoti tvarios miestų plėtros veiksmai, sąrašas, preliminarūs ERPF paramos metiniai asignavimai tiems veiksams, įskaitant miestams valdymo tikslams pagal Reglamento (ES) Nr. [ERPF] 7 straipsnio 2 dalį skiriamus išteklius ir preliminarus metinius ESF paramos asignavimus integruotiems veiksams;
 - iv) sritys, kuriose bus įgyvendinamos bendruomenės inicijuotos vietos plėtros iniciatyvos;
 - v) tarpregioninių ir tarpvalstybinių veiksmų, kai paramos gavėjai veikia dar bent vienoje valstybėje narėje, tvarka;
 - vi) kai tinkama, planuojamų intervencijų indėlis į makroregionines ir jūrų baseinų strategijas;
- (d) indėlis į partnerystės sutartyje nurodytą integruotą strategiją, skirtą specifiniams geografinių vietovių, kurios yra labiausiai paveiktos skurdo, arba tikslinių grupių, kurios patiria didžiausią diskriminavimo arba atskirties riziką, poreikiams tenkinti, ypač didelį dėmesį atkreipiant į marginalias bendruomenes, jei reikia, nurodant preliminarus finansinius asignavimus;
- (e) tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingas fondų paramos įgyvendinimas, taip pat:
- i) veiklos rezultatų planas pagal 19 straipsnio 1 dalį;
 - ii) dėl kiekvienos *ex ante* sąlygos, nustatytos pagal IV priedą, kuri iki partnerystės sutarties ir veiksmų programos pateikimo nebuvo

- įvykdyta – veiksmai, skirti *ex ante* sąlygai įvykdyti, ir tokių veiksmų grafikas;
- iii) veiksmai, kurių buvo imtasi siekiant į veiksmų programos rengimą įtraukti partnerius, ir partnerių vaidmuo įgyvendinant veiksmų programą, vykdant jos stebėjimą ir ją vertinant;
- (f) tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingas fondų paramos įgyvendinimas, taip pat:
- i) planuojamas techninės pagalbos panaudojimas, taip pat veiksmai, skirti institucijų ir paramos gavėjų administracinių pajėgumų stiprinimui, kartu su reikiama informacija pagal 2 dalies b punktą apie atitinkamą prioritetinę kryptį;
 - ii) paramos gavėjų administracinės naštos įvertinimas ir planuojami jos mažinimo veiksmai bei tikslai;
 - iii) didelės apimties projektų, kurių pagrindinius darbus numatoma pradėti vykdyti iki 2018 m. sausio 1 d., sąrašas;
- (g) finansavimo planas, kurį sudaro dvi lentelės:
- i) lentelė, kurioje pagal 53, 110 ir 111 straipsnius pagal metus suskirstomi iš kiekvieno fondo numatomi skirti visi finansiniai paramos asignavimai;
 - ii) lentelė, kurioje nurodyta visa viso programavimo laikotarpio fondų paramos ir nacionalinio bendro finansavimo finansinių asignavimų suma pagal veiksmų programą ir kiekvieną prioritetinę kryptį. Jeigu nacionalinį bendrą finansavimą sudaro viešasis ir privatusis bendras finansavimas, lentelėje nurodomos preliminarios viešojo ir privačiojo finansavimo dalys. Joje informavimo tikslais nurodomas numatomas EIB dalyvavimas;
- (h) veiksmų programų įgyvendinimo nuostatos, tarp jų:
- i) nurodoma akredituota institucija, vadovaujančioji institucija, tvirtinančioji institucija, jei yra, ir audito institucija;
 - ii) nurodoma įstaiga, kuriai Komisija turi pervesti mokėjimus.
3. Kiekvienoje veiksmų programoje, išskyrus tas veiksmų programas, kurioms skirta techninė pagalba numatoma specialioje veiksmų programoje:
- i) nurodomos konkrečios priemonės, kaip atrenkant veiksmus atsižvelgti į aplinkos apsaugos reikalavimus, išteklių efektyvumą, klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą, atsparumą nelaimėms ir rizikos prevenciją ir valdymą;
 - ii) nurodomos konkrečios priemonės, kaip rengiant, planuojant ir įgyvendinant veiksmų programą skatinti lygias galimybes, užkirsti kelią

bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, ypač galimybių naudotis finansavimu srityje, atsižvelgiant į įvairių tikslinių rizikos grupių poreikius ir ypač į poreikį daugiau galimybių suteikti neįgaliems asmenims;

- iii) nurodoma, kaip ji prisideda prie moterų ir vyrų lygybės skatinimo, ir, jei tinkama, nustatoma, kaip užtikrinti lyčių lygybės aspektų integravimą veiksmų programos ir veiksmo lygmenimis.

Valstybės narės kartu su pasiūlymu dėl veiksmų programos pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą pateikia nacionalinių už lygias galimybes atsakingų įstaigų nuomonę apie ii ir iii punktuose nurodytas priemones.

- 4. Valstybės narės veiksmų programos projektus rengia remdamosi Komisijos patvirtintu pavyzdžiu.

Komisija šį pavyzdį patvirtina įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

- 5. Komisija sprendimą, kuriuo patvirtinama veiksmų programa, priima įgyvendinimo aktais.

88 straipsnis

Jungtinė fondų parama

- 1. Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo veiksmų programoms gali būti skiriama jungtinė fondų parama
- 2. Iš ERPF ir ESF lėšų papildomai ir neviršijant 5 proc. kiekvienai veiksmų programos prioritetinei kryptčiai skiriamo Sąjungos finansavimo gali būti finansuojama veiksmo dalis, kurios sąnaudos yra tinkamos finansuoti iš kito fondo pagal tam fondui taikomas tinkamumo finansuoti taisykles, jeigu to reikia, kad veiksmas būtų sėkmingai įgyvendinamas ir finansuojamos sąnaudos yra su tuo veiksmu tiesiogiai susijusios.
- 3. 1 ir 2 dalys netaikomos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui skirtoms programoms.

Geografinė veiksmų programų įgyvendinimo aprėptis pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą

Išskyrus tuos atvejus, kai Komisija ir valstybė narė susitaria kitaip, ERPF ir ESF veiksmų programos rengiamos atitinkamu geografiniu lygiu, ne žemesniu kaip NUTS 2, remiantis tai valstybei narei būdinga institucine sistema.

Veiksmų programos, kurioms teikiama parama iš Sanglaudos fondo, rengiamos nacionaliniu lygmeniu.

II SKYRIUS

DIDELĖS APIMTIES PROJEKTAI

90 straipsnis

Turinys

Pagal veiksmų programą arba veiksmų programas iš ERPF ir Sanglaudos fondo gali būti remiami veiksmai, kuriuos sudaro grupė darbų, veiklos sričių ar paslaugų, skirtų nedalomam tiksliai nustatyto ekonominio arba techninio pobūdžio uždaviniui, kuriuo siekiama aiškiai nustatytų tikslų, atlikti, o visos sąnaudos yra didesnės kaip 50 000 000 EUR (toliau – didelės apimties projektas). Finansinės priemonės didelės apimties projektais nelaikomos.

91 straipsnis

Komisijai teiktina informacija

1. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija iškart, kai užbaigiamas parengiamasis darbas, pateikia Komisijai šią informaciją apie didelės apimties projektus:
 - (a) apie įstaigą, kuri atsako už didelės apimties projekto įgyvendinimą ir jos pajėgumus;
 - (b) investicijos ir jos vietos apibūdinimas ir susijusi informacija;
 - (c) apie visas sąnaudas ir visas tinkamas finansuoti sąnaudas, atsižvelgiant į 54 straipsnyje nustatytus reikalavimus;

- (d) apie atliktas galimybių studijas, taip pat alternatyvų analizę, jų rezultatus, nepriklausomą kokybės peržiūrą;
- (e) apie ekonominės naudos analizę, įskaitant ekonominę ir finansinę analizę bei rizikos vertinimą;
- (f) apie poveikio aplinkai analizę atsižvelgiant į prisitaikymą prie klimato kaitos padarinių, poreikį juos mažinti, ir atsparumą nelaimėms;
- (g) apie atitiktą atitinkamos veiksmų programos arba programų prioritetinėms kryptims, tikėtiną jų indėlį į tų prioritetinių krypčių konkrečių tikslų įgyvendinimą;
- (h) finansavimo planą, kuriame nurodomi visi planuojami finansiniai ištekliai ir planuojama fondų ir EIB parama, taip pat visi kiti finansavimo šaltiniai ir fiziniai bei finansiniai pažangos stebėsenos rodikliai atsižvelgiant į nustatytą riziką;
- (i) didelės apimties projekto įgyvendinimo grafiką ir, jei numatomas įgyvendinimo laikotarpis yra ilgesnis už programavimo laikotarpį, etapus, kuriems prašoma fondų paramos 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu.

Pagal 143 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą Komisija pateikia preliminarias rekomendacijas dėl metodikos, taikytinos atliekant e punkte nurodytą ekonominės naudos analizę.

Teiktinos informacijos apie didelės apimties projektus forma nustatoma pagal Komisijos įgyvendinimo aktu patvirtintą pavyzdį. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

2. Komisijai tvirtinti pateikti didelės apimties projektai įtraukiami į veiksmų programos didelės apimties projektų sąrašą. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija šį sąrašą peržiūri po dvejų metų nuo veiksmų programos patvirtinimo ir šis sąrašas valstybės narės prašymu gali būti tikslinamas 26 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, ypač jei reikia įtraukti didelės apimties projektus, kuriuos ketinama užbaigti iki 2022 m. pabaigos.

92 straipsnis

Sprendimas dėl didelės apimties projekto

1. Komisija didelės apimties projektą įvertina remdamasi 91 straipsnyje nurodyta informacija, kad nustatytą, ar siūloma fondų parama yra pagrįsta.
2. Komisija ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo informacijos apie didelės apimties projektą pateikimo pagal 91 straipsnį dienos įgyvendinimo aktu priima sprendimą. Tame sprendime apibrėžiamas fizinis objektas, suma, kuriai taikoma prioritetinės krypties bendro finansavimo norma, fiziniai ir finansiniai pažangos stebėsenos rodikliai, numatomas didelės apimties projekto indėlis siekiant atitinkamos prioritetinės krypties arba krypčių tikslų. Sprendimas dėl

patvirtinimo priimamas su sąlyga, kad pirma darbų sutartis bus sudaryta per dvejus metus nuo sprendimo priėmimo.

3. Jei Komisija atsisako didelės apimties projektui skirti fondų paramą, per 2 dalyje nustatytą laikotarpį ji praneša valstybei narei atsisakymo priežastis.
4. Didelės apimties projektų išlaidos į mokėjimo paraiškas neįtraukiamos tol, kol Komisija nepriima sprendimo dėl jų patvirtinimo.

III SKYRIUS

Bendras veiksmų planas

93 straipsnis

Taikymo sritis

1. Bendras veiksmų planas – tai veiksmas, nustatytas ir valdomas pagal pasiektiną našumą ir rezultatus. Jį sudaro grupė projektų, nesusijusių su infrastruktūros teikimu, už kurių vykdymą yra atsakingas paramos gavėjas, ir kuris sudaro veiksmų programos arba programų dalį. Bendro veiksmų plano našumo ir rezultatų rodikliai suderinami tarp valstybės narės ir Komisijos, jie padeda siekti konkrečių veiksmų programų tikslų ir sudaro pagrindą skirti fondų paramą. Rezultatai – tai tiesioginiai bendro veiksmų plano įgyvendinimo padariniai. Paramos gavėjas yra viešosios teisės subjektas. Bendri veiksmų planai nėra laikomi didelės apimties projektais.
2. Bendram veiksmų planui skiriama viešoji parama yra bent mažesnioji iš šių sumų: 10 000 000 EUR arba 20 proc. viešosios paramos veiksmų programai arba programoms.

94 straipsnis

Bendro veiksmų plano rengimas

1. Valstybė narė, vadovaujančioji institucija arba bet kuris paskirtas viešosios teisės subjektas gali pateikti pasiūlymą dėl bendro veiksmų plano kartu su atitinkama veiksmų programa arba vėliau. Jame pateikiamos visos 95 straipsnyje nurodytos sudedamosios dalys.
2. Bendras veiksmų planas parengiamas daliai 2014 m. sausio 1 d.–2022 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu. Už įgyvendinant bendrą veiksmų planą pasiektus našumo ir rezultatų rodiklius atlyginama tik tada, jei jie būna pasiekti po sprendimo dėl bendro veiksmų plano patvirtinimo dienos iki nurodyto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

Bendrų veiksmų planų turinys

Bendrame veiksmų plane pateikiama:

- (1) vystymosi poreikių analizė ir tikslai, kuriais grindžiamas bendras veiksmų planas, atsižvelgiant į veiksmų programų tikslus ir, jei taikomos, konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, valstybių narių ir Sąjungos ekonomikos politikos bendrąsias gaires pagal 121 straipsnio 2 dalį bei Tarybos rekomendacijas, į kurias valstybės narės atsižvelgia savo užimtumo politikoje, pateiktas pagal Sutarties 148 straipsnio 4 dalį;
- (2) planas, kuriame nurodomas bendrų ir konkrečių bendro veiksmų plano tikslų ryšys, orientyrai, našumo ir rezultatų rodikliai, numatomi projektai arba projektų tipai;
- (3) bendri ir konkretūs našumo ir rezultatų stebėsenos rodikliai, kai tinkama, pagal prioritетines kryptis;
- (4) informacija apie bendro veiksmų plano geografinę įgyvendinimo aprėptį ir tikslines grupes;
- (5) numatomas bendro veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpis;
- (6) bendro veiksmų plano poveikio moterų ir vyrų lygybės skatinimui ir diskriminacijos prevencijai analizė;
- (7) kai tinkama, bendro veiksmų plano poveikio tvaraus vystymosi skatinimui analizė;
- (8) bendro veiksmų plano įgyvendinimo nuostatos, taip pat nuostatos dėl:
 - (a) paramos gavėjo, atsakingo už bendro veiksmų plano įgyvendinimą, paskyrimo ir jo kompetencijos atitinkamoje srityje bei jo administracinio ir finansų valdymo pajėgumo užtikrinimo;
 - (b) bendro veiksmų plano valdymo tvarkos pagal 97 straipsnį;
 - (c) bendro veiksmų plano stebėsenos ir vertinimo tvarkos, taip pat duomenų apie orientyrų, našumo ir rezultatų įgyvendinimą kokybės, rinkimo ir saugojimo tvarkos;
 - (d) tvarkos, kuria užtikrinama informacijos apie bendrą veiksmų planą ir fondus sklaida bei jų viešinimas;
- (9) bendro veiksmų plano finansavimo tvarka, taip pat:
 - (a) orientyrų, našumo ir rezultatų tikslų įgyvendinimo sąnaudos remiantis 2 punktu, taikant 57 straipsnio 4 dalyje ir ESF reglamento 14 straipsnyje nurodytus metodus;

- (b) preliminarus mokėjimų paramos gavėjui grafikas, susietas su orientyrais ir tikslais;
- (c) veiksmų programos ir prioritetinės krypties finansavimo planas, įskaitant visą tinkamą finansuoti sumą ir viešąją paramą.

Bendras veiksmų planas rengiamas pagal Komisijos įgyvendinimo aktais patvirtintą pavyzdį. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

96 straipsnis

Sprendimas dėl bendro veiksmų plano

1. Komisija bendrą veiksmų planą vertina remdamasi 95 straipsnyje nurodyta informacija, kad nustatytų, ar fondų parama yra pagrįsta.

Jeigu Komisija per tris mėnesius nuo pasiūlymo dėl bendro veiksmų plano pateikimo nusprendžia, kad jis neatitinka vertinimo reikalavimų, ji pateikia pastabas valstybei narei. Valstybė narė Komisijai suteikia visą prašomą reikalingą papildomą informaciją ir, jei reikia, atitinkamai peržiūri siūlomą bendrą veiksmų planą.

2. Jeigu į visas pastabas tinkamai atsižvelgiama, Komisija priima sprendimą, kuriuo bendrą veiksmų planą patvirtina ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo tos dienos, kai valstybė narė jį pateikia, bet ne anksčiau kaip iki atitinkamų veiksmų programų patvirtinimo.
3. 2 dalyje nurodytame sprendime nurodomas bendro veiksmų plano paramos gavėjas ir tikslai, orientyrai, siekiamas našumas ir rezultatai, šių orientyrų, siekiamo našumo ir rezultatų įgyvendinimo sąnaudos, finansavimo planas pagal veiksmų programas ir prioritetines kryptis, įskaitant visą tinkamą finansuoti sumą ir viešojo finansavimo įnašą, bendro veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpis ir, jei reikia, bendro veiksmų plano įgyvendinimo geografinė aprėptis ir tikslinės grupės.
4. Jei Komisija atsisako leisti skirti fondų paramą bendram veiksmų planui, per 2 dalyje nustatytą laikotarpį ji praneša valstybei narei atsisakymo priežastis.

97 straipsnis

Valdymo komitetas ir bendro veiksmų plano pakeitimai

1. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija atskirai nuo veiksmų programų stebėsenos komiteto sudaro bendro veiksmų plano valdymo komitetą. Valdymo komitetas posėdžiauja ne rečiau kaip du kartus per metus.

Dėl jo sudėties sprendžia valstybė narė, pasitarusi su vadovaujančiąja institucija ir laikydama partnerystės principo.

Komisija gali dalyvauti valdymo komiteto veikloje patariamąja teise.

2. Valdymo komitetas atlieka šias užduotis:
 - (a) bendro veiksmų plano orientyrų, siekiamo našumo ir rezultatų įgyvendinimo pažangos peržiūrą;
 - (b) svarsto ir tvirtina visus pasiūlymus dėl bendro veiksmų plano keitimo, kad būtų atsižvelgta į visus su jo vykdymu susijusius klausimus.
3. Valstybių narių pateikiami prašymai dėl bendrų veiksmų planų keitimo tinkamai pagrindžiami. Komisija, atsižvelgdama į valstybės narės pateiktą informaciją, vertina, ar prašymas dėl pakeitimo yra pagrįstas. Komisija gali pateikti pastabas, o valstybė narė Komisijai pateikia visą reikalingą papildomą informaciją. Komisija priima sprendimą dėl keitimo prašymo ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos, kai valstybė narė jį oficialiai pateikė, jeigu į Komisijos pastabas buvo tinkamai atsižvelgta. Pakeitimas įsigalioja nuo sprendimo dienos, jeigu sprendime nenurodoma kitaip.

98 straipsnis

Bendro veiksmų plano finansų valdymas ir kontrolė

1. Mokėjimai paramos gavėjui pagal bendrą veiksmų planą vykdomi kaip vienkartinės sumos arba pagal standartinius vieneto įkainius. 57 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytos vienkartinių sumų ribos netaikomos.
2. Bendro veiksmų plano finansų valdymu, kontrole ir auditu siekiama tik tikrinti, ar sprendime, kuriuo bendras veiksmų planas patvirtinamas, nurodytos mokėjimų sąlygos įvykdytos.
3. Paramos gavėjas ir jo atsakomybe veikiančios įstaigos veiksmų įgyvendinimo sąnaudas gali nustatyti taikydamos savo apskaitos normas. Audito institucija arba Komisija nevykdo šių apskaitos normų ir faktiškai paramos gavėjo patirtų sąnaudų audito.

IV SKYRIUS

Teritorinė plėtra

99 straipsnis

Integruotos teritorinės investicijos

1. Jeigu pagal miestų plėtros strategiją arba kitas teritorines strategijas ar susitarimus, nurodytus Reglamento ... [ESF] 12 straipsnio 1 dalyje, reikalaujama laikytis integruoto požiūrio ir investuojama pagal daugiau negu vieną vienos arba kelių veiksmų programų prioritetinę kryptį, veiksmas įgyvendinamas kaip integruota teritorinė investicija (toliau – ITI).
2. Atitinkamose veiksmų programose nurodomos planuojamos ITI ir preliminarūs kiekvienos ITI finansiniai asignavimai pagal kiekvieną prioritetinę kryptį.
3. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija gali paskirti vieną arba kelias tarpines įstaigas, tarp jų – vietos valdžios institucijas, regionines vystymosi įstaigas arba nevyriausybinės organizacijas, kurios valdytų ir įgyvendintų ITI.
4. Valstybė narė arba atitinkama vadovaujančioji institucija užtikrina, kad veiksmų programos stebėsenos sistema leistų nustatyti prioritetinės krypties veiksmus ir rezultatus, kuriais prisidedama prie ITI.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

STEBĖSENA, VERTINIMAS, INFORMAVIMAS IR KOMUNIKACIJA

I SKYRIUS

Stebėseną ir vertinimą

100 straipsnis

Stebėsenos komiteto funkcijos

1. Stebėsenos komitetas visų pirma nagrinėja:

- (a) visus klausimus, kurie daro poveikį veikslių programos įgyvendinimo rezultatams;
 - (b) pažangą įgyvendinant vertinimo planą ir tolesnius veiksmus atsižvelgiant į per vertinimą nustatytus faktus;
 - (c) komunikacijos strategijos įgyvendinimą;
 - (d) didelės apimties projektų įgyvendinimą;
 - (e) bendrų veikslų planų įgyvendinimą;
 - (f) veikslus, skirtus vyrų ir moterų lygybei, lygioms galimybėms, nediskriminavimui skatinti, taip pat skirtus tam, kad neįgaliems asmenims būtų suteikta daugiau galimybių;
 - (g) veikslus, skirtus tvariam vystymuisi skatinti;
 - (h) veikslų programose numatytus veikslus, kurių buvo imtasi *ex ante* sąlygoms įvykdyti;
 - (i) finansines priemones.
2. Stebėsenos komitetas nagrinėja ir tvirtina:
- (a) veikslų atrankos metodiką ir kriterijus;
 - (b) metinę ir galutinę įgyvendinimo ataskaitas;
 - (c) veikslų programos vertinimo planą ir visus plano pakeitimus;
 - (d) veikslų programos komunikacijos strategiją ir visus jos pakeitimus;
 - (e) visus vadovaujančiosios institucijos pasiūlymus dėl veikslų programos pakeitimų.

101 straipsnis

Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo įgyvendinimo ataskaitos

1. Iki 2016 m. balandžio 30 d. ir kiekvienų paskesnių metų, įskaitant 2022 m., balandžio 30 d. valstybė narė Komisijai pateikia metinę ataskaitą, kaip nustatyta 44 straipsnio 1 dalyje. 2016 m. teikiama ataskaita apima 2014 ir 2015 finansinius metus, taip pat laikotarpį nuo išlaidų tinkamumo finansuoti pradžios iki 2013 m. gruodžio 31 d.
2. Metinėse įgyvendinimo ataskaitose pateikiama informacija apie:
 - (a) veikslų programos įgyvendinimą pagal 44 straipsnio 2 dalį;

- (b) didelės apimties projektų ir bendrų veiksmų planų rengimo ir įgyvendinimo pažangą.
3. 2017 ir 2019 m. teikiamose metinėse įgyvendinimo ataskaitose pateikiama ir įvertinama informacija, nurodyta 44 straipsnio 3 ir 4 dalyse, ir 2 dalyje nurodyta informacija, taip pat pateikiama informacija apie:
- (a) pažangą, padarytą įgyvendinant integruoto teritorinio vystymosi principą, įskaitant tvarią miestų plėtrą ir bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą pagal veiksmų programą;
 - (b) veiksmų, kuriais stiprinami valstybės narės institucijų ir paramos gavėjų pajėgumai administruoti ir naudoti fondų paramą, įgyvendinimo pažangą;
 - (c) tarpregioninių ir tarpvalstybinių veiksmų įgyvendinimo pažangą;
 - (d) vertinimo plano įgyvendinimo pažangą ir paskesnius veiksmus, kurių imtasi dėl per vertinimą nustatytų faktų;
 - (e) konkrečius veiksmus, kurių imtasi siekiant skatinti moterų ir vyrų lygybę, užkirsti kelią diskriminacijai, taip pat suteikti daugiau galimybių neįgaliems asmenims ir apie tai, kokia tvarka buvo siekiama užtikrinti, kad veiksmų programoje ir veiksmuose būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą;
 - (f) veiksmus, kurių imtasi tvariam vystymuisi skatinti pagal 8 straipsnį;
 - (g) informavimo apie fondus ir jų viešinimo priemonių rezultatus, pasiektus įgyvendinant komunikacijos strategiją;
 - (h) veiklos socialinių inovacijų srityje, jei tokia veikla vykdoma, įgyvendinimo pažangą;
 - (i) pažangą, padarytą įgyvendinant priemones, skirtas specifiniams geografinių vietovių, kurios yra labiausiai paveiktos skurdo, arba tikslinių grupių, kurios patiria didžiausią diskriminavimo arba atskirties riziką, poreikiams tenkinti, ypač didelį dėmesį atkreipiant į marginalias bendruomenes, įskaitant, kai tinkama, panaudotus finansinius išteklius;
 - (j) partnerių dalyvavimą įgyvendinant, stebint ir vertinant veiksmų programą.
4. Metinė ir galutinė įgyvendinimo ataskaitos rengiamos pagal Komisijos įgyvendinimo aktuose patvirtintus pavyzdžius. Šie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

102 straipsnis

Finansinių duomenų teikimas

1. Iki sausio 31 d., balandžio 30 d., liepos 31 d. ir spalio 31 d. vadovaujančioji institucija elektroniniu būdu Komisijai stebėsenos tikslais apie kiekvieną veiksmų programą pateikia šiuos duomenis pagal prioritetines kryptis:

- (a) visas ir viešąsias tinkamas finansuoti veiksmų sąnaudas ir paramai atrinktų veiksmų skaičių;
 - (b) visas ir viešąsias tinkamas finansuoti sąnaudas pagal sutartis arba kitus teisinius įsipareigojimus, kuriuos paramos gavėjai yra prisiėmę, kad įgyvendintų paramai atrinktą veiksmą;
 - (c) visas paramos gavėjų vadovaujančiajai institucijai deklaruotas tinkamas finansuoti išlaidas.
2. Sausio 31 d. pateikiami duomenys taip pat skirstomi pagal intervencijos kategorijas. Šie duomenys laikomi atitinkančiais 44 straipsnio 2 dalyje nurodytus finansinių duomenų pateikimo reikalavimus.
 3. Kartu su sausio 31 d. ir liepos 31 d. pateikiamais duomenimis pateikiama prognozė, kokią sumą valstybės narės numato nurodyti einamųjų finansinių metų ir ateinančių finansinių metų mokėjimo paraiškose.
 4. Pagal šį straipsnį teikiamų duomenų laikotarpio pabaiga yra mėnesio, einančio prieš duomenų pateikimo mėnesį, pabaiga.

103 straipsnis

Sanglaudos ataskaita

Pagal Sutarties 175 straipsnį teikiamoje Komisijos ataskaitoje pateikiama:

- (a) informacija apie pažangą, padarytą siekiant ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, taip pat informacija apie regionų socialinę ir ekonominę padėtį bei vystymąsi ir apie tai, kaip atsižvelgiama į Sąjungos prioritetus;
- (b) informacija apie tai, kaip prie padarytos pažangos prisidėjo fondai, EIB ir kitos priemonės ir koki poveikį jai turėjo kita Sąjungos ir nacionalinė politika.

104 straipsnis

Vertinimas

1. Vadovaujančioji institucija parengia kiekvienos veiksmų programos vertinimo planą. Vertinimo planas stebėsenos komitetui pateikiamas per pirmą posėdį. Jeigu stebėsenos komitetas sudaromas daugiau negu vienai veiksmų programai, vertinimo planas gali būti parengtas visoms atitinkamoms veiksmų programoms.
2. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. vadovaujančiosios institucijos Komisijai pateikia kiekvienos programos ataskaitą, kurioje apibendrina faktus, nustatytus per vertinimus, įskaitant programų pagrindinių našumo ir rezultatų rodiklių vertinimus, atliktus per programavimo laikotarpį.
3. Komisija atlieka *ex post* vertinimus glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir vadovaujančiosiomis institucijomis.

II SKYRIUS

Informavimas ir komunikacija

105 straipsnis

Informavimas ir viešinimas

1. Valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos yra atsakingos už šiuos dalykus:
 - (a) už užtikrinimą, kad būtų sukurta viena bendra interneto svetainė arba portalas, kur būtų skelbiama informacija apie visas tos valstybės narės veiksmų programas ir galimybes naudotis;
 - (b) už tai, kad galimi paramos gavėjai būtų informuojami apie finansavimo pagal veiksmų programas galimybes;
 - (c) už tai, kad įgyvendinant informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su partnerystės sutarčių, veiksmų programų ir veiksmų rezultatais ir poveikiu, Sąjungos piliečiai būtų informuojami apie sanglaudos politikos ir fondų vaidmenį ir pasiekimus.
2. Kad užtikrintų fondų paramos skaidrumą, valstybės narės sudaro ir pildo veiksmų pagal veiksmų programas ir fondus sąrašą CSV arba XML formatais, jį skelbia vienoje bendroje interneto svetainėje arba portale, kur pateikiamas visų tos valstybės narės veiksmų programų sąrašas ir santrauka.

Veiksmų sąrašas atnaujinamas ne rečiau kaip kas tris mėnesius.

Būtinausia informacija, kurią reikia pateikti veiksmų sąrašė, nurodyta V priede.
3. Išsamios informavimo ir viešinimo priemonių, skirtų visuomenei, ir informavimo priemonių, skirtų pareiškėjams ir paramos gavėjams, taisyklės išdėstytos V priede.
4. Techninius veiksmui skirtų informavimo ir viešinimo priemonių ypatumus, nurodymus dėl skiriamojo ženklo sukūrimo ir spalvų standarto apibūdinimą Komisija tvirtina įgyvendinimo aktais, kurie priimami pagal 143 straipsnio 3 dalyje nustatytą nagrinėjimo procedūrą.

Komunikacijos strategija

1. Vadovaujančioji institucija parengia kiekvienos veiksmų programos komunikacijos strategiją. Kelioms veiksmų programoms gali būti parengta bendra komunikacijos strategija.

Į komunikacijos strategiją įtraukiamos V priede nurodytos sudedamosios dalys ir kasmet atnaujinama informacija, nurodant išsamius planuojamos informavimo ir viešinimo veiklos duomenis.

2. Komunikacijos strategija aptariama ir tvirtinama per pirmą stebėsenos komiteto posėdį po to, kai patvirtinama veiksmų programa.

Visus komunikacijos strategijos pakeitimus aptaria ir tvirtina stebėsenos komitetas.

3. Vadovaujančioji institucija kiekvienos veiksmų programos stebėsenos komitetą bet kartą per metus informuoja apie komunikacijos strategijos įgyvendinimo pažangą ir rezultatų vertinimą.

Už informavimą ir komunikaciją atsakingi pareigūnai ir jų tinklai

1. Kiekviena valstybė narė paskiria už informavimą ir komunikaciją atsakingą pareigūną, kuris koordinuoja informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su vienu arba keliais fondais, ir atitinkamai informuoja Komisiją.
2. Už informavimą ir komunikaciją atsakingas pareigūnas koordinuoja nacionalinį už komunikaciją, susijusią su fondais, atsakingų asmenų tinklą, įskaitant atitinkamas Europos teritorinio bendradarbiavimo programas, ir jam pirmininkauja, taip pat koordinuoja V priede nurodytos vienos bendros interneto svetainės arba portalo kūrimą ir prievolės teikti komunikacijos priemonių, kurių imtasi nacionaliniu lygmeniu, apžvalgą, vykdymą.
3. Kiekviena vadovaujančioji institucija paskiria po vieną asmenį, atsakingą už informavimą ir komunikaciją veiksmų programos lygmeniu, ir apie paskirtus asmenis praneša Komisijai.
4. Komisija sukuria Sąjungos tinklus, kurių narius paskiria valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos, siekdama užtikrinti, kad būtų keičiamasi komunikacijos strategijų įgyvendinimo rezultatų duomenimis, patirtimi įgyvendinant informavimo ir komunikacijos priemones ir kita gerąja patirtimi.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

TECHNINĖ PAGALBA

108 straipsnis

Komisijos iniciatyva teikiama techninė pagalba

Fondų lėšomis galima remti techninę pagalbą, neviršijant 0,35 proc. metinių konkrečiam fondui skirtų asignavimų.

109 straipsnis

Valstybių narių techninė pagalba

1. Iš kiekvieno fondo galima finansuoti techninės pagalbos veiksmus, kurie tinkami finansuoti pagal bet kurį kitą fondą. Fondų paramos suma, skiriama techninei pagalbai, negali viršyti 4 proc. visos fondų lėšų, skirtų kiekvienos regionų, kuriuose įgyvendinamas investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslas, kategorijos veiksmų programoms, sumos.
2. Techninė pagalba teikiama kaip vieno fondo prioritetinga kryptis pagal veiksmų programą arba specialią veiksmų programą.
3. Techninei pagalbai iš vieno fondo skirtos lėšos negali viršyti 10 proc. visų lėšų, skirtų iš to fondo valstybės narės veiksmų programoms pagal kiekvieną regionų, kuriuose įgyvendinamas investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslas, kategoriją.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

FONDŲ FINANSINĖ PARAMA

110 straipsnis

Bendro finansavimo normų nustatymas

1. Komisijos sprendime, kuriuo patvirtinama veiksmų programa, nustatoma bendro finansavimo norma ir didžiausia galima fondų parama kiekvienai prioritetingai krypti.

2. Dėl kiekvienos prioritetinės krypties Komisijos sprendime nurodoma, ar tai prioritetinei kryptčiai nustatyta bendro finansavimo norma turi būti taikoma:
 - a) visoms tinkamoms finansuoti išlaidoms, įskaitant viešąsias ir privačiąsias išlaidas; arba
 - b) viešosioms tinkamoms finansuoti išlaidoms.
3. Pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą įgyvendinamų veiksmų programų kiekvienos prioritetinės krypties bendro finansavimo norma negali būti didesnė kaip:
 - (a) Sanglaudos fondui – 85 proc.,
 - (b) valstybių narių, kurių 2007–2009 m. laikotarpiu BVP vienam gyventojui vidurkis buvo mažesnis kaip 85 proc. ES-27 vidurkio tuo laikotarpiu, mažiau išsivysčiusiems regionams, ir atokiausiems regionams – 85 proc.,
 - (c) valstybių narių mažiau išsivysčiusiems regionams, išskyrus nurodytus b punkte, 2014 m. sausio 1 d. atitinkantiems Sanglaudos fondo pereinamojo laikotarpio tvarkos taikymo kriterijus, – 80 proc.,
 - (d) valstybių narių mažiau išsivysčiusiems regionams, išskyrus nurodytus b ir c punktuose, ir visiems regionams, kurių BVP vienam gyventojui 2007–2013 m. laikotarpiu buvo mažesnis kaip 75 proc. ES-25 vidurkio atitinkamu laikotarpiu, tačiau kurių BVP vienam gyventojui padidėjo iki daugiau kaip 75 proc. ES-27 vidurkio, – 75 proc.,
 - (e) pereinamojo laikotarpio regionams, išskyrus nurodytus d punkte, – 60 proc.,
 - (f) labiau išsivysčiusiems regionams, išskyrus nurodytus d punkte, – 50 proc.

Pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą įgyvendinamų veiksmų programų kiekvienos prioritetinės krypties bendro finansavimo norma negali būti didesnė kaip 75 proc. Papildomų lėšų pagal 84 straipsnio 1 dalies e punktą bendro finansavimo norma negali būti didesnė kaip 50 proc.

Tokia bendro finansavimo norma taip pat taikoma papildomoms lėšoms pagal Reglamento (ES) Nr. [...] /2012 [ETB reglamentas] 4 straipsnio 2 dalį.

5. Didžiausia galima bendro finansavimo norma pagal 3 dalį prioritetinės krypties lygmeniu padidinama dešimčia procentinių punktų, jeigu visa prioritetinė kryptis yra įgyvendinama naudojant finansines priemones arba bendruomenės inicijuotos vietos plėtros veiksmams.
6. Fondų parama kiekvienai prioritetinei kryptčiai yra ne mažesnė kaip 20 proc. tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų.
7. Veiksmų programoje gali būti numatyta atskira iki 100 proc. bendrai finansuojama prioritetinė kryptis, skirta veiksmams, įgyvendinamiems naudojant Sąjungos lygmeniu nustatytas ir tiesiogiai arba netiesiogiai Komisijos

valdomas finansines priemones, remti. Nustačius tokį atskirą prioritetą, atitinkamos krypties paramos negalima įgyvendinti kitais būdais.

111 straipsnis

Bendro finansavimo normų moduliavimas

Prioritetinei krypčiai taikoma fondų bendro finansavimo norma gali būti moduluojama atsižvelgiant į:

- (1) prioritinės krypties svarbą Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos įgyvendinimui, atsižvelgiant į konkrečias spragas, kurias reikia pašalinti;
- (2) aplinkos apsaugą ir jos gerinimą, pirmiausia taikant atsargumo principą, prevencinių veiksmų principą ir principą „teršėjas moka“;
- (3) mobilizuotą privataus finansavimo dalį;
- (4) tai, ar įtraukiamos šios vietovės, kuriose susiduriama su didelėmis ir nuolatinėmis gamtinėmis arba demografinėmis kliūtimis:
 - (a) salose esančios valstybės narės, kurios atitinka Sanglaudos fondo finansavimo reikalavimus, ir kitos salos, išskyrus salas, kuriose yra valstybės narės sostinė arba kurias su pagrindine valstybės teritorija jungia nuolatinė jungtis;
 - (b) kalnuotos vietovės, apibrėžtos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose;
 - (c) retai (mažiau kaip 50 gyventojų viename kvadratiniam kilometre) ir labai retai (mažiau kaip 8 gyventojai viename kvadratiniam kilometre) apgyvendintos vietovės.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

VALDYMAS IR KONTROLĖ

I SKYRIUS

Valdymo ir kontrolės sistemos

112 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybės narės užtikrina, kad veiksmų programų valdymo ir kontrolės sistemos būtų nustatytos laikantis 62 ir 63 straipsnių.
2. Valstybės narės užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir ištaiso bei susigražina neteisėtai sumokėtas sumas ir visus delspinigius. Apie šiuos pažeidimus jos praneša Komisijai ir nuolat informuoja Komisiją apie susijusių administracinių ir teisinių procedūrų eigą.

Kai paramos gavėjui neteisėtai sumokėtų sumų susigražinti neįmanoma ir tai įvyko dėl valstybės narės kaltės arba aplaidumo, valstybė narė yra atsakinga už atitinkamų sumų gražinimą į bendrąjį Sąjungos biudžetą.

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos išsamios šioje dalyje nustatytų valstybių narių prievolių vykdymo taisyklės.

3. Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. visa informacija tarp paramos gavėjų ir vadovaujančiųjų, tvirtinančiųjų, audito institucijų ir tarpinių įstaigų būtų galima keistis tik per elektroninio keitimosi duomenimis sistemas.

Šios sistemos palengvina sąveiką su nacionalinėmis ir Sąjungos sistemomis ir jomis paramos gavėjams sudaromos sąlygos pirmoje pastraipoje nurodytą informaciją pateikti tik vieną kartą.

Komisija įgyvendinimo aktais priima išsamias keitimosi informacija pagal šią dalį taisykles. Šie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

II SKYRIUS

Valdymo ir kontrolės institucijos

113 straipsnis

Institucijų paskyrimas

1. Valstybė narė kiekvienai veiksmų programai paskiria nacionalinę, regioninę arba vietos valdžios instituciją arba įstaigą, kuri veikia kaip vadovujančioji institucija. Ta pati viešoji institucija arba įstaiga gali būti paskirta daugiau negu vienos veiksmų programos vadovujančiąja institucija.
2. Valstybė narė, nepažeisdama 3 dalies, kiekvienai veiksmų programai paskiria nacionalinę, regioninę arba vietos valdžios instituciją arba įstaigą, kuri veikia kaip tvirtinančioji institucija. Ta pati tvirtinančioji institucija gali būti paskirta daugiau nei vienai veiksmų programai.
3. Valstybė narė gali paskirti veiksmų programos vadovujančiąją instituciją, kuri papildomai atlieka tvirtinančiosios institucijos funkcijas.
4. Valstybė narė kiekvienai veiksmų programai paskiria nacionalinę, regioninę arba vietos valdžios instituciją arba įstaigą, funkcinio požiūriu nepriklausomą nuo vadovujančiosios institucijos ir tvirtinančiosios institucijos, kuri veikia kaip audito institucija. Tą pačią audito instituciją galima skirti daugiau nei vienai veiksmų programai.
5. Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo vadovujančiosios, tvirtinančiosios ir audito institucijų funkcijas gali vykdyti ta pati viešosios valdžios institucija arba įstaiga, jeigu laikomasi funkcijų atskyrimo principo. Tačiau veiksmų programų, kurioms skiriama fondų parama yra daugiau kaip 250 000 000 EUR, ta pati viešosios valdžios institucija arba įstaiga, kuri vykdo vadovujančiosios institucijos funkcijas, negali vykdyti audito institucijų funkcijų.
6. Valstybė narė gali paskirti vieną ar kelias tarpines įstaigas, kurios vykdytų tam tikras vadovujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos funkcijas tos institucijos atsakomybe. Atitinkami vadovujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos ir tarpinių įstaigų susitarimai įforminami raštu.
7. Valstybė narė arba vadovujančioji institucija gali dalies veiksmų programos valdymą patikėti tarpinei įstaigai pagal rašytinį valstybės narės arba vadovujančiosios institucijos ir tarpinės įstaigos susitarimą (toliau – bendrųjų įgaliojimų suteikimas). Tarpinė įstaiga pateikia garantijas dėl savo mokumo ir kompetencijos atitinkamoje srityje ir jos administracinio bei finansų valdymo.
8. Valstybė narė raštu nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su vadovujančiosiomis, tvirtinančiosiomis ir audito institucijomis, šių institucijų tarpusavio santykius ir santykius su Komisija

Vadovaujančiosios institucijos funkcijos

1. Vadovaujančioji institucija atsako už veiksmų programos valdymą laikantis patikimo finansų valdymo principo.
2. Valdydama veiksmų programą vadovaujančioji institucija:
 - (a) teikia pagalbą stebėsenos komitetui šiam atliekant savo darbą, teikia jam informaciją, kuri yra reikalinga jo funkcijoms vykdyti, visų pirma duomenis, susijusius su veiksmų programų pažanga siekiant jų tikslų, finansinius duomenis bei duomenis apie rodiklius ir orientyrus;
 - (b) rengia ir, stebėsenos komitetui patvirtinus, teikia Komisijai metinę ir galutinę įgyvendinimo ataskaitas;
 - (c) tarpinėms įstaigoms ir paramos gavėjams teikia informaciją, kuri yra svarbi jų užduotims vykdyti ir veiksams įgyvendinti;
 - (d) nustato kompiuterizuotų kiekvieno veiksmo duomenų, kurie yra reikalingi stebėsenai, vertinimui, finansų valdymui, tikrinimui ir auditui, įskaitant duomenis apie atskirus veiksmų dalyvius, kai taikytina, kaupimo ir saugojimo sistemą;
 - (e) užtikrina, kad d punkte nurodyti duomenys būtų renkami, įvedami į sistemą ir joje saugomi ir kad duomenys apie rodiklius būtų suskirstyti pagal lytis, jei to reikalaujama pagal ESF reglamento I priedą.
3. Veiksmų atrankos srityje vadovaujančioji institucija:
 - (a) parengia ir patvirtinusi taiko atitinkamas atrankos procedūras ir kriterijus, kurie yra:
 - i) nediskriminuojantys ir skaidrūs;
 - ii) atitinka 7 ir 8 straipsniuose nustatytus bendruosius principus;
 - (b) užtikrina, kad atrinktas veiksmas atitiktų atitinkamo fondo arba fondų paramos aprėptis ir intervencijos kategoriją, nurodytą pagal veiksmų programos prioritetinę kryptį arba kryptis;
 - (c) paramos gavėjui pateikia dokumentą, kuriame išdėsto paramos teikimo kiekvienam veiksmui sąlygas, taip pat konkrečius reikalavimus dėl pagal veiksmą teiktinų produktų arba paslaugų, finansavimo plano ir vykdymo termino;
 - (d) prieš patvirtindama veiksmą įsitikina, ar paramos gavėjas turi administracinę, finansinę ir veiklos pajėgumą įvykdyti c punkte nurodytas sąlygas;

- (e) jeigu veiksmą pradėta vykdyti prieš pateikiant finansavimo paraišką vadovaujančiajai institucijai, įsitikina, kad buvo laikomasi veiksmui taikomų Sąjungos ir nacionalinių taisyklių;
 - (f) užtikrina, kad pareiškėjas fondų paramos negautų, jeigu jam buvo arba turėjo būti taikoma lėšų susigrąžinimo procedūra pagal 61 straipsnį dėl to, kad buvo pakeista gamybinės veiklos Sąjungoje vieta;
 - (g) nustato intervencijos kategorijas, prie kurių priskiriamos veiksmo išlaidos.
4. Veiksmų programos finansų valdymo ir kontrolės srityje vadovaujančioji institucija:
- (a) tikrina, ar bendrai finansuojami produktai ir paslaugos suteikti ir ar paramos gavėjų deklaruotos išlaidos buvo jų apmokėtos ir atitinka taikomą Sąjungos ir nacionalinę teisę, veiksmų programą ir paramos veiksmui sąlygas;
 - (b) užtikrina, kad veiksmą įgyvendinant dalyvaujantys paramos gavėjai, kuriems atlyginamos tik tinkamos finansuoti faktiškai patirtos išlaidos, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba tinkamą visų su veiksmu susijusių sandorių apskaitos kodeksą;
 - (c) atsižvelgdama į nustatytą riziką nustato veiksmingas ir proporcingas kovos su sukčiavimu priemones;
 - (d) nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 62 straipsnio g punkto reikalavimų;
 - (e) parengia valdymo patikinimo deklaraciją dėl valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo, patikimo finansų valdymo principo kartu su ataskaita, kurioje išdėstomi atliktos valdymo kontrolės rezultatai, visi nustatyti valdymo ir kontrolės sistemos trūkumai ir visi taisomieji veiksmai, kurių buvo imtasi.
5. Tikrinant pagal 4 dalies a punktą atliekamos šios procedūros:
- (a) kiekvienos paramos gavėjų pateiktos išlaidų atlyginimo paraiškos administracinis tikrinimas;
 - (b) veiksmų patikros vietoje.
- Patikrų vietoje dažnis ir aprėptis proporcingai atitinka viešosios paramos veiksmui dydį bei per tas patikras ir audito institucijos atliktą visos valdymo ir kontrolės sistemos auditą nustatytą rizikos lygį.
6. Konkrečių veiksmų patikros vietoje pagal 5 straipsnio b punktą gali būti atliekamos atrankos būdu.

7. Jeigu vadovaujančioji institucija pagal veiksmų programą taip pat yra ir paramos gavėja, 4 dalies a punkte nurodyta tikrinimų tvarka užtikrinamas tinkamas funkcijų atskyrimas.
8. Komisijai pagal 142 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos išsamios 2 dalies d punkte nurodyto keitimosi informacija sąlygos.
9. Komisijai pagal 142 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos 4 dalies d punkte nurodytos audito sekos tvarkos taisyklės.
10. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina 4 dalies e punkte nurodytos valdymo deklaracijos pavyzdį. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

115 straipsnis

Tvirtinančiosios institucijos funkcijos

Veiksmų programos tvirtinančioji institucija visų pirma yra atsakinga už:

- (a) mokėjimo paraiškų parengimą ir pateikimą Komisijai bei patvirtinimą, kad jos parengtos naudojant patikimas apskaitos sistemas, yra pagrįstos patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais ir buvo vadovaujančiosios institucijos patikrintos;
- (b) metinių sąskaitų parengimą;
- (c) patvirtinimą, kad metinės sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos ir kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles, buvo patirtos vykdant veiksmus, atrinktus finansavimui pagal veiksmų programai taikytinus kriterijus bei laikantis Sąjungos ir nacionalinių taisyklių;
- (d) užtikrinimą, kad veiktų kompiuterizuota sistema, kurioje būtų registruojami ir saugomi kiekvieno veiksmo apskaitos duomenys, saugomi mokėjimo paraiškoms ir metinėms sąskaitoms parengti reikalingi duomenys, įskaitant duomenis apie susigrąžintinas, susigrąžintas sumas ir anuliuotas sumas, panaikinus dalį veiksmui arba veiksmų programai skirto įnašo arba visą įnašą;
- (e) užtikrinimą mokėjimo paraiškų rengimo ir teikimo tikslais, kad iš vadovaujančiosios institucijos gauta tinkama informacija apie įvykdytas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;
- (f) tai, kad mokėjimo paraiškų rengimo ir teikimo tikslais būtų atsižvelgta į visų auditų, kuriuos atliko audito institucija arba kurie buvo atlikti jos atsakomybe, rezultatus;
- (g) Komisijai deklaruotų išlaidų ir atitinkamo viešojo paramos gavėjams skirto įnašo apskaitos įrašų saugojimą kompiuterinėse laikmenose;
- (h) susigrąžintinų sumų apskaitą ir anuliuotų sumų apskaitą, panaikinus dalį veiksmui skirtą įnašą arba visą įnašą. Susigrąžintos sumos iki veiksmų

programos užbaigimo sugražinamos į Sąjungos bendrąjį biudžetą, išskaitant jas iš kitos išlaidų ataskaitos.

116 straipsnis

Audito institucijos funkcijos

1. Audito institucija užtikrina, kad būtų atliekamas valdymo ir kontrolės sistemų, tinkamos veiksmų imties ir metinių sąskaitų auditas.

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus ir juose nustatyti sąlygas, kurias šie audita turi atitikti.

2. Jeigu auditą atlieka ne audito institucija, o kita įstaiga, audito institucija užtikrina, kad ta įstaiga funkcinio požiūriu būtų pakankamai nepriklausoma.

3. Audito institucija užtikrina, kad atliekant auditą būtų atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus.

4. Audito institucija per šešis mėnesius nuo veiksmų programos patvirtinimo parengia audito strategiją. Audito strategijoje išdėstoma audito metodika, veiksmų atrankos auditui metodas ir audito planavimas per einamuosius ir dvejus paskesnius ataskaitinius metus. Audito strategija nuo 2016 iki 2022 m. imtinai kasmet atnaujinama. Jeigu bendra valdymo ir kontrolės sistema taikoma daugiau kaip vienai veiksmų programai, atitinkamoms veiksmų programoms gali būti parengta viena bendra audito strategija. Audito institucija, gavusi prašymą, audito strategiją pateikia Komisijai.

5. Audito institucija parengia:

- i) audito nuomonę apie metines praėjusių ataskaitinių metų sąskaitas: apie metinių sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą, valdymo ir kontrolės sistemos veikimą, atitinkamų sandorių teisėtumą ir tvarkingumą;
- ii) metinę kontrolės ataskaitą, kurioje išdėstomi per praėjusiais ataskaitiniais metais atliktą auditą nustatyti faktai.

ii punkte nurodytoje ataskaitoje išdėstomi visi nustatyti valdymo ir kontrolės sistemos trūkumai ir visos taisomosios priemonės, kurių buvo imtasi arba pasiūlyta imtis.

Jeigu bendra valdymo ir kontrolės sistema taikoma daugiau negu vienai veiksmų programai, ii punkte nurodyta informacija gali būti grupuojama vienoje ataskaitoje.

6. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina audito strategijos, audito nuomonės ir metinės audito ataskaitos pavyzdžius ir 4 dalyje minėto atrankos metodo nustatymo būdus. Šie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

7. Taikydama 143 straipsnio 3 dalyje nustatytą nagrinėjimo procedūrą Komisija priima įgyvendinimo taisykles dėl per Komisijos pareigūnų arba įgaliotų Komisijos atstovų atliktą auditą surinktų duomenų naudojimo.

III SKYRIUS

Akreditavimas

117 straipsnis

Vadovaujančiosios institucijos ir tvirtinančiosios institucijos akreditavimas ir akreditacijos panaikinimas

1. Akreditavimo institucija priima oficialų sprendimą akredituoti tas vadovaujančiąsias ir tvirtinančiąsias institucijas, kurios atitinka Komisijos deleguotaisiais aktais, priimtais pagal 142 straipsnį, nustatytus akreditavimo kriterijus.
2. 1 dalyje nurodytas oficialus sprendimas grindžiamas nepriklausomos audito įstaigos, kuri vertina valdymo ir kontrolės sistemą, jai priklausančių tarpinių įstaigų vaidmenį ir tai, kaip ji atitinka 62, 63, 114 ir 115 straipsnius, ataskaita ir nuomone. Akreditavimo institucija atsižvelgia į tai, ar veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistemos yra panašios į tas, kurios veikė ankstesnį programavimo laikotarpį, taip pat į visus duomenis apie jų veikimo veiksmingumą.
3. Valstybė narė 1 dalyje nurodytą oficialų sprendimą perduoda Komisijai per šešis mėnesius nuo sprendimo, kuriuo patvirtinta veiksmų programa, priėmimo.
4. Jeigu visa fondų paramos veiksmų programai suma yra didesnė kaip 250 000 000 EUR, Komisija gali paprašyti per du mėnesius nuo 1 dalyje nurodyto oficialaus sprendimo gavimo pateikti nepriklausomos audito įstaigos ataskaitą ir nuomonę bei valdymo ir kontrolės sistemos aprašą.

Komisija gali pateikti pastabas per du mėnesius nuo šių dokumentų gavimo.

Nusprendama, ar prašyti šių dokumentų, Komisija atsižvelgia į tai, ar veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistemos yra panašios į tas, kurios veikė ankstesnį programavimo laikotarpį, ar vadovaujančioji institucija taip pat vykdo ir tvirtinančiosios institucijos funkcijas, ir į visus duomenis apie jų veikimo veiksmingumą.

Bendradarbiavimas su audito institucijomis

1. Komisija bendradarbiauja su audito institucijomis, derindama savo audito planus ir metodus, ir nedelsdama pasikeičia atlikto valdymo ir kontrolės sistemų audito rezultatais.
2. Siekdama sudaryti palankesnes sąlygas šiam bendradarbiavimui tais atvejais, kai valstybė narė skiria daugiau negu vieną audito instituciją, valstybė narė gali skirti koordinavimo įstaigą.
3. Komisija ir audito institucijos bei koordinavimo įstaiga reguliariai, bent kartą per metus, šaukia susitikimus, jeigu nesusitarta kitaip, per kuriuos nagrinėja metinę kontrolės ataskaitą, nuomonę ir audito strategiją, keičiasi nuomonėmis su veiksmų programų valdymo ir kontrolės gerinimu susijusiais klausimais.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS FINANSŲ VALDYMAS, SAŠKAITŲ PATVIRTINIMAS IR FINANSINĖS PATAISOS

I SKYRIUS

Finansų valdymas

Bendros mokėjimų taisyklės

Valstybė narė užtikrina, kad viešosios paramos suma, išmokėta paramos gavėjams ne vėliau kaip iki veiksmų programos užbaigimo, yra bent lygi Komisijos tai valstybei narei išmokėtam fondų įnašui.

Bendros tarpinių mokėjimų ir metinio bei galutinio likučių mokėjimų apskaičiavimo taisyklės

1. Tarpiniais mokėjimais Komisija atlygina 90 proc. sumos, gautos veiksmų programą patvirtinančiame sprendime nurodytoms į mokėjimo paraišką įtrauktos prioritetinės krypties tinkamoms finansuoti išlaidoms pritaikius bendro finansavimo normą. Metinį likutį Komisija nustato pagal 130 straipsnio 1 dalį.
2. Fondų įnašas prioritetinei kryptčiai mokant tarpinius mokėjimus bei metinį ir galutinį likučius negali viršyti:

- (a) mokėjimo paraiškoje nurodytos viešosios paramos prioritetinei krypčiai ir
 - (b) veiksmų programą patvirtinančiame Komisijos sprendime nustatyto fondų šaltinio prioritetinei krypčiai.
3. Nepaisant 22 straipsnio, Sąjungos parama, mokama kaip tarpiniai ir galutinio likučio mokėjimai, negali viršyti veiksmų programą patvirtinančiame Komisijos sprendime nustatytos viešosios paramos ir didžiausios galimos fondų paramos pagal kiekvieną prioritetinę kryptį.

121 straipsnis

Mokėjimo paraiškos

1. Mokėjimo paraiškose pagal kiekvieną prioritetinę kryptį nurodoma:
 - (a) visa paramos gavėjų įgyvendinant veiksmus sumokėtų tinkamų finansuoti išlaidų suma, įtraukta į tvirtinančiosios institucijos sąskaitas;
 - (b) visa įgyvendinant veiksmus gauta viešoji parama, įtraukta į tvirtinančiosios institucijos sąskaitas;
 - (c) atitinkama tinkama finansuoti paramos gavėjui išmokėta viešoji parama, įtraukta į tvirtinančiosios institucijos sąskaitas.
2. Į mokėjimo paraišką įtraukiamos išlaidos pagrindžiamos gautomis sąskaitomis faktūromis arba lygiavertę įrodomąją galią turinčiais apskaitos dokumentais, išskyrus paramos formas pagal 57 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktus, 58 straipsnį, 59 straipsnio 1 dalį ir 93 straipsnį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. [...] /2012 dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1081/2006 [ESF], 14 straipsnį. Tokių formų paramos atveju į mokėjimo paraišką įtraukiamos sumos yra vadovaujančiosios institucijos paramos gavėjui atlygintos sąnaudos.
3. Komisija mokėjimo paraiškų pavyzdį patvirtina įgyvendinimo aktais. Šie įgyvendinimo aktai priimami pagal 143 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

122 straipsnis

Mokėjimas paramos gavėjams

Vadovaujančiosios institucijos užtikrina, kad paramos gavėjai visą viešosios paramos sumą gautų kuo greičiau ir visa apimtimi, bet jokiū būdu ne prieš atitinkamas išlaidas įtraukiant į mokėjimo paraišką. Neatimamos ir neišskaičiuojamos jokios sumos ir neimamas joks papildomas specialus mokestis ar kitas lygiavertis mokestis, kuris sumažintų šias paramos gavėjams skirtas sumas.

123 straipsnis

Euro naudojimas

1. Valstybės narės, kurios mokėjimo paraiškos pateikimo metu nėra įsivedusios euro kaip savo valiutos, nacionaline valiuta patirtas išlaidų sumas konvertuoja į eurus. Ši suma konvertuojama į eurus taikant Komisijos mėnesinį valiutos kursą, galiojantį tą mėnesį, kai išlaidos buvo įtrauktos į atitinkamos veiksmų programos vadovujančiosios institucijos sąskaitas. Šį kursą Komisija skelbia kiekvieną mėnesį elektroniniu būdu.
2. Kai euras tampa valstybės narės valiuta, 1 dalyje nustatyta konvertavimo tvarka toliau taikoma visoms išlaidoms, į vadovujančiosios institucijos sąskaitas įtrauktoms iki fiksuoto nacionalinės valiutos ir euro perskaičiavimo kurso įsigaliojimo datos.

124 straipsnis

Išankstinio finansavimo mokėjimas

1. Pradinė išankstinio finansavimo suma mokama tokiomis dalimis:
 - a) 2014 m.: 2 proc. viso programavimo laikotarpio fondų paramos veiksmų programai sumos;
 - b) 2015 m.: 1 proc. viso programavimo laikotarpio fondų paramos veiksmų programai sumos;
 - c) 2016 m.: 1 proc. viso programavimo laikotarpio fondų paramos veiksmų programai sumos.

2015 m. arba vėliau patvirtintoms veiksmų programoms skirtos ankstesnės dalys išmokamos patvirtinimo metais.
2. 2016–2022 m. metinė išankstinio finansavimo suma sumokama iki liepos 1 d. 2016 m. ji yra 2 proc. viso programavimo laikotarpio fondų paramos veiksmų programai sumos. 2017–2022 m. ji yra 2,5 proc. viso programavimo laikotarpio fondų paramos veiksmų programai sumos.

125 straipsnis

Išankstinio finansavimo patvirtinimas

Sumokėta metinio išankstinio finansavimo suma Komisijos sąskaitose patvirtinama pagal 130 straipsnį.

126 straipsnis

Tarpinio mokėjimo paraiškų pateikimo ir apmokėjimo terminai

1. Tvirtinančioji institucija reguliariai teikia tarpinio mokėjimo paraiškas, į kurias įrašomos sumos, įtrauktos į jos sąskaitos kaip paramos gavėjams per ataskaitinius metus, pasibaigusius birželio 30 d., išmokėta viešoji parama
2. Tvirtinančioji institucija galutinę tarpinio mokėjimo paraišką pateikia iki liepos 31 d., pasibaigus ankstesniems ataskaitiniams metams ir bet kuriuo atveju – iki pirmos kitų ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo.
3. Pirmos tarpinio mokėjimo paraiškos negalima teikti tol, kol Komisija nėra gavusi oficialaus akto, kuriuo akredituojama vadovaujančioji institucija.
4. Tarpiniai mokėjimai pagal veiksmų programą nemokami, jeigu Komisijai pagal 101 straipsnį nebuvo pateikta metinė įgyvendinimo ataskaita.
5. Atsižvelgdama į turimas lėšas Komisija tarpinį mokėjimą įvykdo ne vėliau kaip per 60 dienų nuo tos dienos, kurią mokėjimo paraiška užregistruota Komisijoje.

127 straipsnis

Įsipareigojimų panaikinimas

1. Komisija panaikina visas pagal antrą pastraipą apskaičiuotas veiksmų programai numatytų įsipareigojimų dalis, kurios iki antrų finansinių metų po tų metų, kuriais veiksmų programai prisiimti biudžetiniai įsipareigojimai, gruodžio 31 d. nebuvo panaudotos pradiniam ir metiniam išankstiniam finansavimui, tarpiniams mokėjimams ir metiniam likučiui, arba dėl kurių pagal 126 straipsnio 1 dalį nepateikta mokėjimo paraiška.

Komisija panaikinamo įsipareigojimo sumą apskaičiuoja prie kiekvieno 2015–2020 m. biudžetinio įsipareigojimo pridėdama po vieną šeštąjį metinio biudžetinio įsipareigojimo, susijusio su 2014 m. visu metiniu įnašu, dalį.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies pirmos pastraipos, panaikinimo terminai netaikomi metiniams biudžetiniams įsipareigojimams, susijusiems su 2014 m. visu metiniu įnašu.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies, jeigu pirmasis metinis biudžetinis įsipareigojimas yra susijęs su 2015 m. visu metiniu įnašu, įsipareigojimo panaikinimo terminai metiniam biudžetiniam įsipareigojimui, susijusiam su 2015 m. visu metiniu įnašu, netaikomi. Tokiais atvejais Komisija 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą sumą apskaičiuoja prie kiekvieno 2016–2020 m. biudžetinio įsipareigojimo pridėdama po vieną penktąjį metinio biudžetinio įsipareigojimo, susijusio su 2015 m. visu metiniu įnašu, dalį.
4. 2022 m. gruodžio 31 d. dar neįgyvendinti įsipareigojimai panaikinami, jeigu Komisijai iki 2023 m. rugsėjo 30 d. nepateikiami kurie nors iš pagal 107 straipsnio 1 dalį reikalaujamų dokumentų.

II SKYRIUS

Sąskaitų patvirtinimas ir užbaigimo procedūros

I SKIRSNIS

SĄSKAITŲ PATVIRTINIMAS

128 straipsnis

Metinių sąskaitų turinys

1. Patvirtintos kiekvienos veiksmų programos metinės sąskaitos sudaromos ataskaitiniams metams, į jas įtraukiami šie kiekvienos prioritetinės krypties duomenys:
 - (a) visa tinkamų finansuoti išlaidų suma, įrašyta į tvirtinančiosios institucijos sąskaitas kaip suma, kurią paramos gavėjai sumokėjo įgyvendindami veiksmus, atitinkama sumokėta tinkama finansuoti viešoji parama ir visa viešosios paramos, skirtos veiksmams įgyvendinti, suma;
 - (b) per ataskaitinius metus panaikintos ir susigražintos sumos, iki ataskaitinių metų pabaigos susigražintinos sumos, pagal 61 straipsnį susigražintos sumos ir nesusigražinamos sumos;
 - (c) kiekvienos prioritetinės krypties ERPF ir Sanglaudos fondo paremtų veiksmų, kurie buvo įgyvendinti per ataskaitinius metus, sąrašas;
 - (d) kiekvienos prioritetinės krypties pagal a punktą nurodytų išlaidų ir už tuos pačius ataskaitinius metus mokėjimo paraiškose deklaruotų išlaidų suderinimas ir visų skirtumų paaiškinimas.
2. Tvirtinančioji institucija gali pagal prioritetines kryptis sąskaitose numatyti rezervą, kuris negali viršyti 5 proc. visų už tam tikrus ataskaitinius metus pateikiamose mokėjimo paraiškose nurodytų išlaidų, jeigu išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas tuo metu tikrinamas audito institucijos. Suma, kuriai taikoma ta procedūra, negali būti įtraukiama į visą 1 dalies a punkte nurodytą tinkamų finansuoti išlaidų sumą. Šios sumos galutinai įtraukiamos arba neįtraukiamos į metines kitų metų sąskaitas.

129 straipsnis

Informacijos pateikimas

Nuo 2016 m. iki 2022 m. (imtinai) valstybės narės teikia 75 straipsnio 1 dalyje nurodytus dokumentus dėl kiekvienų to laikotarpio metų.

130 straipsnis

Metinis sąskaitų patvirtinimas

1. Apskaičiuodama iš fondų už ataskaitinius metus mokėtiną sumą Komisija atsižvelgia į:
 - a) visą į sąskaitas įtrauktą 128 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą išlaidų sumą, kuriai taikoma bendro finansavimo norma pagal kiekvieną prioritetinę kryptį;
 - b) bendrą Komisijos per ataskaitinius metus atliktų mokėjimų sumą, kurią sudaro:
 - i) Komisijos sumokėta tarpinių mokėjimų suma pagal 120 straipsnio 1 dalį ir 22 straipsnį, ir
 - ii) metinio išankstinio finansavimo suma, sumokėta pagal 124 straipsnio 2 dalį.
2. Dėl metinio likučio, kuris patvirtinus sąskaitas turi būti susigražintas iš valstybės narės, Komisija teikia vykdomąjį raštą sumoms išieškoti. Valstybei narei mokėtinas metinis likutis pridedamas prie kito tarpinio Komisijos mokėjimo, atliekamo patvirtinus sąskaitas.
3. Jeigu dėl priežasčių, kurios priklauso nuo valstybės narės, Komisija negali patvirtinti sąskaitų iki kitų metų pasibaigus ataskaitiniams metams balandžio 30 d., Komisija valstybei narei praneša, kokių veiksmų privalo imtis vadovaujančioji institucija arba audito institucija, arba apie tai, kokias papildomas užklausas Komisija siūlo pateikti pagal 65 straipsnio 2 ir 3 dalis.
4. Metinį likutį Komisija sumoka remdamasi sąskaitose deklaruotomis išlaidomis, į jas neįtraukdama Komisijai deklaruotų išlaidų, dėl kurių su audito institucija vyksta prieštaravimo procedūra.

131 straipsnis

Laipsniškas užbaigimas

1. ERPF ir Sanglaudos fondo atveju kiekvienos veiksmų programos metinėse sąskaitose pagal kiekvieną prioritetinę kryptį pateikiamas per ataskaitinius metus įgyvendintų veiksmų sąrašas. Su tais veiksmais susijusios ir į sąskaitas įtrauktos išlaidos, priėmus sprendimą dėl patvirtinimo, laikomos galutinai patvirtintomis.
2. ESF atveju į sąskaitas, dėl kurių turi būti priimamas sprendimas dėl patvirtinimo, įtrauktos išlaidos laikomos galutinai patvirtintomis.

Dokumentų pateikimas

1. Nepažeisdama valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių, vadovaujančioji institucija užtikrina, kad, Komisijai ir Audito Rūmams paprašius, būtų pateikti visi trejų metų laikotarpio veiksmų patvirtinamieji dokumentai. Šis trejų metų laikotarpis skaičiuojamas nuo tų metų, kuriais priimtas sprendimas dėl sąskaitų patvirtinimo pagal 130 straipsnį, gruodžio 31 d. arba vėliausiai – nuo galutinio likučio sumokėjimo dienos.

Šis trejų metų laikotarpis stabdomas dėl teisinių arba administracinių procedūrų arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

2. Dokumentai kaip originalai arba patvirtintos tikslios jų originalų kopijos saugomi bendrai priimtinosiose duomenų laikmenose, įskaitant elektronines dokumentų originalų kopijas arba tik elektronine forma saugomus dokumentus.
3. Dokumentai saugomi tokia forma, kad būtų galima identifikuoti duomenų objektus, bet ne ilgiau nei reikalinga tiems tikslams, kuriems tie duomenys buvo surinkti arba dėl kurių jie toliau saugomi.
4. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus ir juose nustatyti, kokios duomenų laikmenos gali būti laikomos bendrai priimtinosiomis.
5. Dokumentų, saugomų bendrai priimtinosiose laikmenose, atitikties dokumentų originalams tvarką nustato nacionalinės valdžios institucijos, ta tvarka užtikrinama, kad saugomos versijos atitiktų nacionalinių teisės aktų reikalavimus ir jas būtų galima naudoti audito tikslais.
6. Jeigu saugoma tik elektroninė dokumento versija, naudojamos kompiuterinės sistemos turi atitikti pripažintus saugumo standartus, kurie užtikrina, kad saugomi dokumentai atitiktų nacionalinių teisės aktų reikalavimus ir juos būtų galima naudoti audito tikslais.

II SKIRSNIS

VEIKSMŲ PROGRAMŲ UŽBAIGIMAS

Užbaigimo dokumentų pateikimas ir galutinio likučio sumokėjimas

1. Valstybės narės iki 2023 m. rugsėjo 30 d. pateikia šiuos dokumentus:
 - (a) galutinio likučio mokėjimo paraišką;

- (b) veiksmų programos galutinę įgyvendinimo ataskaitą ir
 - (c) 75 straipsnio 1 dalyje nurodytus paskutinių ataskaitinių metų, 2022 m. liepos 1 d.–2023 m. birželio 30 d., dokumentus.
2. Galutinis likutis sumokamas ne vėliau kaip iki vėlesniojo iš šių terminų: per tris mėnesius nuo paskutinių ataskaitinių metų sąskaitų patvirtinimo arba per vieną mėnesį nuo galutinės įgyvendinimo ataskaitos priėmimo dienos.

III SKIRSNIS

MOKĖJIMŲ SUSTABDYMAS

134 straipsnis

Mokėjamų sustabdymas

1. Komisija gali sustabdyti visus tarpinius mokėjimus arba jų dalį prioritetinių kryptių arba veiksmų programų lygmeniu, jei:
 - (a) esama svarbių veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų, kuriems pašalinti nesiimta taisomųjų priemonių;
 - (b) išlaidų suvestinėje pateiktos išlaidos susijusios su pažeidimu, turinčiu svarbių finansinių pasekmių, dėl kurių nesiimta taisomųjų veiksmų;
 - (c) valstybė narė nesiėmė reikiamų veiksmų, kad ištaisytų padėtį, dėl kurios pagal 74 straipsnį sustabdyti mokėjimai;
 - (d) esama didelių stebėsenos sistemos arba duomenų apie bendrus ir konkrečius rodiklius kokybės ir patikimumo trūkumų;
 - (e) valstybė narė nesiėmė veiksmų programose numatytų veiksmų, kad įvykdytų *ex ante* sąlygas;
 - (f) per ankstesnę veiklos rezultatų peržiūrą nustatyta, kad pagal prioritetinę sritį nepavyko pasiekti veiklos rezultatų plane nustatytų orientyrų;
 - (g) valstybė nesiima veiksmų arba nesiima tinkamų veiksmų pagal 20 straipsnio 5 dalį;
 - (h) nustatomas vienas iš 21 straipsnio 6 dalies a–e punktuose nurodytų atvejų.
2. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, gali nuspręsti sustabdyti visus tarpinius mokėjimus ar jų dalį, prieš tai suteikusi valstybei narei galimybę pateikti pastabas.
3. Komisija nutraukia visų tarpinių mokėjimų ar jų dalies sustabdymą, jei valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių, leidžiančių jį nutraukti.

III SKYRIUS

Finansinės pataisos

I SKIRSNIS

VALSTYBIŲ NARIŲ ATLIEKAMOS FINANSINĖS PATAISOS

135 straipsnis

Valstybių narių atliekamos finansinės pataisos

1. Atsakomybė už pažeidimų tyrimą, reikiamas finansines pataisas ir lėšų susigrąžinimą visų pirma tenka valstybėms narėms. Nustačiusi sistemiską pažeidimą, valstybė narė tiria visus veiksmus, kuriems pažeidimas galėjo padaryti įtakos.
2. Valstybė narė atlieka reikiamas finansines pataisas, susijusias su veiksmuose arba veiksmų programose nustatytais pavieniais ar sistemiskais pažeidimais. Atliekant finansinę pataisą panaikinamas visas veiksmui arba veiksmų programai skirtas viešasis įnašas arba jo dalis. Valstybė narė atsižvelgia į pažeidimų pobūdį, svarbą ir fondų finansinius nuostolius ir taiko proporcingą pataisą. Vadovaujančioji institucija finansinę pataisą įtraukia į tų ataskaitinių metų, kuriais priimtas sprendimas dėl panaikinimo, metines sąskaitas.
3. Pagal 2 dalį panaikintą fondų įnašą valstybė narė gali dar kartą panaudoti atitinkamai veiksmų programai, laikydamasi 4 dalies nuostatų.
4. Pagal 2 dalį panaikintas įnašas negali būti dar kartą panaudotas jokiame veiksmui, kuriam taikyta finansinė pataisa, arba, jei finansinė pataisa taikyta dėl sistemiško pažeidimo, – jokiame veiksmui, kuriam tas sistemiskasis pažeidimas turėjo poveikio.

II SKIRSNIS

KOMISIJOS ATLIEKAMOS FINANSINĖS PATAISOS

136 straipsnis

Finansinių pataisų kriterijai

1. Komisija įgyvendinimo aktais atlieka finansines pataisas, panaikindama visą Sąjungos įnašą veiksmų programai arba jo dalį, kaip nustatyta 77 straipsnyje, jei, atlikusi būtiną tyrimą, nustato, kad:

- a) esama svarbių veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų, keliančių pavojų Sąjungos įnašui, kuris programai jau išmokėtas;
- b) prieš pradėdama taikyti šioje dalyje nustatytą pataisos procedūrą valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimų pagal 135 straipsnį;
- c) mokėjimo paraiškoje nurodytos išlaidos padarytos netvarkingai ir prieš pradėdama šioje dalyje numatytą pataisos procedūrą valstybė narė tų trūkumų neištaisė.

Taikydama finansinę pataisą Komisija remiasi konkrečiais nustatytų pažeidimų atvejais ir atsižvelgia į tai, ar pažeidimas yra sistemiškas. Jeigu netvarkingai padarytų ir iš fondų prašomų padengti išlaidų sumos tiksliai kiekybiškai įvertinti neįmanoma, Komisija finansinę pataisą taiko pagal fiksuoto dydžio sumą arba finansinę pataisą ekstrapoluoja.

2. Nustatydama 1 dalyje nurodytos pataisos sumą Komisija atsižvelgia į pažeidimo pobūdį ir svarbą bei į nustatytą atitinkamos veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų mastą ir finansinį poveikį.
3. Jeigu Komisija savo poziciją grindžia ne savo tarnybų auditorių ataskaitomis, savo išvadas dėl finansinių pasekmių ji parengia išnagrinėjusi priemones, kurių atitinkama valstybė narė ėmėsi pagal 135 straipsnio 2 dalį, pagal 112 straipsnio 3 dalį pateiktus pranešimus ir visus valstybės narės atsakymus.
4. Jeigu Komisija, išnagrinėjusi galutinę veiksmų programos įgyvendinimo ataskaitą, nustato, kad nepavyko pasiekti didelės dalies veiklos rezultatų plane nustatytų tikslų, atitinkamai prioritetinei kryptčiai ji gali pritaikyti finansines pataisas, priimdama įgyvendinimo aktus.
5. Jeigu valstybė narė nevykdo 86 straipsnyje nustatytų prievolių, Komisija, atsižvelgdama į tų prievolių nesilaikymo laipsnį, gali atlikti finansinę pataisą, panaikindama visą atitinkamai valstybei narei skirtą struktūrinių fondų finansavimą arba jo dalį.
6. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 142 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomi kriterijai, taikytini apskaičiuojant taikytinos finansinės pataisos dydį.

137 straipsnis

Procedūra

1. Prieš priimdama sprendimą dėl finansinės pataisos, Komisija pradeda procedūrą, informuodama valstybę narę apie preliminarias savo tyrimo išvadas ir prašydama jos per du mėnesius pateikti savo pastabas.
2. Jeigu Komisija siūlo finansinę pataisą apskaičiuoti ekstrapolijuojant arba taikant fiksuoto dydžio sumą, valstybei narei suteikiama galimybė įrodyti, nagrinėjant atitinkamus dokumentus, kad faktinis pažeidimo mastas buvo mažesnis nei nustatė Komisija. Gavusi Komisijos sutikimą, valstybė narė gali apriboti tyrimo

mastą ir nagrinėti tik atitinkamų dokumentų dalį arba atrinktus dokumentus. Šiam tyrimui skirtas laikas negali viršyti dar vieno dviejų mėnesių laikotarpio, praėjus 1 dalyje nurodytiems dviem mėnesiams, išskyrus deramai pagrįstus atvejus.

3. Komisija atsižvelgia į visus valstybės narės per 1 ir 2 dalyse nurodytą terminą pateiktus įrodymus.
4. Jeigu valstybė narė nesutinka su preliminariomis Komisijos išvadomis, ji yra kviečiama į Komisijos posėdį, siekiant užtikrinti, kad Komisija išvadoms dėl finansinės pataisos taikymo pagrįsti turi visą reikiamą informaciją ir pastabas.
5. Norėdama taikyti finansines pataisas Komisija per šešis mėnesius nuo posėdžio dienos arba nuo papildomos informacijos gavimo dienos, jei valstybė narė sutinka po posėdžio pateikti tokią papildomą informaciją, įgyvendinimo aktu priima sprendimą. Komisija atsižvelgia į visą per procedūrą pateiktą informaciją ir pastabas. Jei posėdis neįvyksta, šešių mėnesių laikotarpis pradedamas skaičiuoti praėjus dviem mėnesiams nuo Komisijos kvietimo atvykti į posėdį išsiuntimo dienos.
6. Jeigu Komisija arba Europos Audito Rūmai nustato pažeidimų, turinčių poveikio Komisijai pateiktoms metinėms sąskaitoms, atitinkamos finansinės pataisos suma mažinama fondų parama veiksmų programai.

138 straipsnis

Valstybių narių prievolės

Komisijos atliekama finansinė pataisa taikoma nepažeidžiant valstybės narės prievolės siekti susigrąžinti sumas pagal šio reglamento 135 straipsnio 2 dalį ir susigrąžinti valstybės pagalbą pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį ir pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999³⁸ 14 straipsnį.

139 straipsnis

Gražinimas

1. Visos Sąjungos bendrajam biudžetui gražintinos sumos gražinamos iki pagal Finansinio reglamento 73 straipsnį parengtame vykdomajame rašte sumoms išieškoti nurodyto termino. Mokėjimo terminas yra paskutinė antro mėnesio po vykdomojo rašto priėmimo diena.
2. Uždelsus gražinti sumą nustatomi delspinigiai, kurie pradedami skaičiuoti nuo mokėjimo termino iki faktinio sumokėjimo dienos. Tokių delspinigių dydis apskaičiuojamas prie Europos Centrinio Banko savo pagrindiniams perfinansavimo veiksams to mėnesio, kurį sueina mokėjimo terminas, pirmą darbo dieną taikomos normos pridėjus 1,5 procentinio punkto.

³⁸

OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

Proporcinga veiksmų programų kontrolė

140 straipsnis

Proporcinga veiksmų programų kontrolė

1. Veiksmų, kurių visos tinkamos finansuoti išlaidos neviršija 100 000 EUR, auditas atliekamas ne daugiau kaip kartą, auditą atlieka audito institucija arba Komisija iki visų atitinkamų išlaidų galutinio patvirtinimo pagal 131 straipsnį. Kitų veiksmų auditą audito institucija arba Komisija atlieka ne dažniau kaip kartą per ataskaitinius metus iki visų atitinkamų išlaidų galutinio patvirtinimo pagal 131 straipsnį. Šios nuostatos taikomos nepažeidžiant 4 dalies.
2. Jeigu naujausioje audito nuomonėje apie veiksmų programas nurodoma, kad reikšmingų trūkumų nėra, Komisija gali paskesniame susitikime, nurodytame 118 straipsnio 3 dalyje, susitarti su audito institucija, kad būtino audito veiksmų lygis gali būti sumažintas taip, kad proporcingai atitiktų nustatytą riziką. Tokiais atvejais Komisija pati neatlieka audito vietoje, nebent yra faktų, liudijančių, kad esama valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų, kurie paveikia Komisijai ataskaitiniais metais, dėl kurių sąskaitų buvo priimtas sprendimas dėl patvirtinimo, deklaruotas išlaidas.
3. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad gali kliautis audito institucijos nuomone apie veiksmų programas, Komisija gali susitarti su audito institucija apriboti savo auditus vietoje ir audituoti tik audito institucijos veiklą, nebent yra faktų, liudijančių, kad audito institucijos veikloje, susijusioje su ataskaitiniais metais, dėl kurių sąskaitų buvo priimtas sprendimas dėl patvirtinimo, esama trūkumų.
4. Nepažeidžiant 1 dalies, audito institucija ir Komisija gali atlikti veiksmų auditus, jeigu atliekant rizikos vertinimą nustatyta konkreti pažeidimo arba sukčiavimo rizika, yra didelio veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų faktų, taip pat per 3 metus nuo visų veiksmo išlaidų patvirtinimo pagal 131 straipsnį, jei veiksmai įtraukiami į audito imtį. Komisija bet kuriuo metu gali atlikti veiksmų auditus, kad įvertintų audito institucijos veiklą, ją atlikdama pakartotinai.

KETVIRTOJI DALIS

ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMAS, ĮGYVENDINIMO, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Įgaliojimų suteikimas ir įgyvendinimo nuostatos

141 straipsnis

Priedų pakeitimas

Komisija deleguotuoju aktu, priimtu pagal 142 straipsnį, gali patvirtinti šio reglamento I ir V priedų pakeitimus šio reglamento nuostatų taikymo srityse.

142 straipsnis

Įgaliojimų suteikimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis priimti deleguotuosius aktus.
2. Šiame reglamente nurodyti įgaliojimai suteikiami neribotam laikui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.
3. 141 straipsnyje nurodytus įgaliojimus Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti.

Sprendimu dėl įgaliojimų panaikinimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba jame nurodytą vėlesnę dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Komisija apie priimtą deleguotąjį aktą tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Deleguotieji aktai įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba praneša Komisijai, kad neprieštaraus.

Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis gali būti pratęstas 2 mėnesiais.

Jei pasibaigus šiam laikotarpiui nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareišė prieštaravimų dėl deleguotojo akto, jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja nurodytą dieną.

Deleguotasis aktas gali būti paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigaliojti prieš pasibaigiant tam laikotarpiui, jei Europos Parlamentas ir Taryba pranešė Komisijai apie ketinimą nepareikšti prieštaravimų.

Jeigu Europos Parlamentas arba Taryba paprieštarauja deleguotajam aktui, deleguotasis aktas neįsigalioja. Institucija, kuri prieštarauja deleguotajam aktui, nurodo prieštaravimų priežastis.

143 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai talkina Fondų koordinavimo komitetas. Tai komitetas, apibrėžtas Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jeigu 2 ir 3 dalyse nurodyto komiteto nuomonė turi būti pateikta rašytine procedūra, ta procedūra nutraukiama nepasiekus rezultatų, jeigu per nuomonei pateikti skirtą laiką taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba nariai taip reikalauja.

Jeigu komitetas nepateikia nuomonės, Komisija nepriima įgyvendinimo akto projekto ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

II SKYRIUS

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

144 straipsnis

Peržiūra

Europos Parlamentas ir Taryba iki 20XX m. gruodžio 31 d. peržiūri šį reglamentą Sutarties 177 straipsnyje nustatyta tvarka.

145 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi įtakos tolesniam atitinkamų projektų vykdymui ar pakeitimui, taip pat atitinkamų projektų arba jų dalies nutraukimui iki jų užbaigimo, ir pagalbos, kurią Komisija patvirtino remdamasi tuo reglamentu ar kitu tai pagalbai 2013 m. gruodžio 31 d. taikomu teisės aktu, tolesniam teikimui arba pakeitimui.
2. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1083/2006 pateiktos paraiškos toliau galioja.

146 straipsnis

Panaikinimas

1. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 yra panaikinamas nuo 2014 m. sausio 1 d.
2. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

147 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

Veiklos rezultatų rengimo metodas

1. Veiklos rezultatų planą sudaro kiekvieno prioriteto orientyrai, kai tinkama – pasiektini 2016 ir 2018 m., ir 2022 m. nustatyti tikslai. Orientyrai ir tikslai pateikiami 1 lentelėje nurodyta forma.

1 lentelė. Tipinė veiklos rezultatų plano forma

Prioritetas	Rodiklis ir mato vienetas, jei tinkama	2016 m. orientyras	2018 m. orientyras	2022 m. tikslas

2. Orientyrai yra tarpiniai konkretaus prioriteto tikslo įgyvendinimo tikslai, kai tinkama, žymintys siekiamą pažangą įgyvendinant laikotarpio pabaigai nustatytus tikslus. Prie 2016 m. orientyrų priskiriami finansiniai rodikliai ir našumo rodikliai. Prie 2018 m. orientyrų priskiriami finansiniai rodikliai, našumo rodikliai ir, kai tinkama, rezultatų rodikliai. Taip pat gali būti nustatomi pagrindinių įgyvendinimo etapų orientyrai.
3. Orientyrai turi būti:
 - aktualūs ir atitinkantys svarbiausią informaciją apie pažangą įgyvendinant prioritetą;
 - skaidrūs, nustatant objektyviai patikrinamus tikslus ir nurodant bei viešai pateikiant pirminius duomenis;
 - patikrinami, nenustatant neproporcingos administracinės naštos;
 - visose veiksmų programose nustatomi nuosekliai, jei taikytina.

II PRIEDAS

Metinis 2014–2020 m. įsipareigojimų asignavimų paskirstymas

[...]

III PRIEDAS

Papildomumas

1. VIEŠOSIOS ARBA JOMS LYGIAVERTĖS STRUKTŪRINĖS IŠLAIDOS

Viešosioms arba joms lygiavertėms struktūrinėms išlaidoms apskaičiuoti turi būti taikomas X-1 skiltyje pateiktas bendro pagrindinio kapitalo formavimo rodiklis, išreikštas kaip BVP dalis pagal „Stabilumo ir konvergencijos programų formos ir turinio gairių“³⁹ 2 priedo 2 lentelę.

2. TIKRINIMAS

Papildomumas pagal 86 straipsnio 3 dalį tikrinamas laikantis toliau pateiktų taisyklių.

2.1 *Ex ante* vertinimas

- (a) Kartu su partnerystės sutartimi valstybė narė pagal 1 lentelėje pateiktą formą pateikia informaciją apie planuojamą išlaidų pobūdį. Valstybėse narėse, kuriose mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose gyvena daugiau kaip 15 proc., bet mažiau kaip 70 proc. gyventojų, informacija apie išlaidas [mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose] pateikiama pagal tą pačią formą.

1 lentelė

Valdžios sektoriaus išlaidos, išreikštos kaip BVP dalis	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
P51	X	X	X	X	X	X	X

- (b) Valstybė narė Komisijai pateikia informaciją apie pagrindinius makroekonominius rodiklius ir prognozes, kuriomis pagrįstas viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų dydis.
- (c) Komisijai ir valstybei narei susitarus, pirmiau nurodyta 1 lentelė turi būti įtraukta į atitinkamos valstybės narės partnerystės sutartį kaip orientacinio viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų lygio planas, kurio bus laikomasi 2014–2020 m.

2.2 Laikotarpio vidurio tikrinimas

- (a) Per laikotarpio vidurio tikrinimą laikoma, kad valstybė narė išlaikė viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų lygį, jeigu metinės vidutinės 2014–2017 m. išlaidos yra lygios orientaciniam partnerystės sutartyje nurodytam išlaidų lygiui arba jį viršija.

³⁹ 2010 m. rugsėjo 7 d. patvirtintos ECOFIN tarybos.

- (b) Po laikotarpio vidurio tikrinimo Komisija, pasikonsultavusi su valstybe narė, gali pakeisti partnerystės sutartyje nustatytą viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų lygį, jeigu atitinkamos valstybės narės ekonominė padėtis nuo partnerystės sutarties patvirtinimo labai pasikeitė ir į tą pasikeitimą partnerystės sutartyje nustatant orientacinį išlaidų lygį nebuvo atsižvelgta.

2.3 Ex post tikrinimas

Per *ex post* tikrinimą laikoma, kad valstybė narė išlaikė viešųjų arba joms lygiaverčių struktūrinių išlaidų lygį, jeigu metinės vidutinės 2014–2020 m. išlaidos yra lygios orientaciniam partnerystės sutartyje nurodytam išlaidų lygiui arba jį viršija.

3. FINANSINIŲ PATAISŲ NORMOS PO EX POST TIKRINIMO

Jeigu Komisija nusprendžia atlikti finansinę pataisą pagal 86 straipsnio 4 dalį, finansinės pataisos norma apskaičiuojama taip: iš skirtumo tarp partnerystės sutartyje nustatyto orientacinio lygio ir faktinio lygio, išreikšto kaip procentinė orientacinio lygio dalis, atėmus 3 proc. ir gautą rezultatą padalijus iš 10. Finansinės pataisos dydis apskaičiuojamas tą finansinės pataisos normą pritaikius viso programavimo laikotarpio fondų įnašo atitinkamos valstybės narės mažiau išsivysčiusiems ir pereinamojo laikotarpio regionams sumai.

Jeigu skirtumas tarp partnerystės sutartyje nustatyto orientacinio ir faktinio lygio, išreikštas kaip procentinė partnerystės sutartyje nustatyto orientacinio lygio dalis, yra 3 proc. arba mažesnis, finansinė pataisa neatliekama.

Finansinė pataisa negali viršyti 5 proc. viso programavimo laikotarpio fondų asignavimo atitinkamos valstybės narės mažiau išsivysčiusiems ir pereinamojo laikotarpio regionams.

IV PRIEDAS

Ex ante sąlygos

Teminės ex ante sąlygos

Teminiai tikslai	<i>Ex ante sąlyga</i>	Įvykdymo kriterijai
1. Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų skatinimas (<i>MTTP tikslas</i>) (nurodytas 9 straipsnio 1 dalyje)	1.1. <i>Moksliniai tyrimai ir inovacijos</i> : parengta nacionalinė arba regioninė mokslinių tyrimų ir inovacijų strategija, skirta pažangiajai specializacijai pagal nacionalinę reformų programą, siekiant pritraukti privačių lėšų MTI išlaidoms dengti, kuri atitinka gerai veikiančias nacionalines arba regionines mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemas ⁴⁰ .	<ul style="list-style-type: none">– Parengta nacionalinė arba regioninė inovacijų strategija, skirta pažangiajai specializacijai ir:<ul style="list-style-type: none">– pagrįsta SSGG (angl. SWOT) analize, siekiant išteklius sutelkti pagal tam tikrą mokslinių tyrimų ir inovacijų prioritetų skaičių;– kurioje išdėstomos priemonės privatioms investicijoms į MTTP skatinti;– kurioje numatyta stebėsenos ir peržiūros sistema.– Valstybė narė patvirtino programą, kurioje nustatomi biudžeto ištekliai, kuriuos galima skirti moksliniams tyrimams ir inovacijoms;– valstybė narė patvirtino daugiametį biudžeto ir investicijų prioritetų planą, susijusį su ES prioritetais (Europos strateginis mokslinių tyrimų infrastruktūros forumas, ESFRI).
2. Informacinių ir ryšių technologijų prieinamumo,	2.1. <i>Skaitmeninis augimas</i> : nacionalinėje arba regioninėje inovacijų strategijoje, skirtoje pažangiajai specializacijai, yra	<ul style="list-style-type: none">– Į nacionalinę arba regioninę inovacijų strategiją, skirtą pažangiajai specializacijai,

40

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga““ (COM(2010) 546 galutinis, 2010 10 6). 24 / 25 įsipareigojimai ir I priedas „Savęs vertinimo priemonė. Gerai veikiančių nacionalinių ir regioninių mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų ypatumai“. Konkurencingumo tarybos išvados dėl pavyzdinės iniciatyvos „Inovacijų sąjunga“ (dok. 17165/10, 2010 11 26).

naudojimo didinimas ir kokybės gerinimas (<i>Plačiajuosčio ryšio tikslas</i>) (nurodytas 9 straipsnio 2 dalyje)	atskiras skaitmeniniam augimui skirtas skyrius, kuriame numatoma skatinti prieinamų, geros kokybės ir sąveikių IRT grindžiamų privačiųjų ir viešųjų paslaugų paklausą, skatinti piliečius, įskaitant pažeidžiamas grupes, verslo ir viešojo administravimo sektorius jomis naudotis, be kitų priemonių, įgyvendinant tarpvalstybines iniciatyvas.	įtrauktas skaitmeninio augimo skyrius, kuriame: <ul style="list-style-type: none"> – planuojamas biudžetas ir nustatomi veiksnių prioritetai, atsižvelgiant į SSGG analizę, atliktą remiantis Europos skaitmeninės darbotvarkės rezultatų suvestine⁴¹; – išnagrinėtos subalansuotos informacinių ir ryšių technologijų (IRT) paklausos ir pasiūlos paramos galimybės; – kiekybiškai įvertinami intervencijų skaitmeninio raštingumo, įgūdžių, e. įtraukties, e. prieinamumo ir e. sveikatos srityse rezultatų tikslai, suderinti su galiojančiomis atitinkamomis sektorių nacionalinėmis arba regioninėmis strategijomis; – įvertinti poreikiai intensyviau stiprinti IRT pajėgumus.
	2.2. <i>Naujos kartos prieigos (NKP) infrastruktūra</i> : parengti nacionaliniai NKP planai, kuriuose atsižvelgta į regioninius veiksmus, siekiant įgyvendinti ES didelės spartos interneto prieigos tikslus ⁴² , daugiausia dėmesio skiriant toms sritims, kuriose nustatyta, kad rinka negali prieinamomis sąnaudomis suteikti pakankamos kokybės atviros infrastruktūros, laikantis ES konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklių, ir teikti pažeidžiamoms grupėms prieinamas paslaugas.	– Galiojančiame nacionaliniame NKP plane pateikiama: <ul style="list-style-type: none"> – reguliariai atnaujinamas investicijų į infrastruktūrą planas, kuriame įvertinta bendra paklausa, nurodytos investicijos ir paslaugos; – tvarūs investicijų modeliai, kuriais skatinama konkurencija, suteikiama galimybė naudotis atvira, prieinama, kokybiška ir perspektyvia infrastruktūra ir paslaugomis; – privačių investicijų skatinimo priemonės.

⁴¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninė darbotvarkė (COM(2010) 245 galutinis/2, 2010 8 26); Komisijos tarnybų darbinis dokumentas. Skaitmeninės darbotvarkės rezultatų suvestinė (SEC(2011) 708, 2011 5 31). Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos išvados dėl Europos skaitmeninės darbotvarkės (dok. 10130/10, 2010 m. gegužės 26 d.).

⁴² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninė darbotvarkė (COM(2010) 245 galutinis/2, 2010 8 26); Komisijos tarnybų darbinis dokumentas. Skaitmeninės darbotvarkės rezultatų suvestinė (SEC(2011) 708, 2011 5 31).

<p>3. Mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) konkurencingumo didinimas</p> <p>(nurodytas 9 straipsnio 3 dalyje)</p>	<p>3.1. Imtasi konkrečios veiksmingo iniciatyvos „Small business act“ (SBA) ir jos 2011 m. vasario 23 d. apžvalgos⁴³ įgyvendinimo, įskaitant principą „visų pirma galvokime apie mažuosius“ veiklos.</p> <p>3.2. 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius⁴⁴, perkėlimas į nacionalinę teisę.</p>	<p>– Konkrečius veiksmai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stebėsenos tvarka, skirta užtikrinti, kad būtų įgyvendinama iniciatyva SBA, įskaitant įstaigą, atsakingą už MVI klausimų koordinavimą įvairiais administraciniais lygmenimis (MVI atstovas); – priemonės, skirtos įmonės steigimo laikotarpiui sutrumpinti iki 3 darbo dienų, o sąnaudoms sumažinti iki 100 EUR; – priemonės, skirtos licencijų ir leidimų, reikalingų norint verstis konkrečia įmonės veikla, gavimo laikotarpiui sutrumpinti iki 3 mėnesių; – sistemiškas teisės aktų poveikio MVI vertinimas taikant „MVI tyrimą“, kartu, jei reikia, atsižvelgiant į įmonių dydžio skirtumus. <p>– Minėtos direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę pagal direktyvos 12 straipsnį (iki 2013 m. kovo 16 d.).</p>
<p>4. Perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką</p>	<p>4.1. <i>Energijos vartojimo efektyvumas</i>: 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos</p>	<p>– Įgyvendinti būtinausieji reikalavimai, susiję su pastatų energiniu naudingumu, kaip reikalaujama pagal Direktyvos 2010/31/ES 3, 4 ir 5 straipsnius;</p>

⁴³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Visų pirma galvokime apie mažuosius“ Europos iniciatyva „Small Business Act“ (COM(2008) 394, 2008 6 23)); Konkurencingumo tarybos išvados dėl principo „Visų pirma galvokime apie mažuosius. Europos iniciatyva „Small Business Act““ (dok. 16788/08, 2008 12 1); Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Smulkiojo verslo akto Europai apžvalga“, (COM(2008) 78 galutinis, 2011 2 23); Konkurencingumo tarybos išvados dėl smulkiojo verslo akto Europai apžvalgos, (dok. 10975/11, 2011 5 30).

⁴⁴ OL L 48, 2011 2 23, p. 1.

<p>išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas</p> <p>(nurodytas 9 straipsnio 4 dalyje)</p>	<p>2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo⁴⁵ perkėlimas į nacionalinę teisę pagal direktyvos 28 straipsnį.</p> <p>2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti išsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas⁴⁶, 6 straipsnio 1 dalies laikymasis.</p> <p>2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų⁴⁷ perkėlimas į nacionalinę teisę.</p> <p>2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičiančios Direktyvą 92/42/EEB⁴⁸, perkėlimas į nacionalinę teisę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – patvirtintos priemonės, būtinos energinio pastatų naudingumo sertifikavimo sistemai nustatyti pagal Direktyvos 2010/31/ES 11 straipsnį; – pasiektas reikalaujamas viešųjų pastatų renovacijos lygis; – galutiniams vartotojams suteikti individualūs matuokliai; – skatinamas šildymo ir vėsinimo efektyvumas, kaip nurodyta Direktyvoje 2004/8/EB.
--	---	--

⁴⁵ OL L 153, 2010 6 18, p. 13.

⁴⁶ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.

⁴⁷ OL L 114, 2006 4 27, p. 64.

⁴⁸ OL L 52, 2004 2 21, p. 50.

	<p>4.2. <i>Atsinaujinančioji energija</i>: 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB⁴⁹, perkėlimas į nacionalinę teisę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Valstybė narė nustatė skaidrias paramos sistemas, elektros energijos tinklų pirmenybinę prieigą, kontrolę ir valdymą, nustatė ir paskelbė standartines sąnaudų padengimo ir pasidalijimo atliekant techninius pertvarkymus taisykles; – valstybė narė patvirtino nacionalinį atsinaujinančiosios energijos veiksmų planą pagal Direktyvos 2009/28/EB 4 straipsnį.
<p>5. Prisitaikymo prie klimato kaitos skatinimas ir rizikos prevencija (Klimato kaitos tikslas) (nurodytas 9 straipsnio 5 dalyje)</p>	<p>5.1. <i>Rizikos prevencija ir valdymas</i>: rengiami nacionaliniai arba regioniniai rizikos vertinimai nelaimių valdymo tikslams, atsižvelgiant į prisitaikymą prie klimato kaitos⁵⁰.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Rengiami nacionaliniai arba regioniniai rizikos vertinimai, kuriuose: <ul style="list-style-type: none"> – apibūdinami procesai, metodika, metodai ir neįslaptinti duomenys, naudojami rengiant nacionalinį rizikos vertinimą; – apibūdinami vienos rizikos ir kelių tipų rizikos scenarijai; – kai tinkama, atsižvelgiama į nacionalines prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas.
<p>6. Aplinkos apsauga ir tausaus išteklių naudojimo skatinimas (nurodytas 9 straipsnio 6 dalyje)</p>	<p>6.1. <i>Vandens sektorius</i>: nustatyta a) vandens kainodaros politika, kuria užtikrinama, kad naudotojai būtų tinkamai skatinami veiksmingai naudoti vandens išteklius, ir b) įvairiose vandens naudojimo srityse būtų tinkamai sugražinamos vandens paslaugų sąnaudos pagal 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus⁵¹, 9 straipsnį.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Valstybė narė užtikrino, kad įvairiose vandens naudojimo srityse pagal sektorius būtų padengiamos vandens paslaugų sąnaudos pagal Direktyvos 2000/60/EB 9 straipsnį. – Upės baseino rajonui, į kurį bus investuojama, būtų sudarytas upės baseino valdymo planas, kaip nustatyta 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus⁵², 13 straipsnyje.

⁴⁹ OL L 140, 2009 6 5, p. 16.

⁵⁰ Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos išvados; 2011 m. balandžio 11–12 d., išvada dėl tolesnio rizikos vertinimų plėtojimo nelaimių valdymo Europos Sąjungoje tikslams.

⁵¹ OL L 327, 2000 12 22, p. 1.

	<p>6.2. <i>Atliekų sektorius</i>: 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurias direktyvas⁵³, įgyvendinimas, visų pirma nuostatų dėl atliekų tvarkymo planų rengimo įgyvendinimas pagal tą direktyvą ir atliekų hierarchiją.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Valstybė narė Komisijai pranešė apie Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimo pažangą, nesėkmių priežastis ir numatomus veiksmus tikslams pasiekti; – valstybė narė užtikrino, kad jos kompetentingos institucijos pagal Direktyvos 2008/98/EB 1, 4 13 ir 16 straipsnius parengtų vieną arba kelis atliekų tvarkymo planus, kaip to reikalaujama direktyvos 28 straipsnyje; – ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 12 d. valstybė narė pagal Direktyvos 2008/98/EB 1 ir 4 straipsnius parengė atliekų prevencijos programas, kaip to reikalaujama direktyvos 29 straipsnyje; – valstybė narė ėmėsi reikiamų priemonių, kad pasiektų 2020 m. pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tikslą pagal Direktyvos 2000/98/EB 11 straipsnį.
<p>7. Tvaraus transporto skatinimas ir kliūčių pagrindinėse tinklo infrastruktūros dalyse šalinimas (nurodytas 9 straipsnio 7 dalyje)</p>	<p>7.1. <i>Keliai</i>: parengtas išsamus nacionalinis transporto planas, kuriame nustatyti tinkami investicijų į pagrindinį transeuropinį transporto infrastruktūros tinklą (TEN-T), visapusišką tinklą (kitos investicijos, ne į pagrindinį TEN-T) ir antrinį tinklą (įskaitant regioninį ir vietos viešąjį transportą) prioritetai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Parengtas išsamus transporto planas, kuriame išdėstyta: <ul style="list-style-type: none"> – investicijų į pagrindinį TEN-T tinklą, visapusišką tinklą ir antrinį tinklą prioritetai. Nustatant prioritetus reikėtų atsižvelgti į judumą, tvarumą, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimą ir indėlį į bendrą Europos transporto erdvę; – realistiškas ir apgalvotas projektų srautas (su numatytu grafiku, biudžetu); – strateginis aplinkos vertinimas, atitinkantis transporto planui keliamus teisinius reikalavimus; – priemonės, skirtos stiprinti tarpinių įstaigų ir paramos gavėjų pajėgumą įgyvendinti projektus pagal numatytą srautą.

⁵² OL L 327, 2000 12 22, p. 1.

⁵³ OL L 312, 2008 11 22, p. 3.

	<p>7.2. <i>Geležinkeliai:</i> išsamiam nacionaliniame transporto plane yra konkretus geležinkelių plėtrai skirtas skyrius, kuriame nustatyti tinkami investicijų į pagrindinį transeuropinį transporto infrastruktūros tinklą (TEN-T), visapusišką tinklą (kitos investicijos, ne į pagrindinį TEN-T) ir antrinį geležinkelių sistemos tinklą prioritetui, atsižvelgiant į jų indėlį į judumą, tvarumą, poveikį nacionaliniams ir Europos tinklams. Investicijos apima mobilųjį turtą, sąveiką ir pajėgumų stiprinimą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Išsamiam transporto plane yra geležinkelių plėtrai skirtas skyrius, kuriame pateikiama: <ol style="list-style-type: none"> 2. realistiškas ir apgalvotas projektų srautas (su numatytu grafiku, biudžetu); 3. strateginis aplinkos vertinimas, atitinkantis transporto planui keliamus teisinius reikalavimus; 4. priemonės, skirtos stiprinti tarpinių įstaigų ir paramos gavėjų pajėgumą įgyvendinti projektus pagal numatytą srautą.
<p>8. Užimtumo skatinimas ir darbo jėgos judumo rėmimas (Užimtumo tikslas) (nurodytas 9 straipsnio 8 dalyje)</p>	<p>8.1. <i>Ieškantiems darbo asmenims ir neaktyviems gyventojams suteikiama galimybė gauti darbą, pasitelkiant vietos užimtumo iniciatyvas ir remiant darbo jėgos judumą:</i> parengtos ir įgyvendinamos aktyvios darbo rinkos strategijos, laikantis užimtumo gairių ir bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių⁵⁴ nuostatų dėl sąlygų naujoms darbo vietoms kurti sudarymo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Užimtumo tarnybos geba pasiekti ir pasiekia, kad: <ul style="list-style-type: none"> – visiems darbo ieškantiems asmenims būtų anksti teikiamos individualizuotos paslaugos ir įgyvendinamos aktyvios bei prevencinės darbo rinkos priemonės; – būtų numatomas ilgalaikis užimtumas, kurį lemia struktūriniai darbo rinkos pokyčiai, pavyzdžiui, perėjimas prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos, taip pat konsultuojama tuo klausimu; – būtų teikiama skaidri ir sistemiška informacija apie naujas laisvas darbo vietas. – Užimtumo tarnybos sukūrė tinklus, kurie jungia darbdavius ir švietimo institucijas.
	<p>8.2. <i>Savarankiškas darbas, verslumas ir įmonių steigimas:</i> parengta išsami strategija, kuria pagal iniciatyvą „Small business act“⁵⁵ ir laikantis užimtumo</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Parengta išsami strategija, kurioje nustatyta: <ul style="list-style-type: none"> – priemonės, skirtos įmonės steigimo laikotarpiui sutrumpinti iki trijų darbo dienų,

⁵⁴ 2010 m. liepos 13 d. Tarybos rekomendacija (2010/410/ES), OL L 191, 2010 7 23, p. 28.

⁵⁵ 2010 m. liepos 13 d. Tarybos rekomendacija (2010/410/ES), OL L 191, 2010 7 23, p. 28.

	<p>gairių ir bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių⁵⁶ nuostatų dėl sąlygų naujoms darbo vietoms kurti sudarymo, teikiama integracinė parama veiklai pradėti.</p>	<p>o sąnaudoms sumažinti iki 100 EUR;</p> <ul style="list-style-type: none"> – priemonės, skirtos licencijų ir leidimų, reikalingų norint verstis konkrečia įmonės veikla, gavimo laikotarpiui sutrumpinti iki trijų mėnesių; – veiksmai, kuriais susiejamos tinkamos verslo plėtros paslaugos ir finansinės paslaugos (prieiga prie kapitalo), aprėpiant socialiai remtinas grupes ir nepalankioje padėtyje esančias vietas.
	<p>8.3. <i>Darbo rinkos institucijų modernizavimas ir stiprinimas, taip pat veiksmai tarptautiniam darbo jėgos judumui didinti</i>⁵⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> – darbo rinkos institucijos modernizuotos ir sustiprintos remiantis užimtumo gairėmis; – prieš vykdant darbo rinkos institucijų reformas parengta aiški strategija ir <i>ex ante</i> vertinimas atsižvelgiant į lyčių aspektą. 	<ul style="list-style-type: none"> – Veiksmai, skirti pertvarkyti užimtumo tarnybas, siekiant užtikrinti jų pajėgumą⁵⁸: <ul style="list-style-type: none"> – kad visiems darbo ieškantiems asmenims būtų anksti teikiamos individualizuotos paslaugos ir būtų įgyvendinamos aktyvios bei prevencinės darbo rinkos priemonės; – konsultuoti dėl ilgalaikio užimtumo galimybių, kurias lemia struktūriniai darbo rinkos pokyčiai, pavyzdžiui, perėjimas prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos; – Sąjungos lygmeniu teikti skaidrią ir sistemišką informaciją apie naujas laisvas darbo vietas. – Per užimtumo tarnybų reformą bus kuriami tinklai, jungiantys darbdavius ir švietimo institucijas.

⁵⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Visų pirma galvokime apie mažuosius“ Europos iniciatyva „Small Business Act“ (COM (2008) 394, 2008 6 23)); Konkurencingumo tarybos išvados dėl principo „Visų pirma galvokime apie mažuosius. Europos iniciatyva „Small Business Act““ (dok. 16788/08, 2008 12 1); Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Smulkiojo verslo akto Europai apžvalga“, (COM(2008) 78 galutinis, 2011 2 23); Konkurencingumo tarybos išvados dėl smulkiojo verslo akto Europai apžvalgos, (dok. 10975/11, 2011 5 30).

⁵⁷ Jeigu konkrečiai šaliai pateikta Tarybos rekomendacija, tiesiogiai susijusi su šia sąlyga, tada vertinant, ar ji įvykdyta, bus atsižvelgiama į konkrečiai šaliai pateiktos Tarybos rekomendacijos vykdymo vertinimą.

⁵⁸ Visų išvardytų aspektų įgyvendinimo terminai gali sukakti per programų įgyvendinimo laikotarpį.

	8.4. <i>Aktyvus ir sveikas senėjimas</i> : parengta ir pagal užimtumo gaires ⁵⁹ įgyvendinama aktyvaus senėjimo politika.	<ul style="list-style-type: none"> – Aktyvaus ir sveiko senėjimo klausimo sprendimo veiksmai⁶⁰: – rengiant ir įgyvendinant aktyvaus senėjimo politiką dalyvauja susiję suinteresuotieji subjektai; – valstybė narė nustatė priemones, skirtas aktyvaus senėjimo skatinimui, kad būtų rečiau anksti pasitraukiama iš darbo rinkos.
	8.5. <i>Darbuotojų, įmonių ir verslininkų prisitaikymas prie pokyčių</i> : nustatyta politika, kuria siekiama padėti numatyti ir tinkamai valdyti pokyčius ir restruktūrizavimą visais atitinkamais lygmenimis (nacionaliniu, regioniniu, vietos ir sektoriniu) ⁶¹ .	<ul style="list-style-type: none"> – Taikomos veiksmingos socialinių partnerių ir valdžios institucijų paramos priemonės, kad šios plėtotų iniciatyvų požiūrį į pokyčius ir restruktūrizavimą.
9. Investicijos į igūdžius, švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą (Švietimo tikslas) (nurodytas 9 straipsnio 10 dalyje)	9.1. <i>Mokyklos nebaigusių asmenų skaičius</i> : nustatyta išsami strategija mokyklos nebaigusių asmenų skaičiui mažinti pagal 2011 m. birželio 28 d. Tarybos rekomendaciją dėl politikos, kuria siekiama mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ⁶² .	<ul style="list-style-type: none"> – Nustatyta sistema, pagal kurią renkami ir analizuojami duomenys bei informacija apie mokyklos nebaigusių asmenų skaičių nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, kuri: <ul style="list-style-type: none"> – suteikia tinkamą įrodymais grindžiamą pagrindą tikslinei politikai plėtoti; – sistemiškai taikoma pokyčiams atitinkamu lygmeniu stebėti. – Parengta strategija dėl mokyklos nebaigusių asmenų skaičiaus: <ul style="list-style-type: none"> – kuri yra pagrįsta įrodymais; – kuri yra visapusiška (pvz., apima visus švietimo sektorius, įskaitant ankstyvąjį

⁵⁹ Jeigu konkrečiai šaliai pateikta tokia Tarybos rekomendacija, tiesiogiai susijusi su šia sąlyga, tada vertinant, ar ji įvykdyta, bus atsižvelgiama į konkrečiai šaliai pateiktos Tarybos rekomendacijos vykdymo vertinimą.

⁶⁰ Visų šiame skirsnyje išvardytų aspektų įgyvendinimo terminai gali sukakti per programų įgyvendinimo laikotarpį.

⁶¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendras įsipareigojimas užimtumo srityje“ (COM(2009) 257 galutinis).

⁶² OL C 191, 2011 7 1, p. 1.

		<p>vaiko vystymąsi) ir pagal ją tinkamai taikomos prevencinės, intervencinės ir kompensacinės priemonės;</p> <ul style="list-style-type: none"> – kurioje nustatyti Tarybos rekomendaciją dėl politikos, kuria siekiama mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių, atitinkantys tikslai; – kuri taikoma ne vienam sektoriui, o apima visus politikos sektorius ir suinteresuotuosius subjektus, svarbius sprendžiant mokyklos nebaigusių asmenų skaičiaus klausimą; pagal ją ši sritis koordinuojama.
	<p>9.2. <i>Aukštasis mokslas:</i> parengtos nacionalinės arba regioninės strategijos, skirtos skatinti įgyti tretinį išsilavinimą, taip pat gerinti jo kokybę ir veiksmingumą, laikantis 2006 m. gegužės 10 d. Komisijos komunikato „Universitetų modernizavimo plano įgyvendinimo rezultatai – Švietimas, moksliniai tyrimai ir naujovės“⁶³.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Parengta nacionalinė arba regioninė tretinio išsilavinimo strategija, kurioje numatytos: <ul style="list-style-type: none"> – priemonės dalyvavimui ir išsilavinimui skatinti, kuriomis: <ul style="list-style-type: none"> – tobulinamas būsimų studentų orientavimas; – užtikrinama, kad mažas pajamas gaunančių grupių ir kitų nepakankamai atstovaujama grupių atstovai labiau siektų aukštojo išsilavinimo; – skatinamas suaugusių besimokančių asmenų dalyvavimas; – (jei reikia) mažinamas mokslo nebaigusių asmenų skaičius / gerinamas mokslą baigusiujų skaičiaus rodiklis; – kokybės gerinimo priemonės, kuriomis: <ul style="list-style-type: none"> – skatinamas novatoriškas turinys ir programų struktūra; – skatinami aukšti mokymo kokybės standartai; – priemonės, skirtos įsidarbinimo galimybėms ir verslumui didinti, kuriomis:

⁶³

COM(2006) 208 galutinis [(2011 m. rugsėjo mėn. pabaigoje bus pakeistas kitu komunikatu)].

		<ul style="list-style-type: none"> – skatinama pagal visas aukštojo mokslo programas ugdyti universaliuosius, taip pat verslumo, įgūdžius; – mažinami lyčių skirtumai priimant sprendimus dėl akademinio ir profesinio pasirinkimo, ir studentai skatinami rinktis karjerą mažiau populiariuose sektoriuose, siekiant sumažinti lyčių atskyrimą darbo rinkoje; – užtikrinamas informacija grindžiamas mokymas, remiantis mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros verslo praktikoje suteiktomis žiniomis.
	<p>9.3. <i>Mokymasis visą gyvenimą</i>: parengta nacionalinė ir (arba) regioninė mokymosi visą gyvenimą politikos programa, atitinkanti Sąjungos lygmens politikos gaires⁶⁴.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Parengta nacionalinė arba regioninė mokymosi visą gyvenimą politikos programa, kurioje numatytos priemonės, kuriomis siekiama: <ul style="list-style-type: none"> – remti mokymosi visą gyvenimą įgyvendinimą ir įgūdžių ugdymą, padėti įtraukti suinteresuotuosius subjektus, pvz., socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės asociacijas, ir užmegzti su jais partnerystės ryšius; – veiksmingai ugdyti profesinių įgūdžių besimokančio jaunimo, suaugusiųjų, į darbo rinką grįžtančių moterų, žemos kvalifikacijos ir vyresnio amžiaus bei kitų socialiai remtinų esančių grupių asmenų įgūdžius; – plėsti galimybes mokytis visą gyvenimą, įskaitant veiksmingai įgyvendinamas skaidrumo priemones (Europos kvalifikacijų sąranga, nacionalinė kvalifikacijų sąranga, Europos profesinio mokymo kreditų sistema, Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistema), mokymosi visą gyvenimą paslaugų (švietimo ir mokymo, konsultacijų, tvirtinimo) plėtojimą ir integravimą; – didinti švietimo ir mokymo aktualumą ir prisitaikyti nuo nustatytų tikslinių grupių poreikių.

⁶⁴ 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvados dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) (2009/C 119/02).

<p>10. Socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu (Skurdo mažinimo tikslas)</p> <p>(nurodytas 9 straipsnio 9 dalyje)</p>	<p>10.1. <i>Aktyvi įtrauktis.</i></p> <p><i>Marginalių bendruomenių, pavyzdžiui, romų, integravimas:</i></p> <p>parengta ir įgyvendinama nacionalinė skurdo mažinimo strategija, laikantis 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendacijos dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties⁶⁵ ir užimtumo gairių.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Parengta nacionalinė skurdo mažinimo strategija: <ul style="list-style-type: none"> – kuri yra pagrįsta įrodymais. Tam reikalinga sistema, pagal kurią būtų renkami ir analizuojami duomenys bei informacija, kuri suteiktų pakankamai įrodymų skurdo mažinimo politikai formuoti. Ši sistema naudojama pokyčių stebėsenai; – kuri atitinka nacionalinį skurdo ir socialinės atskirties mažinimo tikslą (nustatytą nacionalinėje reformų programoje), pagal kurią taip pat siekiama didinti užimtumo galimybes socialiai remtinoms esančioms grupėms; – kurioje pateikiamas platesnis nei regioninio NUTS 3 lygmens arba NUTS 3 lygmens teritorinio veiklos sutelkimo planas, skirtas atskirtoms ir socialiai remtinoms asmenų grupėms, įskaitant romus; – kuri rodo, kad socialiniai partneriai ir atitinkami suinteresuotieji subjektai dalyvauja planuojant aktyvią įtrauktį; – kurioje numatytos perėjimo nuo stacionarių priežiūros paslaugų prie bendruomenės priežiūros paslaugų priemonės; – nurodomos aiškios priemonės visų sričių segregacijos prevencijai ir kovai su ja. – Parengta nacionalinė romų įtraukties strategija: <ul style="list-style-type: none"> – kurioje nustatyti pasiekiami nacionaliniai romų integracijos mažinant atskirtį nuo kitų gyventojų tikslai. Šiais tikslais turėtų būti bent jau siekiama romų integracijos keturių ES lygmens tikslų, susijusių su išsilavinimo, užimtumo,
---	--	---

⁶⁵ 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendacija dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties (OL L 307, 2008 11 18, p. 11).

⁶⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES romų integracijos nacionalinių strategijų bendrieji principai iki 2020 m.“ COM(2011) 173.

	<p>- Pagal ES romų integracijos nacionalinių strategijų bendrusius principus⁶⁶ parengta nacionalinė romų įtraukties strategija.</p>	<p>sveikatos priežiūros ir būsto galimybėmis;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuri atitinka nacionalinę reformų programą; - kurioje nustatyti, kai tinkama, nepalankioje padėtyje esantys mikroregionai arba atskirti rajonai, kurių bendruomenės ypač skurdžios, vadovaujantis turimais socialiniais, ekonominiais ir teritoriniais rodikliais (pvz., labai žemas išsilavinimo lygis, ilgalaikis nedarbas ir pan.); - kuria iš nacionalinių biudžetų skiriamas pakankamas finansavimas, kuris, kai tinkama, bus papildytas tarptautinių ir ES šaltinių finansavimu; - kurioje nustatyti patikimos stebėsenos metodai, kad būtų galima įvertinti romų integracijos veiksmų poveikį ir strategijos pritaikymo ją peržiūrint tvarką; - kuri yra rengiama, įgyvendinama ir stebima nuolat glaudžiai bendradarbiaujant su romų pilietine visuomene, regionų ir vietos valdžios institucijomis; - kurioje nurodytas nacionalinės romų integracijos strategijos nacionalinis ryšių centras, įgaliotas koordinuoti strategijos rengimą ir įgyvendinimą. <p>- Atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams teikiama parama teikiant projektų paraiškas ir įgyvendinant bei valdant atrinktus projektus.</p>
--	--	--

	<p>- Pagalbos siekiant padėti pasinaudoti fondų parama teikimas atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams.</p>	
	<p>10.2. <i>Sveikata</i>: parengta nacionalinė arba regioninė sveikatos strategija, kuria užtikrinamos galimybės naudotis kokybiškais sveikatos paslaugomis ir ekonominis tvarumas.</p>	<p>– Parengta nacionalinė arba regioninė sveikatos strategija, kurioje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – numatytos suderintos priemonės, kuriomis būtų sudaromos geresnės sąlygos naudotis kokybiškais sveikatos paslaugomis; – numatytos sveikatos sektoriaus skatinimo priemonės, taip pat tam, kad būtų taikomos veiksmingos novatoriškos technologijos, paslaugų teikimo modeliai ir infrastruktūra;

		<ul style="list-style-type: none"> – numatyta stebėsenos ir peržiūros sistema. – Valstybė narė arba regionas patvirtino programą, kurioje nurodomi biudžeto ištekliai, kuriuos galima skirti sveikatos priežiūrai.
<p>11. Institucinių pajėgumų ir veiksmingo viešojo administravimo stiprinimas (nurodytas 9 straipsnio 11 dalyje)</p>	<p><i>Valstybių narių administracinis veiksmingumas:</i></p> <p>– parengta valstybės narės administracinio veiksmingumo stiprinimo strategija, įskaitant viešojo administravimo pertvarką⁶⁷.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Parengta ir įgyvendinama valstybių narių administracinio veiksmingumo stiprinimo strategija,⁶⁸ kurioje: <ul style="list-style-type: none"> – pateikiama teisinių, organizacinių ir (arba) procedūrinių pertvarkos veiksmų analizė ir strateginis planavimas; – numatyta plėtoti kokybės valdymo sistemas; – nurodyti integruoti veiksmai, kuriais paprastinamos ir racionalizuojamos administravimo procedūros; – numatyta rengti ir įgyvendinti žmogiškųjų išteklių strategijas ir politiką, aprėpiančius darbuotojų įdarbinimo planus ir karjeros galimybes, kompetencijos stiprinimą ir aprūpinimą ištekliais; – numatyta visais lygmenimis ugdyti įgūdžius; – numatyta parengti stebėsenos ir vertinimo procedūras ir priemones.

⁶⁷ Jeigu konkrečiai šaliai pateikta tokia Tarybos rekomendacija, tiesiogiai susijusi su šia sąlyga, tada vertinant, ar ji įvykdyta, bus atsižvelgiama į konkrečiai šaliai pateiktos Tarybos rekomendacijos įvykdymo vertinimą.
⁶⁸ Visų šiame skirsnyje išvardytų aspektų įgyvendinimo terminai gali sukakti per programų įgyvendinimo laikotarpį.

Bendros *ex ante* sąlygos

Sritis	<i>Ex ante</i> sąlyga	Įvykdymo kriterijai
1. Kova su diskriminavimu	Nustatyta tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingas 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁶⁹ ir 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvos 2000/43/EB, įgyvendinančios vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁷⁰ įgyvendinimas ir taikymas.	<ul style="list-style-type: none"> – Toliau nurodytomis priemonėmis užtikrinama, kad ES Direktyva 2000/78/EB ir Direktyva 2000/43/EB dėl kovos su diskriminavimu būtų įgyvendinamos ir taikomos veiksmingai: <ul style="list-style-type: none"> – institucijų susitarimais dėl ES direktyvų dėl kovos su diskriminavimu įgyvendinimo, taikymo ir priežiūros; – fondų paramą įgyvendinančių darbuotojų mokymo ir informavimo strategija; – administracinių pajėgumų įgyvendinti ir taikyti ES direktyvas dėl kovos su diskriminavimu stiprinimo priemonėmis.
2. Lyčių lygybė	Parengta lyčių lygybės skatinimo strategija ir veiksmingo jos įgyvendinimo užtikrinimo tvarka.	<ul style="list-style-type: none"> – Toliau nurodytomis priemonėmis užtikrinama, kad atskira lyčių lygybės skatinimo strategija būtų įgyvendinama ir taikoma veiksmingai: <ul style="list-style-type: none"> – nustatyta pagal lytis suskirstytų duomenų ir rodiklių rinkimo ir analizės sistema, naudojama įrodymais pagrįstai lyčių politikai rengti; – parengtas lyčių lygybės tikslų integravimo, taikant lyčių standartus ir gaires, planas ir <i>ex ante</i> kriterijai; – nustatyta įgyvendinimo tvarka, be to, rengiant, stebint ir vertinant intervenciją dalyvauja lyčių lygybės institucija.

⁶⁹ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁷⁰ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

3. Negalia	Parengta tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingas JT neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimas ir taikymas. ⁷¹	<ul style="list-style-type: none"> – Toliau nurodytomis priemonėmis užtikrinama, kad JT neįgaliųjų teisių konvencija būtų įgyvendinama ir taikoma veiksmingai: <ul style="list-style-type: none"> – įgyvendinamos priemonės pagal JT konvencijos 9 straipsnį, siekiant užkirsti kelią prieinamumo kliūtims ir trukdžiams neįgaliems asmenims, taip pat jas nustatyti ir pašalinti; – sudaryti institucijų susitarimai dėl JT konvencijos įgyvendinimo ir priežiūros pagal Konvencijos 33 straipsnį; – parengtas fondų paramą įgyvendinančių darbuotojų mokymo ir informavimo planas; – nustatytos priemonės, kuriomis siekiama stiprinti administracinius pajėgumus įgyvendinti ir taikyti JT konvenciją, taip pat tinkama prieinamumo reikalavimų laikymosi stebėsenos tvarka.
4. Viešieji pirkimai	Parengta tinkamo direktyvų 2004/18/EB ir 2004/17/EB įgyvendinimo, taikymo ir tinkamos priežiūros ir stebėjimo užtikrinimo tvarka.	<ul style="list-style-type: none"> – Toliau nurodytomis priemonėmis užtikrinama, kad direktyvos 2004/18/EB ir 2004/17/EB būtų įgyvendinamos ir taikomos veiksmingai: <ul style="list-style-type: none"> – direktyvos 2004/18/EB ir 2004/17/EB visiškai perkeltos į nacionalinę teisę; – sudaryti institucijų susitarimai dėl ES viešųjų pirkimų teisės įgyvendinimo, taikymo ir priežiūros; – taikomos skaidrių sutarčių sudarymo procedūrų tinkamos priežiūros ir stebėjimo užtikrinimo priemonės ir apie tas procedūras tinkamai informuojama;

⁷¹ OL L 23, 2010 1 27, p. 35, 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimas dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu.

		<ul style="list-style-type: none"> – nustatyta fondų paramą įgyvendinančių darbuotojų mokymo ir informavimo strategija; – taikomos priemonės, kuriomis stiprinami administraciniai pajėgumai įgyvendinti ir taikyti ES viešųjų pirkimų teisę.
5. Valstybės pagalba	Parengta veiksmingo ES valstybės pagalbos teisės įgyvendinimo ir taikymo užtikrinimo tvarka.	<ul style="list-style-type: none"> – Toliau nurodytomis priemonėmis užtikrinama, kad ES valstybės pagalbos teisė būtų įgyvendinama ir taikoma veiksmingai: <ul style="list-style-type: none"> – sudaryti institucijų susitarimai dėl ES valstybės pagalbos teisės įgyvendinimo, taikymo ir priežiūros; – nustatyta fondų paramą įgyvendinančių darbuotojų mokymo ir informavimo strategija; – taikomos priemonės, kuriomis stiprinami administraciniai pajėgumai įgyvendinti ir taikyti ES valstybės pagalbos taisykles.
6. Aplinkos apsaugos srities teisės aktai, susiję su poveikio aplinkai vertinimu (PAV) ir strateginio poveikio aplinkai vertinimu (SPAV)	Nustatyta tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingas su PAV ir SPAV susijusių Sąjungos aplinkos apsaugos teisės aktų įgyvendinimas ir taikymas, kaip nustatyta 1985 m. birželio 27 d. Direktyvoje 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo ⁷² ir 2001 m. birželio 27 d. Direktyvoje 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo ⁷³ .	<ul style="list-style-type: none"> – Toliau nurodytomis priemonėmis užtikrinama, kad Sąjungos aplinkos apsaugos teisė būtų įgyvendinama ir taikoma veiksmingai: <ul style="list-style-type: none"> – PAV ir SPAV direktyvos išsamiai ir tinkamai perkeltos į nacionalinę teisę; – sudaryti institucijų susitarimai dėl PAV ir SPAV direktyvų įgyvendinimo, taikymo ir priežiūros; – nustatyta PAV ir SPAV direktyvas įgyvendinančių darbuotojų mokymo ir informavimo strategija;

⁷² OL L 175, 1985 7 5, p. 40.

⁷³ OL L 197, 2001 7 21, p. 30.

		<ul style="list-style-type: none"> – taikomos priemonės, kuriomis užtikrinami pakankami administraciniai pajėgumai.
<p>7. Statistinės sistemos ir rezultatų rodikliai</p>	<p>Nustatytos statistinės sistemos, būtinos programų veiksmingumui ir poveikiui vertinti.</p> <p>Nustatyta veiksminga rezultatų rodiklių sistema, būtina norint stebėti pažangą siekiant rezultatų ir atlikti poveikio vertinimą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Parengtas daugiametis duomenų surinkimo laiku ir apibendrinimo planas, kuriame: <ul style="list-style-type: none"> – nustatyti šaltiniai ir priemonės statistiniam duomenų patvirtinimui užtikrinti; – numatyta skelbimo ir viešinimo tvarka; – nustatyta veiksminga rezultatų rodiklių sistema, įskaitant: <ul style="list-style-type: none"> – kiekvienos programos rezultatų rodiklių, pagal kuriuos gaunama informacijos apie programa finansuojamais politikos veiksmais siekiamų gyventojų gerovės ir pažangos aspektus, atranką; – tų rodiklių tikslų nustatymą; – kiekvieno rodiklio atitiktį šiems reikalavimams: patikimumas ir statistinis patvirtinimas; aiškumas norminių reikalavimų atžvilgiu; duomenų rinkimas laiku ir viešinimas; – nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad visuose programa finansuojamuose veiksmuose taikoma veiksminga rodiklių sistema.

V PRIEDAS

Informavimas ir komunikacija, susiję su fondų parama

1. VEIKSMŲ SĄRAŠAS

105 straipsnio 2 dalyje nurodytame veiksmų sąrašė informacija išdėstoma bent viena oficialia valstybės narės kalba pagal šiuos duomenų laukus:

- paramos gavėjo pavadinimas (tik juridiniai asmenys; fiziniai asmenys nenurodomi);
- veiksmo pavadinimas,
- veiksmo santrauka,
- veiksmo pradžios data,
- veiksmo pabaigos data (numatoma veiksmo fizinės pabaigos arba visiško įgyvendinimo data),
- visos reikalavimus atitinkančios išlaidos veiksmui,
- ES bendras finansavimas (pagal prioritetines kryptis),
- veiksmo pašto kodas,
- šalis,
- veiksmo intervencijos kategorijos pavadinimas,
- naujausios veiksmų sąrašo versijos data.

Duomenų laukų antraštės ir veiksmų pavadinimai taip pat pateikiami dar bent viena kita oficialia Europos Sąjungos kalba.

2. VISUOMENĖS INFORMAVIMO IR VIEŠINIMO PRIEMONĖS

Valstybė narė, vadovaujančioji institucija ir paramos gavėjai imasi reikiamų priemonių, kad informuotų visuomenę apie veiksmus, finansuojamus pagal veiksmų programas, ir juos viešintų, kaip nustatyta šiame reglamente.

2.1. Valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos pareigos

1. Valstybė narė ir vadovaujančioji institucija užtikrina, kad informavimo ir viešinimo priemonės būtų įgyvendinamos pagal komunikacijos strategiją ir kad tomis priemonėmis informacija būtų skleidžiama kuo plačiau, tinkamu lygmeniu naudojant įvairias komunikacijos formas ir metodus.
2. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija yra atsakinga už tai, kad būtų organizuotas bent šių informavimo ir viešinimo priemonių įgyvendinimas:

- (a) vykdoma plati informavimo kampanija – paskelbta apie veiksmų programos įgyvendinimo pradžią;
 - (b) per metus įvykdoma bent viena plati informavimo kampanija, per kurią populiarinamos finansavimo galimybės ir taikytos strategijos, pristatomi pagal veiksmų programą pasiekti rezultatai, taip pat, jei reikia, informuojama apie didelės apimties projektus, bendrus veiksmų planus ir pateikiami kitų projektų pavyzdžiai;
 - (c) priešais kiekvienos vadovaujančiosios institucijos patalpas arba greta, visuomenei matomoje vietoje iškabinama Europos Sąjungos vėliava;
 - (d) elektroninėmis priemonėmis skelbiamas veiksmų sąrašas pagal 1 skyrių;
 - (e) vienoje bendroje interneto svetainėje arba veiksmų programos svetainėje, į kurią galima patekti per vieną bendrą portalą, pateikiami veiksmų pavyzdžiai pagal veiksmų programas; pavyzdžiai turėtų būti teikiami plačiai vartojama oficialia Europos Sąjungos kalba, išskyrus tos valstybės narės oficialią kalbą arba kalbas;
 - (f) vienoje bendroje interneto svetainėje arba veiksmų programos svetainėje, į kurią galima patekti per vieną bendrą portalą atnaujinama informacija apie veiksmų programų įgyvendinimą, taip pat pagrindinius pasiekimus.
3. Vadovaujančioji institucija, įgyvendindama informavimo ir viešinimo priemones pagal nacionalinius teisės aktus ir praktiką, į šią veiklą įtraukia šias įstaigas:
- (a) 5 straipsnyje nurodytus partnerius,
 - (b) Europos informacijos centrus, taip pat Komisijos atstovybes valstybėse narėse;
 - (c) švietimo ir mokslinių tyrimų institucijas.

Šios įstaigos plačiai skleidžia 105 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytą informaciją.

2.2. Paramos gavėjų pareigos

1. Visose paramos gavėjo informavimo ir komunikacijos priemonėse pripažįstama fondų parama veiksmui, pateikiant:
 - (a) ES skiriamąjį ženklą ir nuorodą į Europos Sąjungą, laikantis Komisijos pagal 105 straipsnio 4 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų techninių reikalavimų;
 - (b) nuorodą į fondą ar fondus, kurio (-ių) lėšomis paremtas veiksmas.
2. Įgyvendindamas veiksmą paramos gavėjas informuoja visuomenę apie iš fondų gautą paramą:
 - (a) paramos gavėjo interneto svetainėje, jei tokia yra, glaustai apibūdinamas veiksmą, jo tikslus ir rezultatus bei pabrėždamas Europos Sąjungos finansinę paramą;
 - (b) gerai matomoje vietoje, pavyzdžiui, prie įėjimo į pastatą, iškabina bent vieną plakatą (ne mažesnę kaip A3 formato), kuriame pateikiama informacija apie projektą ir Europos Sąjungos finansinę paramą.

3. ESF remiamų veikslių ir, tinkamais atvejais, ERPF arba Sanglaudos fondo remiamų veikslių paramos gavėjas užtikrina, kad veiksmo dalyviai žinotų apie šių fondų suteiktą finansavimą.

Ant visų dokumentų, taip pat ant dalyvavimo arba kitų pažymėjimų, susijusių su veiksmu, įrašoma, kad veikslų programa įgyvendinama remiant fondui arba fondams.

4. Įgyvendindamas ERPF arba Sanglaudos fondo remiamą veikslą, paramos gavėjas visuomenei gerai matomoje vietoje pakabina laikiną tinkamo dydžio kiekvieno veikslu, pagal kurį finansuojama infrastruktūra arba statybos veikslu, kuriems skirta visa viešoji parama viršija 500 000 EUR, informacinę lentą.
5. Ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo veikslu užbaigimo paramos gavėjas visuomenei gerai matomoje vietoje pakabina nuolatinę tinkamo dydžio kiekvieno veikslu, kuris atitinka toliau nurodytus kriterijus, lentelę arba informacinę lentą:

(a) visa viešoji parama veikslui viršija 500 000 EUR;

(b) veikslas yra fizinio objekto pirkimas arba infrastruktūros ar statybos darbu finansavimas.

Lentelėje arba informacinėje lentoje nurodomas veikslu pobūdis, pavadinimas ir tikslas, lentelė arba informacinė lenta parengiami laikantis Komisijos pagal 105 straipsnio 4 dalį nustatytų techninių reikalavimų.

3. GALIMIEMS PARAMOMS GAVĖJAMS IR PARAMOS GAVĖJAMS SKIRTOS INFORMAVIMO PRIEMONĖS

3.1. Galimiems paramos gavėjams skirtos informavimo priemonės

1. Vadovaujančioji institucija, laikydamasi komunikacijos strategijos, užtikrina, kad informacija apie veikslų programos strategiją, tikslus ir Europos Sąjungos bei valstybės narės jungtinės paramos galimybes būtų kuo plačiau paskleista galimiems paramos gavėjams ir visoms suinteresuotosioms šalims, būtų pateikiami išsamūs duomenys apie atitinkamų fondų paramą.
2. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad galimi paramos gavėjai būtų informuojami bent apie:
 - (a) tai, kokias tinkamumo finansuoti sąlygas reikia įvykdyti, kad būtų galima gauti paramą pagal veikslų programą;
 - (b) paraiškų skirti finansavimą nagrinėjimo tvarką ir trukmę;
 - (c) remtinų veikslų atrankos kriterijus;
 - (d) tai, kas nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmenimis gali suteikti informacijos apie veikslų programas;

- (e) tai, kad paraiškose turėtų būti siūloma veiksmo mastui proporcinga komunikacijos veikla, skirta informuoti visuomenę apie veiksmo tikslus ir apie ES paramą tam veiksmui.

3.2. Paramos gavėjams skirtos informavimo priemonės

1. Vadovaujančioji institucija paramos gavėjus informuoja, kad priėmus finansavimą sutinkama, kad jie būtų įtraukti į veiksmų, apie kuriuos skelbiama pagal 105 straipsnio 2 dalį, sąrašą.
2. Vadovaujančioji institucija suteikia informaciją ir viešinimo priemonių rinkinius, taip pat elektroninių formų pavyzdžius, kad padėtų paramos gavėjams įvykdyti 2.2 skyriuje nurodytas prievoles.

4. KOMUNIKACIJOS STRATEGIJOS SUDEDAMOSIOS DALYS

Vadovaujančiosios institucijos parengtoje komunikacijos strategijoje pateikiamos bent šios sudedamosios dalys:

- (a) apibūdinamas taikytas metodas, taip pat nurodomos pagrindinės informavimo ir viešinimo priemonės, kurių valstybė narė arba vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į 105 straipsnyje apibūdintus tikslus, turi imtis ir kurios yra skirtos galimiems paramos gavėjams, paramos gavėjams, informacijos skleidėjams ir plačiajai visuomenei;
- (b) apibūdinama informacinė medžiaga, kuri bus pateikta neįgaliesiems asmenims prieinamomis formomis;
- (c) apibūdinama, kaip paramos gavėjams bus padedama vykdyti komunikacijos veiklą;
- (d) pateikiamas preliminarus strategijos įgyvendinimo biudžetas;
- (e) apibūdinami administraciniai padaliniai, nurodomi darbuotojai, atsakingi už informavimo ir viešinimo priemonių įgyvendinimą;
- (f) pateikiama 2 skyriuje nurodytų informavimo ir viešinimo priemonių taikymo tvarka, taip pat interneto svetainė arba portalas, kur galima rasti šiuos duomenis;
- (g) nurodoma, kaip informavimo ir viešinimo priemonės vertinamos pagal tai, kiek politika, veiksmų programos ir veiksmai bei fondams ir Europos Sąjungai tenkantis vaidmuo yra matomas ir kiek apie tai žinoma;
- (h) kai tinkama, apibūdinamas ankstesnės veiksmų programos pagrindinių rezultatų panaudojimas;
- (i) kasmet atnaujinami duomenys apie vykdytiną informavimo ir komunikacijos veiklą.

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Tikslas (-ai)
- 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.6. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.7. Numatomas (-i) valdymo metodas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-s)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė
 - 3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams
 - 3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams
 - 3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa
 - 3.2.5. Trečiųjų šalių finansinis įnašas
- 3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai, kurių veiklos gairės pateiktos Bendroje strateginėje programoje, bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai ir Sanglaudos fondai taikytinos bendrosios nuostatos, ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, pasiūlymas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje⁷⁴

13. Regioninė politika, VGB veiksmai 13 03 (Europos regioninės plėtros fondas ir kiti regioniniai veiksmai); 13 04 Sanglaudos fondas

4. Užimtumas ir socialiniai reikalai, VGB veikla 04 02 (Europos socialinis fondas)

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus**⁷⁵

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslai

1.4.1. *Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)*

Sanglaudos politikos tikslas – mažinti įvairių regionų, ypač kaimo vietovių, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovių ir regionų, kurie turi didelių nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų, išsivystymo lygio skirtumus ir prisidėti prie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos „Europa 2020“ tikslų, visų pirma – pagrindinių toje strategijoje nustatytų tikslų.

1.4.2. *Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla*

ERPF siekiama stiprinti Europos Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, bendrai finansuojat investicijas valstybėse narėse, o ESF skatinamas užimtumas, švietimas ir socialinė įtrauktis.

Sanglaudos fondas padeda valstybėms narėms investuoti į transporto tinklus ir aplinką.

⁷⁴

VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

⁷⁵

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 49 straipsnio 6 dalies a arba b punkte.

Konkretūs fondų intervencijos tikslai yra šie:

- mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų skatinimas;
- informacinių ir ryšių technologijų prieinamumo, naudojimo didinimas ir kokybės gerinimas;
- mažųjų ir vidutinių įmonių bei žemės ūkio sektoriaus (EŽŪFKP) ir žuvininkystės bei akvakultūros sektoriaus (EJRŽF) konkurencingumo didinimas;
- perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas;
- prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas;
- aplinkosauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas;
- tvaraus transporto skatinimas ir kliūčių pagrindinėse tinklo infrastruktūros dalyse šalinimas;
- užimtumo skatinimas ir darbo jėgos judumo rėmimas;
- socialinės įtraukties ir kovos su skurdu skatinimas;
- investicijos į švietimą, įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą;
- institucinių pajėgumų stiprinimas ir veiksmingas viešasis administravimas.

Atitinkama VGV / VGB veikla:

13 03: Europos regioninės plėtros fondas ir kita regioninė intervencija

13 04: Sanglaudos fondas

04 02: Europos socialinis fondas

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų turėti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Sanglaudos politika labai prisideda prie ekonomikos augimo ir gerovės plėtros visoje Sąjungoje, padeda įgyvendinti Europos politikos tikslus ir mažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus.

1.4.4. *Rezultatų ir poveikio rodikliai*

Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.

Komisija siūlo bendrą našumo rodiklių, kuriuos galima apibendrinti ES lygmeniu, rinkinį. Bendri našumo rodikliai nustatyti konkreitiems fondams taikomų reglamentų prieduose. Rezultatų rodikliai bus privalomi visoms programoms ir visiems prioritetams. Programų poveikis bus vertinamas pagal strategijos „Europa 2020“ tikslus, BVP ir nedarbo rodiklius, kai tinkama.

1.5. **Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas**

1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai*

Sąjunga skatina valstybių narių ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą bei solidarumą. Pasiūlymu nustatomi pagrindiniai 2014–2020 m. kito finansavimo laikotarpio sanglaudos politikos principai.

1.5.2. *Papildoma ES dalyvavimo nauda*

ES veiksmai pagrįsti Sutarties 174 straipsnyje nustatytais tikslais ir **subsidiarumo principu**. Teisė imtis veiksmų nustatyta Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje, kuriame nurodyta, kad „[Sąjunga] skatina ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą bei valstybių narių solidarumą“, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 175 straipsnyje, kuriame aiškiai nurodoma, kad Sąjunga šią politiką įgyvendina naudodama struktūrinius fondus, ir 177 straipsnyje, kuriame apibrėžiamas Sanglaudos fondo vaidmuo. Europos socialinio fondo (ESF), Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Sanglaudos fondo tikslai nurodyti 162, 176 ir 177 straipsniuose. Išsamesnė informacija apie papildomą ES dalyvavimo naudą pateikiama susijusiame poveikio vertinimo dokumente.

Kaip pabrėžta ES biudžeto peržiūros dokumente, „ES biudžetas turėtų būti naudojamas finansuojant ES viešąsias gėrybes ir veiklą, kurios valstybės narės ir regionai patys finansuoti negali arba kur juo užtikrinami geresni rezultatai“⁷⁶. Teisės akto pasiūlyme bus atsižvelgiama į subsidiarumo principą, nes fondų užduotys nustatytos Sutartyje, o politika įgyvendinama laikantis pasidalijamojo valdymo principo, atsižvelgiant į valstybių narių ir regionų institucijų kompetenciją.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Santrauka pateikiama prie pasiūlymo pridedamame poveikio vertinimo dokumente.

⁷⁶

COM(2010) 700, 2010 10 19.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Bus nustatyta Bendra strateginė programa. Ja pagal strategijos „Europa 2020“ tikslus bus nustatyti ERPF, SF, ESF, EŽŪFKP, EJŖŽF investavimo prioritetai ir taip bus užtikrinta, kad siekiant bendrų tikslų fondai būtų naudojami integruotai. Be to, Bendroje strateginėje programoje bus nustatyta koordinavimo su kita Sąjungos politika ir priemonėmis tvarka.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**

– Pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo 2014 01 01 iki 2020 12 31

– Finansinis poveikis nuo 2014 m. iki 2020 m.

Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**

• Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,

• vėliau – visavertis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁷⁷

Komisijos vykdomas **tiesioginis centralizuotas valdymas**

Netiesioginis centralizuotas valdymas, vykdomo užduotis perduodant:

• vykdomosioms įstaigoms,

• Bendrijų įsteigtoms įstaigoms,⁷⁸

• nacionalinėms viešojo sektoriaus arba viešąsias paslaugas teikiančioms įstaigoms,

– asmenims, atsakingiems už konkrečių veiksmų vykdymą pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį ir nurodytiems atitinkamame pagrindiniame teisės akte, apibrėžtame Finansinio reglamento 49 straipsnyje.

■ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

Decentralizuotas valdymas kartu su trečiosiomis šalimis

Jungtinis valdymas kartu su tarptautinėmis organizacijomis (**nurodyti**)

Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.

Pastabos

⁷⁷ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

⁷⁸ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 185 straipsnyje.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Stebėsenos sistema bus pagrįsta pasidalijamojo valdymo sistema. Iš esmės bus vadovaujama kiekvienos veiksmų programos stebėsenos komitetu ir metinėmis įgyvendinimo ataskaitomis. Stebėsenos komitetai posėdžiaus bent kartą per metus. Šią sistemą papildo Komisijos ir valstybių narių metiniai peržiūros posėdžiai.

Be kiekvienos veiksmų programos įgyvendinimo ataskaitų 2017 ir 2019 m. bus parengtos pažangos ataskaitos, kuriose daugiausia dėmesio bus skiriama valstybių narių lygmens strateginiams klausimams. Pagal tai Komisija 2017 ir 2019 m. parengs strategines ataskaitas.

Stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema bus pagrįsta našumo ir rezultatų rodikliais. Pasiūlymuose nustatomi bendri rodikliai, pagal kuriuos informaciją bus galima apibendrinti ES lygmeniu. Esminiais įgyvendinimo laikotarpio momentais (2017 ir 2019 m.) metinėms įgyvendinimo ataskaitoms bus taikomi papildomi programų pažangos analizės reikalavimai. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemoje visapusiškai išnaudojamos elektroninio duomenų perdavimo galimybės.

Bus nustatyta politikos veiksmingumo, efektyvumo ir poveikio vertinimo tvarka, visų pirma atsižvelgiant į pagrindinius strategijos „Europa 2020“ tikslus ir kitus susijusius poveikio rodiklius.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

Europos Audito Rūmai (toliau – Rūmai) nuo 2007 m. savo metinėse ataskaitose nurodo apskaičiuotą sanglaudos politikos klaidų lygį visam kiekvienų biudžetinių metų laikotarpiui (2006–2009 m.), pagrįstą nepriklausomai atsitiktine tvarka pasirinktomis metinėmis operacijomis.

Rūmų apskaičiuotas sanglaudos politikos klaidų lygis, palyginti su kitomis tų metų ES biudžeto politikos sričių grupėmis, buvo aukštas – apie 5–10 proc. galiojančio programavimo laikotarpio išlaidų. Vis dėlto, Rūmų nurodytas klaidų lygis aprėpia tarpinius mokėjimus, kuriuos valstybės narės Komisijai kompensuoti pateikė dar prieš tai, kai nacionaliniu ir Bendrijos lygmenimis buvo atlikti visi 2007–2013 m. programoms numatyti patikrinimai.

Remiantis galiojančiomis taisyklėmis, tarpinius mokėjimus Komisijai tvirtina tvirtinančioji institucija, valdybai patikrinus visas paramos gavėjų pateiktas išlaidas, tačiau tai dažnai įvyksta prieš išsamius valdybos atliekamus patikrinimus vietoje arba tolesnius audito veiksmus. Todėl pagal daugiametę finansavimo tvarką patikrinimai vykdomi ne tik prieš Europos Audito Rūmų auditą, bet ir po jo, o likutinis klaidų lygis atlikus visus patikrinimus gali būti kur kas mažesnis nei nustatytasis Rūmų. Remiantis patirtimi, programavimo pabaigoje, atlikus visus patikrinimus, likutinis klaidų lygis gali būti apie 2–5 proc.

Pasiūlyme numatyta keletas priemonių klaidų lygiui, susijusiam su Komisijos tarpiniais mokėjimais (Europos Audito Rūmų nurodytas klaidų lygis), mažinti.

1) Komisijos tarpiniai mokėjimai ribojami 90 proc. sumos, kuri turi būti išmokėta valstybėms narėms, nes tuo metu atlikta tik dalis nacionalinių patikrinimų. Likutis bus sumokėtas po metinio sąskaitų patvirtinimo, kai vadovaujančioji institucija ir audito institucija pateiks audito įrodomuosius dokumentus ir pagrįstą patikinimą. Dėl bet kokių Komisijos arba Europos Audito Rūmų po metinių patvirtintų sąskaitų perdavimo valdančiajai ir (arba) tvirtinančiajai institucijai nustatytų pažeidimų bus taikoma grynoji pataisa. Taip valstybės narės bus labiau suinteresuotos užtikrinti Komisijai patvirtintų išlaidų teisėtumą, palyginti su šiuo metu taikomu metodu, pagal kurį galima plačiau pakartotinai naudoti susigražintas lėšas per visą programų įgyvendinimo laikotarpį.

2) Nustatomas metinis sąskaitų tvirtinimas ir metinis įgyvendintų veiksmų užbaigimas arba galutinis išlaidų patvirtinimas – taip nacionalinės ir regioninės institucijos bus papildomai paskatintos laiku tikrinti kokybę, atsižvelgiant į metinį sąskaitų tvirtinimą Komisijai. Šiomis nuostatomis sustiprinama šiuo metu taikoma finansų valdymo tvarka ir galima tvirtiau patikinti, kad neteisėtos išlaidos iš sąskaitų bus pašalinamos kasmet, o ne programavimo laikotarpio pabaigoje.

Numatoma, kad apibūdintomis priemonėmis (nauja atlyginimo sistema, metinis patvirtinimas ir užbaigimas bei galutinės grynosios pataisos, atliekamos Komisijos) klaidų lygis bus sumažintas iki mažiau kaip 5 proc., o galutinis likutinis klaidų lygis programų užbaigimo metu bus artimesnis Europos Audito Rūmų taikomai 2 proc. reikšmingumo ribai.

Tačiau ar šie apskaičiavimai pasiteisins, priklausys nuo Komisijos ir valstybių narių gebėjimo spręsti toliau apibūdintus pagrindinius rizikos aspektus.

Išnagrinėjus Rūmų ir Komisijos pateiktas pastarųjų penkerių metų klaidas matyti, kad **pagrindinės klaidos yra daugiausia susijusios su tam tikromis kai kurių valstybių narių programomis.** Iš audito institucijų pateiktų statistinėmis imtimis pagrįstų klaidų lygių taip pat matyti, kad klaidų lygiai labai skiriasi priklausomai nuo programų, taigi jų duomenys taip pat patvirtina tą išvadą. Sutikus su pasiūlymu audito veiklą ir išteklius nukreipti į rizikingas programas, o programoms, kurių kontrolės sistemos veiksmingos, taikyti atitinkamas kontrolės priemones, būtų veiksmingiau sprendžiamos svarbiausios rizikos problemos, o turimi tiek nacionaliniai, tiek Komisijos audito ištekliai būtų naudojami efektyviau. Galimybė taikyti kiekvienos programos atvejui proporcingą tvarką savaime gali paskatinti taikyti veiksmingesnes kontrolės priemones.

Išnagrinėjus klaidas, kurios liko nenustatytos taikant nacionalines valdymo ir kontrolės sistemas, nurodytas Rūmų 2006–2009 m. auditų dokumentuose, taip pat patvirtinama, kad rizika daugiausia susijusi su šiomis kategorijomis:

ERPF ir Sanglaudos fondas: viešojo pirkimo klaidos, susijusios su apytiksliai 41 proc. visų nustatytų kiekybiškai įvertinamų klaidų. Su **tinkamumu finansuoti** susijusios klaidos sudarė 39 proc.: šios klaidos buvo įvairaus pobūdžio, pvz., padarytos atrenkant projektus, finansuojant netinkamų finansuoti kategorijų sąnaudas arba sąnaudas, nesusijusias su tinkamumu finansuoti laikotarpiu arba reikalavimus atitinkančia teritorija, neteisingai apskaičiuojant bendro finansavimo normas arba finansuojant netinkamą finansuoti PVM ir pan. **Audito sekos** trūkumai sudarė 11 proc. kiekybiškai įvertinamų klaidų (laikui bėgant šis skaičius mažėjo, nes buvo sustiprinta valdymo kontrolė), o klaidos, susijusios su sudėtingu **projektų, iš kurių gaunama pajamų,** klausimu (neišskaitytos pajamos arba

neteisingai apskaičiuotos pajamos, atitinkamai – per didelė bendro finansavimo norma) sudarė 6 proc. kiekybiškai įvertinamų klaidų, nustatytų tuo laikotarpiu.

ESF: tinkamumo finansuoti klausimai buvo susiję su apytiksliai 58 proc. visų nustatytų kiekybiškai įvertinamų klaidų, visų pirma reikalavimų neatitinkančiais dalyviais bei tiesioginėmis ir netiesioginėmis sąnaudomis, mokėjimais po tinkamumo finansuoti laikotarpio arba prieš jį, netinkamomis finansuoti išlaidomis, nurodytomis remiantis fiksuoto dydžio suma, netinkamomis stipendijų ir viešųjų išmokų sąnaudomis, apskaičiuojant tinkamas finansuoti išlaidas neišskaitytomis pajamomis arba netinkamai apskaičiuotomis išlaidomis, apmokėtomis, tačiau nesuteiktomis paslaugomis ir netinkamu finansuoti PVM. **Tikslumo klausimai** sudarė 7 proc. nustatytų kiekybiškai įvertinamų klaidų ir buvo susiję su netinkamai paskirstytomis tiesioginėmis ir netiesioginėmis sąnaudomis, netinkamai pagrįstu pridėtinių išlaidų paskirstymo metodu, klaidomis apskaičiuojant išlaidas, faktinių sąnaudų principo nesilaikymu, per didelių sąnaudų deklaravimu, neteisingu bendro finansavimo normų apskaičiavimu ir, galiausiai, kelis kartus deklaruotomis personalo sąnaudomis. **Audito sekos klausimai** buvo susiję su 35 proc. klaidų – nepateikti svarbūs patvirtinamieji dokumentai, ypač dažnai – paramos gavėjų.

Nepaisant to, kad Komisija kartu su valstybėmis narėmis įgyvendina keletą veiksmų šioms klaidoms mažinti, numatoma, kad kol esami pasiūlymai nebus priimti ir tinkamai įgyvendinti valstybėse narėse, šių klaidų rizika išliks aktuali ir vėliau, 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu.

Su viešuoju pirkimu susijusios klaidos ypač dažnos – galiojančiu programavimo laikotarpiu vidutiniškai per metus jos gali sudaryti apie 2–4 proc. visų klaidų. Įgyvendinant sanglaudos politiką pateiktais pasiūlymais bus užtikrinta veiksmingesnė kontrolė, tačiau norint labiau sumažinti klaidų lygį sanglaudos politikos priemonėse svarbu taip pat paaiškinti ir supaprastinti viešojo pirkimo taisykles. Nenustačius paprastesnių viešojo pirkimo procedūrų, o valstybių narių administracijoms ir paramos gavėjams jų geriau neįgyvendinant, šis klaidų aspektas ir toliau sistemiškai veiks sanglaudos politiką. Todėl šiuo metu peržiūrint Viešųjų pirkimų direktyvą reikėtų prisidėti prie sanglaudos politikos srities klaidų mažinimo, atsižvelgiant į prieš tai apibūdintus aspektus.

2.2.2. *Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)*

Siūloma valdymo ir kontrolės sistemų sąranga skiriasi nuo 2007–2013 m. galiojančių nuostatų, tačiau išlaikyta dauguma esamo laikotarpio funkcijų, taip pat administracinių ir susijusių su patikromis vietoje, valdymo ir kontrolės sistemų auditu ir veiksmų auditu. Taip pat išlaikomas Komisijos vaidmuo ir jos galimybės nutraukti arba sustabdyti bei taikyti finansines pataisas.

Siekiant patikimesnės atskaitomybės, programų institucijos būtų akredituojamos nacionalinės akreditavimo įstaigos, atsakingos už jų nuolatinę priežiūrą. Pasiūlymu nustatomos lanksčios galimybės išlaikyti esamą pagrindinių trijų programos institucijų sąrangą tai atvejais, kai esama sistema veikia veiksmingai. Vis dėlto taip pat numatoma galimybė sujungti valdančiąją ir tvirtinančiąją institucijas ir taip valstybėse narėse sumažinti dalyvaujančių institucijų skaičių. Dėl mažesnio įstaigų skaičiaus sumažėtų administracinė našta, būtų galima sustiprinti administracinius pajėgumus, o pareigos būtų paskirstytos aiškiau.

Su kontrole susijusių užduočių sąnaudos (nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu, išskyrus Komisijos sąnaudas) sudaro apytiksliai 2 proc. visų 2007–2013 m. laikotarpiu tvarkytų

lėšų⁷⁹. Šios sąnaudos susijusios su šiomis kontrolės sritimis: 1 proc. siejamas su nacionaliniu koordinavimu ir programų rengimu, 82 proc. – su programų valdymu, 4 proc. – su sertifikavimu ir 13 proc. – su auditu.

Įgyvendinus toliau nurodytus pasiūlymus, kontrolės sąnaudos padidės:

– akreditavimo įstaigos steigimas ir veikla (jos sąnaudos gali būti kompensuojamos apjungus valdančiąją ir tvirtinančiąją institucijas, jei valstybė narė pasirinktų šią galimybę);

– patvirtintų metinių sąskaitų ir metinės valdymo deklaracijos teikimas, nes visi reikiami patikrinimai turės būti atlikti per ataskaitinius metus (tam gali prireikti papildomų administracinių pastangų);

– papildomas audito institucijų atliekamas valdymo deklaracijos auditas arba poreikis pabaigti audito veiksmus ir pateikti audito nuomonę per trumpesnę laikotarpį nei nustatyta galiojančiose prievolėse.

Tačiau taip pat yra pasiūlymų, kuriuos įgyvendinus kontrolės sąnaudas sumažės:

– galimybė sujungti valdančiąją ir tvirtinančiąją institucijas: taip valstybė narė galės sutaupyti didelę 4 proc. dabartinių sąnaudų, susijusių su sertifikavimu, dalį, nes bus geriau administruojama veikla, reikės mažiau koordinuoti ir audituoti;

– supaprastintų sąnaudų ir bendrų veiksmų planų naudojimas, kuriuo visais lygmenimis – tiek administracijų, tiek paramos gavėjų, – sumažinamos administracinės sąnaudos;

– proporcinga valdymo patikrinimų ir audito kontrolės tvarka;

– metinis užbaigimas, kurį taikant viešosioms administracijoms ir paramos gavėjams sumažės dokumentų saugojimo kontrolės tikslams sąnaudos.

Taigi, apskritai manoma, kad įgyvendinus pasiūlymus kontrolės sąnaudos (likę apytiksliai 2 proc. viso valdomo finansavimo) bus ne padidintos ar sumažintos, o perskirstytos. Tačiau numatoma, kad taip perskirsčius sąnaudas (ne tik pagal įvairias funkcijas ir taikant proporcingą kontrolės tvarką, bet ir valstybėse narėse ir programose) bus galima veiksmingiau švelninti rizikos pasekmes ir klaidų lygis bus mažesnis nei 5 proc.

Be finansų valdymo ir kontrolės tvarkos pakeitimų, kuriais padedama veiksmingiau nustatyti ir anksčiau pašalinti iš sąskaitų klaidas, pasiūlymu numatoma supaprastinti kelių sričių nuostatas, prisidedant prie klaidų prevencijos. Kaip minėta, siūlomomis šių sričių priemonėmis būtų sprendžiamos problemos, susijusios su 55 proc. galiojančiu laikotarpiu nustatytų klaidų.

Šios priemonės yra susijusios su šiais dalykais:

– plačiau naudojant supaprastintas sąnaudas daroma mažiau su finansų valdymu, tinkamumo finansuoti ir audito seka susijusių klaidų, o įgyvendinimo ir kontrolės veiksmus galima labiau sutelkti į veiksmų rezultatus;

79

Tyrimas „Regionų valdysena globalizacijos sąlygomis: valdysenos tvarkos ir administracinių sąnaudų peržiūra. Valstybių narių valdžios institucijų administracinis darbo krūvis ir sąnaudos įgyvendinant ERPF ir Sanglaudos fondo paramą“, 2010 m.

- labiau sutelkus finansavimą pagal temas galima sumažinti klaidų, susijusių su intervencijos įvairove ir atitinkama tinkamumo finansuoti taisyklių įvairove, skaičių;
- taikomos aiškesnės projektų atrankos taisyklės;
- taikomas paprastesnis, fiksuoto dydžio sumomis pagrįstas metodas dėl veiksmų, iš kurių gaunama pajamų, todėl mažės klaidų nustatant tų veiksmų duodamų pajamų sumą ir ją išskaičiuojant rizika;
- tinkamumo finansuoti taisyklės paaiškinamos, supaprastinamos ir suderinamos su kitomis ES finansinės paramos priemonėmis, todėl sumažės paramos gavėjų, naudojančių įvairių šaltinių pagalbą, daromų klaidų skaičius;
- privalomas elektroninis duomenų tvarkymas ir keitimasis duomenimis tarp administracijos ir paramos gavėjų gali sumažinti klaidų, susijusių su netinkamu dokumentų saugojimu, skaičių ir supaprastinti paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą;
- taikant metinį veiksmų užbaigimą arba išlaidų patvirtinimą sumažėja audito sekos klaidų skaičius, nes dokumentus reikia saugoti trumpiau, nedidėja administracinio darbo krūvis, programavimo laikotarpio pabaigoje susikaupus užbaigimo veiksmams.

Dauguma nurodytų supaprastinimo aspektų taip pat padeda mažinti paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą, taigi **mažėja tiek klaidų rizika, tiek administracinė našta.**

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

Struktūrinių fondų tarnybos ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) kartu taiko bendrą sukčiavimo prevencijos strategiją, kurioje numatyti Komisijos ir valstybių narių veiksmai, skirti sukčiavimo vykdant pasidalijamojo valdymo principu valdomus struktūrinius veiksmus prevencijai.

Šiuo metu abu šie generaliniai direktoratai rengia sukčiavimo rizikos vertinimo modelį, kurį atitinkamos vadovaujančiosios institucijos taikys 116 ESF ir 60 ERPF programų.

Neseniai priimtame Komisijos komunikate dėl kovos su sukčiavimu strategijos (COM(2011) 376 galutinis, 2011 06 24) taikoma strategija nurodoma tarp geriausios patirties iniciatyvų ir numatoma ją papildyti kitais veiksmais, kurių svarbiausias – Komisijos 2014–2020 m. reglamentų pasiūlyme numatyti reikalavimą, kad valstybės narės taikytų nustatytai sukčiavimo rizikai proporcingas ir veiksmingas kovos su sukčiavimu priemones.

Šio Komisijos pasiūlymo 86 straipsnio 4 dalies c punkte nustatytas aiškus reikalavimas taikyti tokias priemones. Tai turėtų sustiprinti visų įstaigų, dalyvaujančių valdant ir kontroliuojant fondų paramą valstybėse narėse informuotumą sukčiavimo klausimais ir atitinkamai sumažinti jo riziką.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-s)

- Dabartinės biudžeto išlaidų eilutės

Daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Nr.	DA ⁸⁰	ELPA ⁸¹ šalių	šalių kandidačių ⁸²	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
1 Pažangus ir integracinis augimas, naujos 2014–2020 m. kategorijos	<i>04021700 ESF Convergence</i> <i>04021900 ESF Compétitivité Régionale</i> <i>13031600 FEDER Convergence</i> <i>13031800 FEDER Compétitivité Régionale</i> <i>13031900 FEDER Coopération territoriale européenne</i> <i>13040200 Fonds de cohésion</i>	DA	NE	NE	NE	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės: nėra.

Daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Nr. [Išlaidų kategorija.....]	DA / NDA	ELPA šalių	šalių kandidačių	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
[...]	[XX.YY.YY.YY.] [...]	[...]	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

⁸⁰ DA – diferencijuotieji asignavimai / NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁸¹ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁸² Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:	Nr. 1	Pažangus ir integracinis augimas
---	-------	----------------------------------

GD: REGIO ir EMPL			Metai N ⁸³	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai (2011 m. kainomis)			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Biudžeto eilutės numeris; naujos ERPF ir ESF biudžeto eilutės	Įsipareigojimai	(1)	36.94 2,785	37.375 ,939	37.758 ,354	38.153 ,836	38.562 ,407	38.948 ,791	39.333 ,716	267.075,828
	Mokėjimai	(2)	Bus apskai čiuota BUDG GD ⁸⁴	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	
Biudžeto eilutės numeris; nauja SF biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	(1a)	9.572, 122	9.614, 264	9.631, 037	9.702, 463	9.883, 112	10.053 ,301	10.217 ,011	68.673,310
	Mokėjimai	(2a)	Bus apskai čiuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	Bus apskaič iuota BUDG GD	

⁸³ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

⁸⁴ Priklausys nuo išankstinio finansavimo procentinės dalies, regioninės politikos įgyvendinimo VN spartos ir turimų mokėjimo asignavimų.

Administracinio pobūdžio konkrečių programų biudžeto ⁸⁵ asignavimai iš			0	0	0	0	0	0	0	0
13.01.04.01 – ERPF išorės personalas		(3)	3,060	3,060	3,060	3,060	3,060	3,060	3,060	21,420
13.01.04.03 – SF išorės personalas			1,340	1,340	1,340	1,340	1,340	1,340	1,340	9,380
04.01.04.01 – ESF išorės personalas			5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	35,000
Iš viso išorės personalas pagal buvusias BA eilutes			9,400	9,400	9,400	9,400	9,400	9,400	9,400	65,800
KITI ADMINISTRACINIAI ASIGNAVIMAI IŠ REGIO GD			13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	93,555
KITI ADMINISTRACINIAI ASIGNAVIMAI IŠ EMPL GD			16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	112,000
IŠ VISO asignavimų pagal REGIO ir EMPL GD	Išsipareigojimai	=1+1a +3	46.55 3,672	47.028 ,968	47.428 ,155	47.895 ,064	48.484 ,284	49.040 ,857	49.589 ,492	336.020,493
	Mokėjimai	=2+2a +3								

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Išsipareigojimai	(4)	46.514, 907	46,990, 203	47.389, 390	47.856, 299	48.445, 519	49.002, 092	49.550, 727	335.749,138
	Mokėjimai	(5)								
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų konkrečių programų rinkinio lėšomis		(6)	38,765	38,765	38,765	38,765	38,765	38,765	38,765	271,355

⁸⁵ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	=4+ 6	46.553,672	47.028,968	47.428,155	47.895,064	48.484,284	49.040,857	49.589,492	336.020,493
	Mokėjimai	=5+ 6								

Jeigu pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms išlaidų kategorijoms: nėra duomenų

<ul style="list-style-type: none"> IŠ VISO veiklos asignavimų 	Įsipareigojimai	(4)								
	Mokėjimai	(5)								
<ul style="list-style-type: none"> IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų konkrečių programų rinkinio lėšomis 		(6)								
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1-4 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	=4+ 6								
	Mokėjimai	=5+ 6								

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:	5	„Administracinės išlaidos“
---	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai N	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6	IŠ VISO
GD: REGIO									
• Žmogiškieji ištekliai		80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	561,309
• Kitos administracinės išlaidos		3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	26,600
IŠ VISO REGIO GD	Asignavimai	83,987	83,987	83,987	83,987	83,987	83,987	83,987	587,909

		Metai N	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6	IŠ VISO
739109									
GD: EMPL									
• Žmogiškieji ištekliai		25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800
• Kitos administracinės išlaidos									
IŠ VISO EMPL GD	Asignavimai	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	(Iš viso išsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	109,387	109,387	109,387	109,387	109,387	109,387	109,387	765,709

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai N ⁸⁶	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	... atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Išsipareigojimai	46.663 ,059	47.138 ,355	47.537 ,542	48.004 ,451	48.593 ,671	49.150 ,244	49.698 ,879	336.786,202
	Mokėjimai								

86

N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

3.2.2. *Numatomas poveikis veiklos asignavimams*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip: sanglaudos politika valdoma pasidalijamojo valdymo principu. Strateginiai prioritetai nustatomi ES lygmeniu, o faktinis einamasis valdymas pavedamas nacionalinio, regionų ir vietos lygmenų vadovaujančiosioms institucijoms. Komisija siūlo bendrus našumo rodiklius, tačiau faktinius našumo tikslus siūlo minėtos vadovaujančiosios institucijos savo veiksmų programose, o Komisija jiems gali pritarti. Todėl nurodyti rezultatų tikslus sudėtinga tol, kol 2013 / 14 m. nebus parengtos, sutartos ir patvirtintos programos.

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus ↓			Metai N		Metai N+1		Metai N+2		Metai N+3		... atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)						IŠ VISO	
	REZULTATAI																	
	Rezultato rūšis ⁸⁷	Vidutinės rezultato sąnaudos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Bendras rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų
1 KONKRETUS TIKSLAS ⁸⁸ ...																		
- Rezultatas																		
- Rezultatas																		
- Rezultatas																		
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		

⁸⁷ Rezultatai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuotų studentų mainų skaičius, nutiestų kelių kilometrai ir kt.).

⁸⁸ Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje. „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)...“

2 KONKRETUS TIKSLAS ...																	
- Rezultatas																	
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																	
IŠ VISO IŠLAIDŲ																	

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Suvestinė

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administraciniai asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui įgyvendinti administraciniai asignavimai naudojami taip:

REGIO GD:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai N ⁸⁹	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6	IŠ VISO
--	--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------

Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai (REGIO)	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	561,309
Kitos administracinės išlaidos	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	26,600
Tarpinė suma pagal daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	83,741	83,741	83,741	83,741	83,741	83,741	83,741	586,187

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos⁹⁰ 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ⁹¹								
Žmogiškieji ištekliai (REGIO)	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	30,8
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	93,555
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos	17,765	17,765	17,765	17,765	17,765	17,765	17,765	124,355

⁸⁹ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

⁹⁰ Išorės personalas finansuojamas pagal buvusias BA eilutes, remiantis 2011 m. galutiniu asignavimu žmogiškiems ištekliams, įskaitant išorės personalą būstinėse ir delegacijose.

⁹¹ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
---------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

IŠ VISO	101,506	101,506	101,506	101,506	101,506	101,506	101,506	710,542
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

EMPL GD

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai N ⁹²	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6	IŠ VISO
--	--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------

Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800
Kitos administracinės išlaidos								
Tarpinė suma pagal daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA⁹³								
Žmogiškieji ištekliai	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	35,000
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	112,000
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	147,000

IŠ VISO	46,400	46,400	46,400	46,400	46,400	46,400	46,400	324,800
----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

IŠ VISO	148,933	148,933	148,933	148,933	148,933	148,933	148,933	1.042,531
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

⁹² N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

⁹³ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip: N metų duomenys yra 2011 m. duomenys

REGIO GD:

Sąmatą nurodyti sveikais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtujų tikslumu)

	Metai N	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai) REGIO							
13 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	606	606	606	606	606	606	606
13 01 01 02 (Delegacijos)							
13 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
• Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalento vienetais (FTE))⁹⁴ REGIO							
13 01 02 01 (CA, INT, SNE finansuojami iš bendrojo biudžeto)	48	48	48	48	48	48	48
13 02 02 (CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)							

⁹⁴

CA – sutartininkas („Contract Agent“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Secoded National Expert“).

13 01 04 01 95	- būstinėje ⁹⁶	56	56	56	56	56	56	56
	- delegacijose							
13 01 04 03 97	- būstinėje ⁹⁸	25	25	25	25	25	25	25
	- delegacijose							
XX 01 05 02 (CA, INT, SNE – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kita								
IŠ VISO		735	735	735	735	735	735	735

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmoniškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Prisidėti prie programų ir (arba) projektų pasiūlymų analizės, derybų, keitimo ir (arba) rengimo patvirtinimui XXX valstybėje narėje. Prisidėti prie patvirtintų programų arba projektų įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo. Užtikrinti XXX programą reglamentuojančių taisyklių laikymąsi.
--------------------------------------	---

⁹⁵ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės personalui, finansuojamam iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

⁹⁶ Būtina struktūriniam fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondui (EŽF).

⁹⁷ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės personalui, finansuojamam iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

⁹⁸ Būtina struktūriniam fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondui (EŽF).

Išorės personalas	<i>Idem</i> ir (arba) administracinė parama.
-------------------	--

EMPL GD

Sąmatą nurodyti visos darbo dienos ekvivalentais (išreikštais sveikaisiais skaičiais)

	Metai N	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
04 01 01 ((Komisijos būstinė ir atstovybės) (200 pareigybių, vieneto įkainis – 127 000 EUR)	200	200	200	200	200	200	200
(Delegacijos)							
(Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
(Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
• Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalento vienetais (FTE))⁹⁹							
(CA, INT, SNE finansuojami iš bendrojo biudžeto)							
(CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)							
04 01 04 01	- būst inėj e ¹⁰¹	93	93	93	93	93	93

⁹⁹ CA – sutartininkas („Contract Agent“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“).

¹⁰⁰ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės personalui, finansuojamam iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

100	- dele gaci jose							
XX 01 05 02 (CA, INT, SNE – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
xx 01 05 02 (CA, INT, SNE - tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kita xx 01 04 02								
IŠ VISO		293	293	293	293	293	293	293

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

¹⁰¹

Būtina struktūriniais fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondui (EŽF).

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

- Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka **kita** daugiametę finansinę programą
- Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą

Paaiškinti, kaip reikia pakeisti programavimą, ir nurodyti atitinkamas biudžeto eilutes bei sumas.

[...]

- Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą¹⁰²

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

[...]

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

- Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- Pasiūlyme numatyta, kad, be Europos finansavimo, turi būti taikomas bendras finansavimas. Tikslī suma kiekybiškai neišreiškiama. Reglamente nustatytos didžiausio bendro finansavimo normos, diferencijuotos pagal regioninio išsivystimo lygį (žr. reglamento pasiūlymo 73 straipsnį):

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai N	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3	Metai N+4	Metai N+5	Metai N+6	Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą	VN	VN	VN	VN	VN	VN	VN	
Iš VISO bendrai finansuojamų asignavimų	<i>bus nustatyta</i>	<i>bus nustatyta</i>	<i>bus nustatyta</i>	<i>bus nustatyta</i>	<i>bus nustatyta</i>	<i>bus nustatyta</i>	<i>bus patvirtinta</i>	

¹⁰²

Žr. Tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - įvairioms įplaukoms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto įplaukų eilutė	Asignavimai, skirti einamųjų metų biudžetui	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ¹⁰³					... atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą stulpelių skaičių (žr. 1.6 punktą)	
		Metai N	Metai N+1	Metai N+2	Metai N+3			
Straipsnis								

[vairių asignuotųjų įplaukų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

[...]

Nurodyti poveikio įplaukoms apskaičiavimo metodą.

[...]

¹⁰³

Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 25 % surinkimo išlaidų.